

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

**Hrvatska vaš
poslovni partner**

Hrvatska vaš poslovni partner

Predsjednik Hrvatske gospodarske komore
Luka Burilović

Rast hrvatskog gospodarstva se u posljednjih par godina dinamizirao pod utjecajem pozitivnih reformskih mjera i povoljnih vanjskih uvjeta. Pritom se uz oporavak domaće potražnje bilježe i dobri trendovi u kretanju izvoza roba i usluga nužni za ostvarivanje dugoročno održivog rasta.

No, za nastavak takvih trendova Hrvatska mora više koristiti svoje konkurentske prednosti koje se temelje na geostrateškom položaju, kvalitetnoj i obrazovanoj radnoj snazi, razvijenoj infrastrukturi, ali i tradiciji u pojedinim proizvodnjama.

Hrvatska gospodarska komora kroz svoje projekte aktivno radi na stvaranju bolje poduzetničke klime za svoje članice, ali i za međunarodne investitore koji Hrvatsku moraju prepoznati kao zemlju mogućnosti.

Strukturni problemi gospodarstva poput disbalansa na tržištu rada traže kompleksna rješenja, a Komora ih nudi kroz model dualnog strukovnog obrazovanja. Projekt Digitalna komora koji smo nedavno predstavili trebao bi HGK do 2020. godine učiniti prvom institucijom u Hrvatskoj i u regiji koja je svoje poslovanje u potpunosti digitalizirala i na to smo posebno ponosni.

Svoj doprinos procesu bržeg razvoja gospodarstva Komora daje i brojnim drugim aktivnostima poput lobiranja putem predstavništva HGK u Bruxellesu, članstvom u Udruženju europskih komora, Međunarodnoj trgovачkoj komori u Parizu te međunarodnim strukovnim organizacijama. Putem Europske poduzetničke mreže Hrvatske HGK svojim članicama omogućuje dostupnost svih informacija o EU, a organizacijom seminara o fondovima EU i drugim pitanjima pomaže hrvatskim gospodarstvenicima u nastupu na tržištu EU i povećanju korištenja tih fondova. HGK također zastupa stavove svojih članica pred državnim institucijama, organizira posjete sajmovima i gospodarske delegacije te olakšava pronašto poslovnih partnera u zemlji i inozemstvu.

Sa svojom 166 godinom dugom tradicijom djelovanja, Hrvatska gospodarska komora, koja djeluje kao moderna i profesionalna institucija, pomaže svojim članicama u pristupu i djelovanju na jedinstvenom europskom tržištu od 500 milijuna stanovnika, ali i na ostalim tržištima, zbog čega se planira daljnje širenje mreže inozemnih predstavništava HGK.

Vrata HGK otvorena su svim domaćim i inozemnim poslovnim ljudima kojima je Komora pružanjem poslovnih informacija, usluga i kontakata stalno na raspolaganju.

Gospodarski profil

ZEMLJOPISNI PODACI

87.661 četvorni kilometar

56.594 četvorna kilometra kopna

31.067 četvornih kilometara teritorijalnog mora

1778 kilometara obale

1246 otoka

4.284.889 stanovnika (prema popisu 2011.)

790.017 stanovnika ima glavni grad **Zagreb**

**52% **

**48% **

GOSPODARSKI POKAZATELJI HRVATSKE 2017. GODINE

BDP, mlrd. EUR **49,0**

BDP, per capita EUR **11.880**

Industrijska proizvodnja, % **1,4**

Stopa inflacije, % **1,1**

Stopa anketne nezaposlenosti (ILO), % **11,2**

Izvoz, mil. EUR **14.016,9**

Uvoz, mil. EUR **21.891,7**

Tekući račun platne bilance, % BDP-a **3,9**

Višak/manjak opće države, % BDP-a **+0,8**

Prosječna mjesečna bruto plaća, EUR **1.080**

Tečaj HRK/EUR **7,4601**

Tečaj HRK/USD **6,6224**

Eskontna stopa HNB, %, kraj razdoblja **3,0**

Devizne rezerve HNB-a, mil. EUR, kraj razdoblja **15.706,2**

Broj aktivnih trgovačkih društava **118.591**

Broj banaka **24**

Prosječni broj zaposlenih u 000 (ILO) **1.625**

Izvor: HNB, DZS, MF

POLJOPRIVREDA, RIBARSTVO, PREHRAMBENA I DRVNA INDUSTRija

U Hrvatskoj se razlikuju tri zemljopisne i klimatske cjeline: ravnica na sjeveru s kontinentalnom klimom, sredozemno priobalje na jugu i planinski prostor u središnjem dijelu. Raznoliki tipovi klime, reljefa i tla omogućuju proizvodnju širokog assortimenta poljoprivrednih proizvoda, od ratarskih usjeva, do grožđa te kontinentalnog i mediterranskog voća i povrća. U ukupnom BDP-u poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo sudjeluju sa 3,5%. Od 1,5 milijuna hektara korištenog poljoprivrednog zemljišta, 54% odnosi se na oranice i vrtove, na voćnjake, vinograde i maslinike 4%, a 41% na trajne travnjake. Ratarstvo uglavnom pokriva domaće potrebe za žitaricama i uljaricama.

Voćnjaci se prostiru na 30.000 ha, a vinogradni na 22.000 ha. Vinarstvo ima više od 2500 godina dugu tradiciju, a za hrvatska vina sve je veće zanimanje na europskom i svjetskom tržištu. Maslinici se prostiru na 18.000 ha, a maslinova ulja sve se više prepoznaju kao vrhunska ili predstavljaju sam vrh svjetske kvalitete.

Nagrade s najvišim odličjima na brojnim izložbama, sajmovima i sličnim manifestacijama dokaz su kvalitete vina i maslinova ulja. Stočarska proizvodnja na ovim prostorima oduvijek je imala veliku važnost te sudjeluje s 34% u vrijednosti poljoprivredne proizvodnje. Hrvatska može svjetskom tržištu ponuditi prepoznatljive proizvode visoke kvalitete s oznakama izvornosti i zemljopisnog podrijetla. Uz 16 zaštićenih oznaka izvornosti vina na razini EU, 9 je registriranih prehrabnenih proizvoda zemljopisnog podrijetla, a 10 proizvoda nosi oznaku izvornosti. Ribarstvo i prerada ribe tradicionalno su najvažnije djelatnosti u priobalnom i otočnom dijelu Hrvatske. Proizvodnjom ribljih prerađevina bavi se više od 70 tvrtki. One godišnje proizvedu više od 24.000 tona prerađevina, od čega 21% čine kon-

zervirane srdele, 57% zamrznuta morska riba i 12% sušena riba. U 2016. proizvedeno je 7000 tona slatkodovne ribe i mlađi, a ulov i uzgoj morske ribe te ostalih morskih organizama iznosio je oko 85.000 tona. Sve se više razvija uzgoj bijele morske ribe i školjaka. Izvoz tune u Japan čini 30% vrijednosti ukupnog izvoza svježe ribe.

Od ukupno 2,7 milijuna hektara šuma, 76% površina u državnom je vlasništvu, a ostatak u privatnom. Šume pokrivaju 43% ukupne kopnene površine države. Bukva je najzastupljenija vrsta, a hrast, jela, smreka i jasen koriste se za izradu masivnog namještaja. Slavonski hrast (*Quercus robur*) prema kvaliteti spada među najtraženije u svijetu pa proizvodi drvoprerađivača i proizvođača namještaja danas konkuriraju na glavnima europskim i svjetskim tržištima. Drvno-prerađivačka industrija posljednjih godina bilježi porast proizvodnje, ostvaruje pozitivnu vanjskotrgovinsku bilancu te zapošljava 22.000 radnika.

Značenje prehrabneno-prerađivačke industrije u odnosu na ukupnu prerađivačku industriju ogleda se u činjenici da se čak oko četvrtine vrijednosti pokazatelja odnosi na prehrabneno prerađivačku industriju, i to: broj zaposlenih osoba (23%), promet (27%), dodana vrijednost (21%). Udio broja poduzeća prehrabneno-prerađivačke industrije je 17 posto u odnosu na ukupnu prerađivačku industriju.

Najznačajniji izvozni prehrabneni proizvodi su čokolada, šećer, sladni ekstrakti, kruh, peciva i kolači, te umaci.

Većina tvrtki posluje prema najvišim standardima kvalitete i sigurnosti hrane (ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000, HACCP, Halal, Kosher, IFS, BRC, OHSAS 18001 i dr.).

INDUSTRIZA

U strukturi BDP-a Republike Hrvatske industrija je u 2017. godini sudjelovala s 20,7%.

Industrija u Hrvatskoj ima dugu tradiciju i temelj je hrvatskoga gospodarstva. Industrija prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) obuhvaća sljedeća područja:

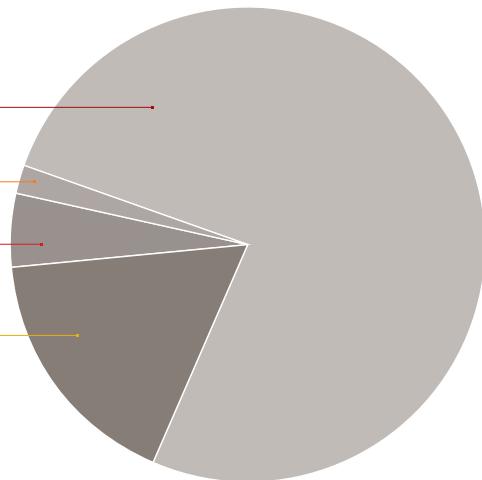
76% - prerađivačka industrija

2% - rudarstvo i vađenje

5% - opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

17% - opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

(Graf prikazuje udio pojedinih grana industrije u ukupnom prihodu industrije za 2016. godinu)

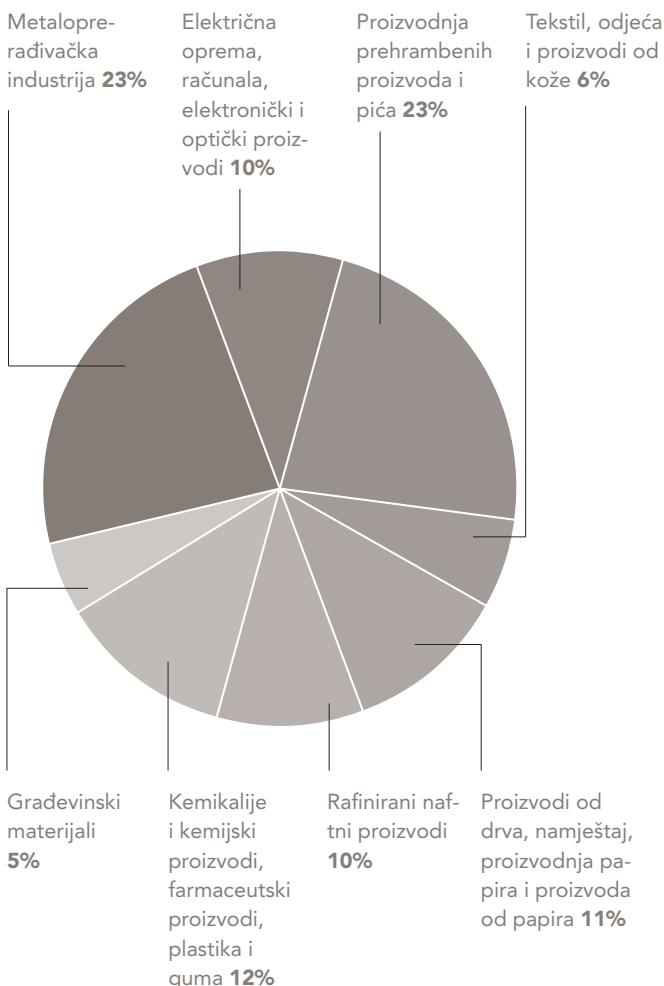
Najveći udio po ukupnom prihodu u prerađivačkoj industriji od 23% odnosi se na proizvodnju prehrambenih proizvoda i pića (ali se ta grana industrije prati u okviru Sektora za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo) i metaloprerađivačku industriju koja uz proizvodnju metala uključuje i proizvodnju gotovih metalnih proizvoda, proizvodnju strojeva, motornih vozila, prikolica i ostalih prijevoznih sredstava te ostalu prerađivačku industriju.

Industrija je u 2017. godini ostvarila izvoz od 13,2 milijardi eura (94,6% ukupnog izvoza). Najsnažnije su izvozno orijentirane tradicionalne grane prerađivačke industrijske: metaloprerađivačka industrija sa 24,8%, kemija, farmacija te plastika i guma (obuhvaća proizvodnju kemikalija i kemijskih proizvoda, proizvodnju plastike i gume te farmaceutsku industriju) s 16,4%, proizvodnja računala, električnih proizvoda i električne opreme 10,0% proizvodnja prehrambenih proizvoda s 9,5%, proizvodnja naftnih derivata sa 7,3%. U Industrijskoj strategiji Republike Hrvatske za 2014.-2020. prepoznate su i ocijenjene kao pokretačke metaloprerađivačka industrija, elektronička industrija, farmaceutska i ICT industrija koje se prate unutar Sektora za industriju i Sektora za energetiku i zaštitu okoliša. Očekivani gospodarski rast može uzrokovati povećanje potrošnje energije. Opravdano je očekivati da će energetika u RH zauzeti važniju ulogu budući da takav razvoj dogadaja podupire jačanje geopolitičkog položaja RH u Europi. U pripremi je izrada energetske strategije Republike Hrvatske koja bi trebala biti dovršena do kraja 2018. godine.

Za projekt za ukapljeni prirodni plin (LNG) za kojeg Republika Hrvatska dobiva podršku kroz projekte zajedničkog interesa Europske unije iz CEF fondova u iznosu od 102 milijuna eura kao dio sredstava za realizaciju terminala i dio za izradu projektne dokumentacije. Izgradnja LNG terminala regulira se posebnim zakonom. U području prijenosa električne energije zanačajan je projekt SinCroGrid u kojem Hrvatska i Slovenija zajednički rješavaju prekogranične kapacitete kroz tehnologiju naprednih mreža. Ovi projekti bitni su za podizanje diversifikacije dobavnih pravaca i izvora, ali i u svrhu podizanja sigurnosti opskrbe, i Republike Hrvatske, regije i cijele Europe.

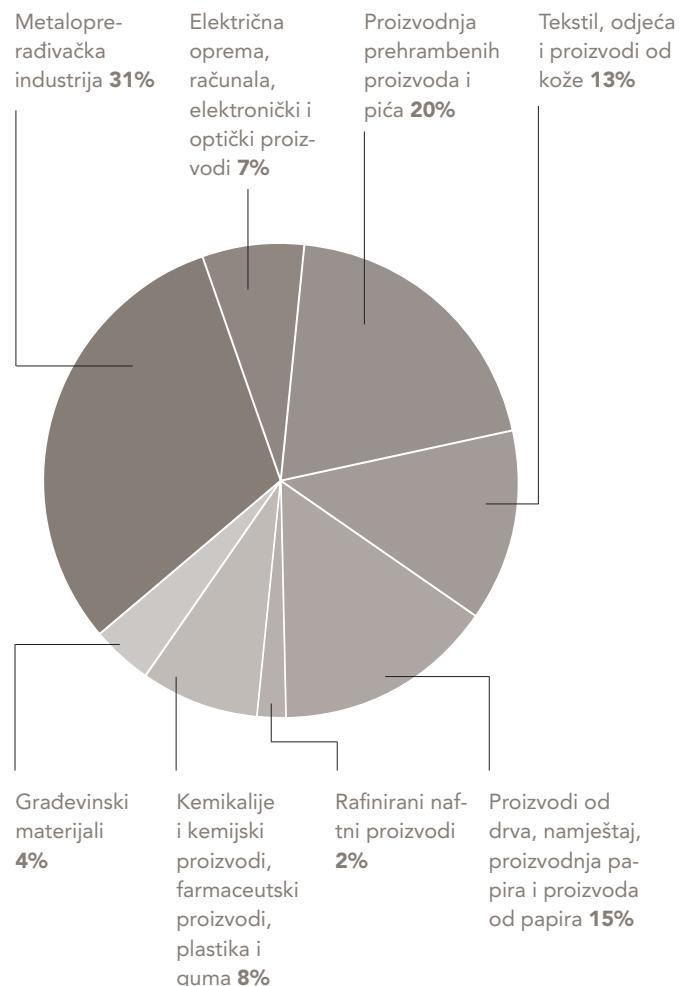
Od ostalih energetskih projekata, bitno je naglasiti nastavak istraživanja i eksploraciju ugljikovodika. Ovaj je segment važan kako bi RH zadržala sadašnju razinu energetske neovisnosti. Kada govorimo o (ne)ovisnosti o uvozu energenata, RH pripada skupini zemalja koje djelomično zadovoljavaju svoje potrebe za energentima, čime se ne može pohvaliti veliki broj zemalja u Europi. Bitno je utvrditi novim istraživanjima postoji li potencijal koji bi Republiku Hrvatsku zadržao na sadašnjoj razini energetske neovisnosti, odnosno da barem dio svojih potreba za primarnom energijom zadovoljava iz vlastitih izvora, a to se u prvome redu odnosi na plin. RH trenutno zadovoljava 40% svojih potreba za plinom s tendencijom pada. U području elektroenergetike izgradnja novih kapaciteta u obnovljivim izvorima energije izvjesno je tek za već ugovorene, a još neizgrađene proizvodne objekte, međutim, povećanje kapaciteta proizvodnje energije iz obnovljivih izvora novim kapacitetima nije izvjesno u 2018. godini bez revizije Nacionalnoga akcijskog plana za obnovljive izvore energije, izmjena i dopuna Zakona o obnovljivim izvorima i visokoučinkovitoj kogeneraciji te donošenja Uredbi

UDIO POJEDINIH GRANA U PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI PO UKUPNOM PRIHODU ZA 2016. GODINU

BROJ ZAPOSLENIH PO GRANAMA U PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI ZA 2016. GODINU

U 2016. godini ukupno zaposlenih u industriji čini 31,2% od ukupno zaposlenih u RH.

kojima će se regulirati specifični dijelovi. Područje obnovljive energije je regulirano je Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visoko-ucinkovitoj kogeneraciji koji je na snazi od 1. siječnja 2016. godine kojim je predviđen prelazak s dotadašnjeg modela poticanih tarifa na premijski model.

Razvitak domaće industrije u proizvodnji i razvoju opreme za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora postupno je pratilo porast takvih proizvodnih kapaciteta. U posljednje vrijeme primjetni su pozitivni pomaci i na tržištu se pojavljuju hrvatski proizvođači značajnijih dijelova opreme od vjetrogeneratora, preko parnih turbi-na, do proizvodnje opreme za inozemne naručitelje, bilo da je riječ o pojedinim gotovim dijelovima opreme, bilo o elementima koji se ugrađuju kao dijelovi stranih proizvoda.

Sve značajniju ulogu u energetici dobiva primjena mjera energetske učinkovitosti, i na uštedu se gleda kao na proizvodnju odgovarajuće količine neutrošene energije pa se, nakon proizvođačke industrije, trgovine i turizma očekuje i nastavak sufinanciranja mjera kroz operativni program kohezije i konkurentnosti za napredne mreže i toplinarstvo. Značaj na razini Europske unije daje se mjerama u gospodarstvu, tako da su aktivnosti HGK prepoznate u Nacionalnim akcijskim planom za energetsku učinkovitost.

Sektor za energetiku i zaštitu okoliša i Sektor za graditeljstvo i komunalno gospodarstvo aktivno prate i područja opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda, gospodarenja otpadom te djelatnosti sanacije okoliša. U navedenim sektorima bilježi se pad izvoza u 2016. u odno-

su na 2015. godinu za 0,88%, dok je u istom razdoblju zabilježen rast uvoza za 14,22%. Spomenuta gospodarska grana, koja podrazumijeva praćenje aktivnosti gospodarenja otpadom, sakupljanja, obradu, oproabu te zbrinjavanje pojedinih kategorija otpada, izrazito je horizontalnoga karaktera i očekuje se dodatni zamah novim politikama na razini Europske unije, ali i na nacionalnoj razini Republike Hrvatske. U Sektoru se, stoga, aktivno prati razvoj projekta, zagovaraju se stavovi članica te se aktivno sudjeluje u pripremi i izradi novoga zakonodavnog okvira pri mjerodavnim tijelima. Značajna ulaganja u ovoj gospodarskoj grani već su ostvarena, osobito ona u vezi s razvojem sustava gospodarenja otpadom, dok se u sljedećem razdoblju očekuju veća ulaganja budući da je usvojen Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine kojim su i u smislu sufinsuiranja predviđena značajna sredstva usmjerena ka poboljšanju i nadogradnji postojećih sustava gospodarenja otpadom. Svi ovi projekti u konačnici trebaju biti u interesu hrvatskoga gospodarstva jer u ostvarenju tih projekata dijelom mogu sudjelovati i hrvatske tvrtke, što za njih znači dodatne poslove, ali i zapošljavanje nove radne snage.

Osnovne su značajke hrvatske industrije stabilna kvaliteta i pouzdaność proizvoda u skladu s EU standardima, raspoloživa stručna radna snaga, potpora znanstvenih institucija, dobra proizvodna infrastruktura i prometna povezanost sa svijetom. U razdoblju koje slijedi očekuje se intenziviranje gospodarske aktivnosti, odnosno projekata iz područja energetike, energetske učinkovitosti, infrastrukture, zaštite okoliša itd.

TURIZAM

Hrvatska bilježi stalni porast svih turističkih pokazatelja posljednjih godina, a uz dugu turističku tradiciju i razvojne mogućnosti jedna je od najvažnijih turističkih destinacija na Mediteranu. Prednosti turističkog proizvoda očuvana su prirodna bogatstva i okoliš, kulturno-povijesno nasljeđe, blaga mediteranska klima, blizina europskih tržišta i izvrsna prometna povezanost s njima.

Hrvatska je izuzetno bogata prirodnim i kulturnim raznolikostima te se može pohvaliti jednom od najrazvedenijih i najljepših obala sa 1246 otoka, ekološki očuvanima prirodnim bogatstvima s osam nacionalnih parkova (Plitvička jezera, Paklenica, Risnjak, Sjeverni Velebit, Kornati, Mljet, Brijuni i Krka) te 11 parkova prirode (Biokovo, Kopački rit, Lastovsko otoče, Lonjsko polje, Medvednica, Papuk, Telašćica, Učka, Velebit, Vransko jezero, Žumberak - Samoborsko gorje) te 7 kulturno-povijesnih i prirodnih ljepota upisanih u UNESCO-ov popis svjetske spomeničke baštine (Dioklecijanova palača u Splitu, Eufrazijeva bazilika u Poreču, Nacionalni park Plitvička jezera, povijesna jezgra grada Trogira, Stari grad Dubrovnik, Katedrala Sv. Jakova u Šibeniku i Starigradsko polje).

Osim „suncem i morem“, blagom mediteranskog klimom, Hrvatska privlači turiste cijele godine nudeći raznolik i bogat sadržaj nautičkog, kongresnog, zdravstvenog, kulturnog turizma, gastronomije i enologije te druge ponude poput ronilačkog, pustolovnog, ruralnog, cikloturizma te golf turizma. Uz mogućnost ulaganja u navedene oblike ponude, velika je mogućnost ulaganja u razvoj smještajnih kapaciteta visoke kategorije.

Svaka hrvatska turistička regija razvija svoju specifičnu ponudu u skladu sa svjetskim trendovima i vlastitom tradicijom, a najvažnije su Istra, Kvarner, Dalmacija, Dubrovnik, jadranski otoci, Zagreb kao glavni grad, Podunavlje te ostale regije kontinentalne Hrvatske.

Hrvatska raspolaze s 124.935 stalnih postelja u hotelima, 23.262 u turističkim naseljima, 229.358 u kampovima, 604.813 u kućanstvima te 70 marina (13 suhih) s više od 17.067 vezova duž cijele obale. U 2017. godini ostvareno je 17,4 milijuna dolazaka, ili 13 posto više nego prethodne godine, te 86,2 milijuna noćenja, ili 11 posto više nego 2016. godine. Čak su 93 posto svih noćenja ostvarili strani turisti, s najvećim udjelom njemačkih turista (24 posto noćenja). Prema podacima HNB-a, prihodi u turizmu od stranih gostiju u 2017. godini iznosili su 9,5 miliardi eura, što je porast od 10 posto u odnosu na 2016. godinu.

TURISTIČKI PROMET U HRVATSKOJ 2017.

	Dolasci '17. / '16.	Index '17. / '16.	Noćenja '17. / '16.	Index '17. / '16.
UKUPNO	17.430.580	112,7	86.200.261	110,6
Domaći	1.837.681	105,1	5.978.264	102,7
Strani	15.592.899	113,7	80.221.997	111,3

EMITIVNA TRŽIŠTA

Njemačka	2.615.900	115,2	19.525.823	114,4
Austrija	1.331.215	108,2	6.990.661	107,5
Slovenija	1.297.681	100,0	7.140.125	100,0
Italija	1.110.219	102,2	4.915.170	99,8
Poljska	934.336	123,5	6.056.181	122,0
Češka	741.757	107,7	5.067.098	106,2

GRA-DI-TELJ-STVO

usklajivanje domaće zakonske regulative i normi s onima u EU, jer je to bio nužan korak u stvaranju pretpostavki za brzo restrukturiranje i prilagodbu hrvatskoga graditeljstva radi postizanja konkurentnosti na zahtjevnom tržištu EU. U graditeljstvu je 2017. ostvareno oko 5 posto hrvatskog bruto domaćeg proizvoda s tendencijom rasta. Krajem 2017. godine u graditeljstvu je radilo 67.307 radnika u 13.852 aktivnih pravnih subjekata. Broj zaposlenih od siječnja do prosinca 2017. godine manji je za 1,2 posto u odnosu na isto razdoblje 2016. Vrijednost je izvršenih radova 2017. bila 20.180.147.000 kn ili oko 2.705.077.000 eura. Zbog velikih potreba građana za rješavanjem stambenog pitanja država, uz već definirane programe, nadopunjuje izbor s novim solucijama radi rješavanja problema u stanogradnj. Program poticane stanogradnje građanima će omogućiti kupnju novih nekorištenih stanova na tržištu po povoljnim uvjetima te intenzivirati rekonstrukciju zgrada i obiteljskih kuća. Očekuje se još aktivnije sudjelovanje poslovnih banaka u kreditiranju stanogradnje. Hrvatska mreža autoceste i poluautoceste s naplatom iznosi ukupno 1.315 km. U Hrvatskoj postoji četiri trgovacka društva koja gospodare autocestama. Hrvatske autoputeve d.o.o. gospodare mrežom od 925,8 km, AC Rijeka – Zagreb d.d. mrežom od 187 km, Bina Istra d.d. poluautocestom od 141,2 km, AC Zagreb – Macelj d.o.o. autocestom duljine 61 km. Autocesta A1 (Autocesta kralja Tomislava) Zagreb (Lučko) – Bosiljevo – Split – Dubrovnik, još je u izgradnji (dovršeno do

Trend restrukturiranja građevinske djelatnosti u Republici Hrvatskoj potaknut je krizom gospodarstva i u skladu je s događanjima u zemljama članicama EU, gdje se male i srednje tvrtke lakše prilagođavaju suvremenim zahtjevima tržišta. Taj trend odražava se na povećanje broja navedenih tvrtki, dok se broj velikih tvrtki znatno smanjio. U posljednjih je nekoliko godina provedeno

Metkovića). Sada je duga je 483 km, a kada se završi, imat će ukupnu dužinu od 554 km. Kvarnerska autocesta A7 Rupa – Rijeka – Žuta Lokva, djelomično je izgrađena i puštena u promet (35,2 km), dio je u izgradnji, dok je dio u planu. Ukupna dužina A7 bit će 99 km. Sisačka je autocesta A11 Zagreb (Jakuševac) – Velika Gorica – Sisak u izgradnji. Do sada je izgrađeno 32,3 km, a u cijelosti će biti dugačka 48 km. Slavonska autocesta (Slavonika) A5 Beli Manastir (granica s Mađarskom) – Osijek – Svilaj (granica s BiH), djelomično je izgrađena i puštena u promet (56 km), dio je u izgradnji, a kada se završi, bit će duga 89 km. Neretvanska autocesta A10 od bosanskohercegovačke granice do čvorišta Ploče na A1 duga je 9 km. U izgradnji je i Autocesta A12 od čvorišta Sveta Helena (A4) preko Vrbovca, Križevaca, Koprivnice do graničnog prijelaza s Mađarskom Gola. Planirana dužina autoceste iznosi 67 km. Autocesta A12 podijeljena je na pet dionica, a u sklopu buduće trase autoceste A12 trenutno je u prometu brza cesta Sv. Helena – Vrbovec – Gradec (23 km), koja će se rekonstruirati u puni profil autoceste. Autocesta A13 jest autocesta u izgradnji od čvorišta Vrbovec 2 (A12) preko Bjelovara – Virovitice do graničnog prijelaza s Mađarskom, kod Terezina Polja. Planirana dužina autoceste iznosi 86,5 km. Daljnja dinamika gradnje i dovršetka autoceste bit će određena programom gradnje.

Planirano je investiranje u infrastrukturne građevine od kojih treba istaknuti projekt izgradnje Pelješkog mosta. To je zasigurno najznačajnija investicija u Hrvatskoj nakon izgradnje mreže autocesta i to će biti i u idućih nekoliko godina. Projekt izgradnje Pelješkog mosta ima iznimnu stratešku važnost za Hrvatsku i trebao bi, ne samo u građevinskom smislu, pojačati hrvatsko gospodarstvo. Projekt mosta sastoji se od tri glavne faze: prva je Pelješki most u duljini od 2,4 kilometra; druga su pristupne ceste na Pelješcu Duboka (D8) – Zaradež (D414) u duljini od 12,04 kilometra i treća je obilaznica Stona Zaradež (D414) – Donta Doli (D8) – Prapratno (D414) te izgradnja obilaznice Prapratno (D414) – Donta Doli (D8) u duljini od oko 18 kilometara. Planirani dovršetak gradnje je 2021. godine.

U pogledu investicija u izgradnju i modernizaciju željezničke mreže, jedan od najvažnijih projekata na kojem se trenutačno radi rekonstrukcija je i izgradnja drugog kolosijeka pruge Dugo Selo – Križevci. Riječ je o projektu vrijednom milijardu i 254 milijuna kuna, od čega se 85 posto financira iz fondova EU-a.

U graditeljstvu se nastavljaju investicije u sektoru turizma i na energetskoj obnovi postojećih javnih i privatnih zgrada, a u tu svrhu dostupno je korištenje sredstva privatnih investitora i bespovratnih sredstava iz EU fondova.

KOMUNALNO GOSPODARSTVO

Sustav komunalnoga gospodarstva cjelovit je sustav ureden Zakonom o komunalnom gospodarstvu kojim su određena načela, način obavljanja i financiranje komunalnoga gospodarstva.

Komunalne djelatnosti obavljaju se kao javna služba. Jedinice lokalne samouprave koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne su osigurati njihovo trajno, održivo i kvalitetno

obavljanje, osigurati održavanje i funkcionalnost komunalnih objekata.

Komunalne djelatnosti mogu obavljati samo trgovacka društva i javne ustanove koje osniva jedinica lokalne samouprave i služba - vlastiti pogon koji osniva jedinica lokalne samouprave, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji ili ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Komunalne dje-

latnosti taksativno su određene i definirane zakonom, a to su: prijevoz putnika u javnom prometu, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, tržnice na malo, održavanje groblja i krematorija, obavljanje dimnjaka poslova, javna rasvjeta te djelatnosti od lokalnog značenja određene od lukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

Povoljan zemljopisni i prometni položaj Republike Hrvatske omogućuje razvijanje prometne infrastrukture i prometnih djelatnosti kao jednog od važnijih čimbenika ukupnoga gospodarskog i društvenog razvijanja zemlje.

Iz godine u godinu Hrvatska je prometno sve povezana, te je tako sredinom 2005. godine za promet otvorena dugoočekivana autocesta Zagreb – Split koja povezuje kontinent s obalom. Iako je posljednjih nekoliko godina puno učinjeno na gradnji novih cesta, i dalje su potrebna velika ulaganja u postojeću i novu infrastrukturu s posebnim naglaskom na boljoj povezanosti primorskog i kontinentalnog dijela države - završetak gradnje autoceste Zagreb – Dubrovnik.

Također, sve se više ulaže u djelatnostima luka, pomorskog i riječnog brodarstva te željeznica. Godine 2012. Hrvatske željeznice iz pet društava prelaze u tri nova društva, i to: HŽ Cargo, HŽ putnički prijevoz te HŽ infrastruktura. Tijekom 2013. godine sva tri društva započinju s restrukturiranjem i modernizacijom infrastrukture i vozognog parka. Željeznički sustav Republike Hrvatske temelji se na načelu razdvajanja željezničkog prijevoza i željezničke infrastrukture u kojem djeluju Agencija za sigurnost željezničkog prometa dok regulaciju tržišta željezničkih usluga obavlja HAKOM. Pristup teretnim prijevoznicima na hrvatsku željezničku mrežu liberaliziran je od 1. srpnja 2013., s pristupanjem Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU-a.

Također, svoj izvrstan zemljopisni položaj i odlične preduvjete za pretovar svih vrsta tereta (generalnih, rasutih, kontejnerskih, ro-ro, tekućih, žive stoke i dr.) luka Rijeka, kao i ostale naše luke, treba iskoristiti još više jer procjene budućih prometnih tokova upućuju na očekivanje porasta pomorskog prometa, osobito na sjevernojadranskom pomorskom pravcu, i to ponajprije kao posljedicu prekapacitiranosti sjevernoeropskih luka.

Udio kombiniranog prijevoza u ukupnom prijevozu robe vrlo je malen. Kako je ta grana prometa jedan od najsvremenijih oblika, primjerena i zaštiti okoliša, potrebno ju je uz državne poticaje razviti što prije radi uključivanja u europske pravce.

Također, RH treba iskoristiti svoj geoprometni položaj i u zračnom prometu jer je kao jedna od zemalja Mediterana na križanju zračnih putova za južnu, istočnu i srednju Europu. Hrvatska ima 8 zračnih luka koje imaju svjedodžbu u skladu s Uredbom Europske komisije br. 139/2014 (Zagreb, Split, Dubrovnik, Rijeka, Zadar, Pula, Osijek i Brač), a zračna luka Lošinj ima svjedodžbu u skladu sa Zakonom o zračnom prometu (Izvor: Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, www.ccaa.hr)

INFRASTRUKTURA U 2017. GODINI

Ceste

Ukupno 26 958,5 km, od toga:

- autoceste i poluautoceste: 1.416,5 km
- državne ceste: 6.858,9 km
- županijske ceste 9.703,4 km
- lokalne ceste 8.979,7 km

(Izvor: web-stranice Ministarstva mora, prometa i infrastrukture)

Željeznica

- 2617 km pruga, s 542 kolodvora i stajališta
- 1512 željezničko-cestovnih prijelaza
- 109 tunela i 548 mostova

(Izvor: Izvješće o mreži 2019. HŽ Infrastruktura i web-stranice HŽ Infrastruktura)

Cjevovodi

- 610 km naftovoda
- 2693 km plinovoda

(DZS – podaci za 2016.)

Registrirana cestovna motorna vozila

Ukupno registrirano: 2 098 159 cestovnih vozila od toga:

- 1 596 087 osobna vozila
- 5 698 autobusi
- 156 724 kamioni
- 85 121 mopedi
- 69 148 motocikli
- 11 334 cestovni tegljači
- 12 824 specijalna vozila
- 119 191 poljoprivredni traktori
- 29 105 prikolice
- 12 927 poluprikolice

(Izvor: DZS, Priopćenje, Registrirana cestovna vozila i cestovne prometne nesreće u 2017., 18. travnja 2018.)

**STRUKTURA PRIJEVOZA PUTNIKA I ROBE
PREMA VRSTAMA PRIJEVOZA U 2017. GODINI**

U razdoblju od siječnja do prosinca 2017. ukupno je prevezeno 85,9 milijun putnika, što je u usporedbi s istim razdobljem 2016. pad za 1,0%. U željezničkom prijevozu ostvaren je pad za 4,4%, kao i u cestovnom prijevozu, za 1,7%. Porast je ostvaren u pomorskome i obalnom prijevozu, za 5,8%, te u zračnom prijevozu, za 3,8%.

U razdoblju od siječnja do prosinca 2017. ukupno je prevezen 114,9 milijun tona robe, što je za 1,6% više u odnosu na isto razdoblje 2016. Porast u prijevozu robe ostvaren je u željezničkom prijevozu, za 22,0%, i u cjevododnom transportu za 13,6%. Pad je ostvaren u zračnom prijevozu za 12,0%, u cestovnom prijevozu za 0,2%, u prijevozu na unutarnjim vodenim putovima za 15,2%, te u pomorskome i obalnom prijevozu za 6,5%.

(Izvor: DZS; Priopćenje – Transport u četvrtom tromjesečju 2016., Br., 5.1.1./1., Obrada: HGK)

U području prijevoza i skladištenja 7116 je registriranih pravnih osoba s 61.683 zaposlenih. To je 2,78% u ukupnom broju registriranih pravnih osoba i 5,24% u ukupnoj zaposlenosti u pravnim osobama u RH.
(Izvor: DZS, Statistički ljetopis RH 2017.)

TRGOVINA

U pravnim je osobama u djelatnosti trgovine, prema NKD-u G, u 2017. godini bilo ukupno 191.060 zaposlenih. Od ukupnog broja zaposlenih u djelatnosti trgovine, najviše je bilo zaposlenih u trgovini na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima (G47), i to 110.556 zaposlenih. Drugi je najveći poslodavac u djelatnosti trgovine, trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima (G46) koja je zapošljavala 65.841 osobu. Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima, popravak motornih vozila i motocikala (G45) zapošljavala je 14.663 osobe.

U 2017. godini realan je promet u trgovini na malo, prema kalendarski prilagođenim podatcima, u prosjeku bio 4,2% veći u odnosu na 2016. godinu (kada je rast iznosio 4,4%). Na pozitivan su trend potrošačkog optimizma u posljednjim godinama određeni utjecaj imale povoljnije promjene oporezivanja plaća, koje su uslijedile početkom 2015. i 2017. godine, a imale su utjecaj na povećanje kupovne moći stanovništva. Spomenuta povoljnija kretanja maloprodajnoga prometa posljednjih godina pozitivno su utjecala i na kretanja osobne potrošnje (čini gotovo 60% BDP-a) koja u posljednje tri godine također bilježi rast te tako pozitivno utječe i na ostvareni rast BDP-a.

U skladu s europskom i svjetskom praksom, i hrvatska trgovina nastoji što učinkovitije i uspješnije odgovoriti na želje i potrebe kupaca kao što je to slučaj i u ostalim državama članicama EU. Domaća trgovina prati sve trendove, o čemu svjedoči gradnja suvremene trgovачke mreže koja asortimanom, kvalitetom ponude i razinom usluga te cijenama, može ravnopravno sudjelovati u tržišnoj utakmici s obzirom na činjenicu da je trgovina danas izložena velikoj konkurenciji.

- Nacionalna klasifikacija djelatnosti – područje G
- G – Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala
- G 45 – Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala
- G 46 – Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima
- G 47 – Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima

UDIO ZAPOSLENIH U TRGOVINI U UKUPNOM GOSPODARSTVU RH

UDIO DJELATNOSTI TRGOVINE U UKUPNOM BROJU PRAVNIH GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Izvor: DZS.; Obrada: Sektor za trgovinu HGK

14.663

Broj zaposlenih u trgovini na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala – G45

65.841

Broj zaposlenih u trgovini na veliko, osim trgovine motornim vozilima i dijelovima – G46

110.556

Broj zaposlenih u trgovini na malo, osim trgovine motornim vozilima i dijelovima – G47

191.060

Broj zaposlenih u trgovini – G

Izvor: DZS – Broj i struktura zaposlenih u pravnim osobama prema NKD-u u 2016. godini; Obrada: Sektor za trgovinu HGK

RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Obrazovanje i ospozobljavanje prepoznato je kao temelj razvoja i uspjeha današnjeg društva znanja i ekonomije znanja. Gospodarski razvoj neke zemlje zahtijeva kreativnost, inovativnost i cjeloživotno učenje. Znanje i inovacije najvrednija su imovina, naročito u uvjetima intenzivne globalne konkurenциje. Visokokvalitetno predškolsko, osnovno, srednje, visoko te strukovno obrazovanje i ospozobljavanje i prepoznavanje vrijednosti cjeloživotnog učenja temelj su uspjeha Europe. Cjeloživotno učenje vodi prema rastu i zapošljavanju te daje svakome priliku potpune uključenosti u društvo. Hrvatska je, kao dio europskoga kulturnoškog prostora, prihvatiла koncepciju cjeloživotnog učenja kao temelj vlastite strategije obrazovanja.

Jedna od strateških odrednica Europe, ali i Hrvatske, povećanje je zapošljivosti i prilagodljivosti radne snage uspostavom sustava koji će zadovoljiti sadašnje i buduće potrebe za kompetencijama na tržištu rada. Neusklađenost obrazovnog sustava s potrebama svijeta rada je velika. U Hrvatskoj su u tijeku reformske aktivnosti u području obrazovanja dalnjim razvojem i provedbom Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO) i predlaganjem cjelovite kurikularne reforme. Cilj je reforme omogućiti razvoj dinamičnoga i prilagođenoga kurikula za sve razine i oblike obrazovanja, razvoj kadrovske i tehničke infrastrukture te legislative za neformalno

obrazovanje i poticanje cjeloživotnog učenja. Složeni proces prilagodbe obrazovnog sustava u Hrvatskoj događa se kroz razvoj i provedbu Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO) – reformskog alata za uređivanje sustava cjeloživotnog učenja i sustava nacionalnih kvalifikacija. Okvir sustavno na svim razinama obrazovanja promovira ishode učenja i stvarne kompetencije, stečena znanja i vještine i usklađivanje ishoda učenja s potrebama tržišta rada i razvoja gospodarstva, društva i pojedinca, otvara mogućnost izgradnje sustava priznavanja znanja stečenog neformalnim i informalnim učenjem odnosno cjeloživotnim učenjem, osigurava pouzdanost kvalifikacija, usporedivost i priznavanje u Hrvatskoj i međunarodnom okružju posredstvom Europskog kvalifikacijskog okvira, te time poštuje načelo obrazovne i radne mobilnosti.

Zakon o HKO-u donesen je 2013., a Pravilnik o Registru HKO-a 2014. godine. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije RH donesena je 2014. godine. U 2016. godini donesen je Program razvoja sustava strukovnog obrazovanja radi usklađivanja strukovnog obrazovanja s potrebama tržišta rada i razvoja gospodarstva. Ključan će element jačanja pristupa učenja temeljenog na radu (work based learning) biti i osiguravanje kvalitete obrazovnog procesa koji se odvija kod poslodavca.

Na razini srednjoškolskog obrazovanja u gimnazijama i četverogodišnjim strukovnim školama školske godine 2009./2010. uvedena je državna matura ili završni ispit. Državna matura obvezni je završni pismeni ispit koji se polaže na kraju srednjoškolskog obrazovanja. Obvezu polaganja državne mature imaju gimnazijalci, a učenici četverogodišnjih strukovnih škola državnu maturu polažu samo ako planiraju nastaviti svoje obrazovanje na nekom od visokih učilišta. Rezultat državne mature jedan je od bitnih uvjeta za nastavak obrazovanja, kao i oblik vanjskog vrednovanja obrazovanja koji omogućuje unapređivanje i osiguravanje kvalitete te standardizaciju znanja na razini cijele zemlje.

Reforma visokog obrazovanja usklađena s Bolonjskim procesom uvela je novi način studiranja u tri ciklusa, uveden je dodatak diplomi te mjerjenje opterećenosti studenata ECTS bodovima. kako bi se postigla usklađenost s europskim sustavom i stvaranje zajedničkog prostora visokog obrazovanja, što će osigurati pokretljivost studenata i zapošljivost građana Europske unije. Daljnji napor akademske zajednice, poslovne zajednice te nadležnih ministarstava usmjereni su na razvijanje veza između visokih učilišta, akademske zajednice i gospodarstva radi transfera znanja, i povećavanja mogućnosti zapošljavanja.

UPISANA DJECA, UČENICI I STUDENTI PREMA RAZINAMA OBRAZOVANJA NA POČETKU ŠKOLSKE GODINE 2016./2017.

Broj institucija	Broj djece / učenika / studenata	Broj odgojitelja / učitelja / nastavnika i suradnika u nastavi
Predškolsko obrazovanje	1.727	143.878
Osnovno obrazovanje	2.118	319.204
Srednje obrazovanje	743	162.556
Visoko obrazovanje	131	160.361
Ukupno	4.719	785.999

ZAPOSLENI U PRAVNIM OSOBAMA PREMA STUPNU STRUČNOG OBRAZOVANJA – STANJE 31. OŽUJKA 2016. GODINE

Stupanj stručnog obrazovanja	Struktura u %
Visoko	249.310 23,0
Više	94.522 8,8
Srednje	551.364 5,1
Niže	27.297 2,5
Visokokvalificirani	12.322 1,1
Kvalificirani	74.315 6,9
Polukvalificirani	14.196 1,3
Nekvalificirani	57.262 5,3
Ukupno	1.080.588 100,0

Trgovina s inozemstvom

ROBNA RAZMJENA U 2017.

Izvoz ukupno	u HRK	%	Uvoz ukupno	u HRK	%
	104.348.016.080	100,00		162.681.147.239	100,00
Europa	91.138.440.830	87,44	Europa	142.994.015.124	87,44
Sjев. i Srednja Amerika	5.363.171.243	5,14	Azija	14.560.939.244	8,97
Azija	4.796.641.972	4,60	Sjев. i Srednja Amerika	1.434.321.701	0,88
Afrika	2.461.626.762	2,36	Afrika	1.229.742.266	0,76
Oceanija	265.054.752	0,25	Južna Amerika	534.568.582	0,33
Južna Amerika	96.176.702	0,09	Oceanija	146.410.285	0,09

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJI TRGOVINSKI PARTNERI U 2017.

Izvoz	u HRK	%	Uvoz	u HRK	%
Italija	14.193.231.579	13,60	Njemačka	25.706.256.819	15,80
Njemačka	12.853.241.846	12,32	Italija	21.006.808.268	12,91
Slovenija	11.209.814.867	10,74	Slovenija	17.433.015.855	10,71
Bosna i Hercegovina	10.200.004.636	9,78	Mađarska	12.325.188.172	7,57
Austrija	6.532.496.830	6,26	Austrija	12.308.434.969	7,56
Srbija	4.999.284.174	4,79	Nizozemska	6.300.371.830	3,87
SAD	4.079.835.069	3,91	Poljska	5.676.379.617	3,49
Mađarska	3.474.344.277	3,33	Kina	5.178.444.030	3,18
Francuska	2.703.626.221	2,59	Bosna i Hercegovina	5.111.649.151	3,14
Češka	1.843.940.546	1,77	Srbija	4.287.371.356	2,64
Ukupno prikazan izvoz	72.089.820.045	69,08	Ukupno prikazan uvoz	115.333.920.067	70,89
Ukupan izvoz RH	104.348.016.080	100,00	Ukupan uvoz	162.681.147.239	100,00

Izvor: DZS; obrada: HGK

**STRUKTURA
ROBNE
RAZMJENE
U 2017.**

Izvoz	u HRK	%
Najznačajniji proizvodi		
Mineralna goriva, mineralna ulja i destilati	11.120.804.954	10,65
Nuklearni reaktori; kotlovi, strojevi, aparati	9.002.047.640	8,63
Električni strojevi i oprema i dijelovi za njih	8.954.287.717	8,58
Farmaceutski proizvodi	8.417.868.456	8,06
Drvni i proizvodi od drveta	5.720.396.142	5,48
Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih i dijelovi	4.019.076.971	3,85
Odjeća i pribor za odjeću	3.512.896.982	3,36
Pokućstvo; oprema za krevete, madraci, jastuci	3.461.252.846	3,32
Proizvodi od željeza i čelika	3.413.630.389	3,27
Aluminij i proizvodi od aluminija	3.177.744.246	3,05
Ukupno prikazan izvoz	60.800.006.343	58,26
Ukupan izvoz	104.348.016.080	100,00
Izvor: DZS; obrada: HGK		
EUR/HRK = 7,46010 (2017. godišnji prosjek) USD/HRK = 6,62240 (2017. godišnji prosjek)		
Uvoz	u HRK	%
Najznačajniji proizvodi		
Mineralna goriva, mineralna ulja i destilati	21.747.552.599	13,37
Nuklearni reaktori; kotlovi, strojevi, aparati	15.815.737.396	9,72
Električni strojevi i oprema i dijelovi za njih	12.588.033.404	7,73
Vozila, osim željezničkih i tramvajskih, i dijelovi	12.191.354.450	7,49
Farmaceutski proizvodi	7.499.683.407	4,61
Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	6.963.256.779	4,28
Odjeća i pribor za odjeću	4.438.858.868	2,73
Optički, mjerni, kontrolni, medicinski instrumenti i aparati	4.371.712.629	2,69
Proizvodi od željeza i čelika	4.260.859.447	2,62
Željezo i čelik	3.972.344.567	2,44
Ukupno prikazan uvoz	93.849.393.546	57,68
Ukupan uvoz	162.681.147.239	100,00
Izvor: DZS; obrada: HGK		

ZAKONSKI OKVIR

Republika Hrvatska punopravna je članica Europske unije od 1. srpnja 2013. godine, sa svim pravima i obvezama koje iz tog članstva proizlaze. Članstvom u EU Hrvatska je dio jedinstvenoga unutarnjeg tržišta i carinske unije. Unutarnje tržište obilježavaju sloboda kretanja roba, usluga, kapitala i ljudi te zajednička trgovinska politika i zajednička poljoprivredna politika. Na jedinstvenom tržištu EU, koje čini 28 država članica, robe, usluge, kapital i ljudi, mogu se kretati slobodno, kao unutar jedne države, bez prepreka koje predstavljaju državne granice. Carinsku uniju obilježavaju zajednički carinski propisi i bescarinska trgovina među državama članicama EU.

U trgovinskim odnosima s trećim državama primjenjuje se Zajednička trgovinska politika koja se temelji na jedinstvenim načelima u trgovinskim odnosima EU sa svijetom, osobito u pogledu zajedničkih carinskih stopa, koje proizlaze iz sklopljenih trgovinskih sporazuma, ujednačavanja mjera liberalizacije trgovine, utvrđivanja zajedničke izvozne politike, korištenja trgovinskih zaštitnih mehanizama, uklanjanja trgovinskih prepreka, komercijalnih aspekata prava intelektualnog vlasništva te izravnih stranih ulaganja. Zajednička trgovinska politika obuhvaća i određuje bilateralne trgovinske odnose EU s trećim zemljama i multilateralne odnose EU kroz suradnju s multilateralnim organizacijama (WTO).

Ulaskom u EU značajno su povećane mogućnosti preferencijalnog izvoza i uvoza s obzirom na sporazume o slobodnoj trgovini koje je Unija sklopila ili će sklopiti s trećim zemljama. Pri izvozu robe nepreferencijalnog/ nepovlaštenog podrijetla iz trećih zemalja primjenjuje se Zajednička carinska tarifa EU.

Prilikom uvoza ili izvoza često, pored ostale dokumentacije, robu prati i dokaz o podrijetlu robe. Predmetni dokazi izdaju se za robu koja udovolji određenim propisanim pravilima podrijetla, te se za istu kod uvoza primjenjuje povlaštena (preferencijalna) stopa carine ili je ista podložna ili izuzeta od primjene određenih mjera trgovinske politike. Iz tog razloga, podrijetlo robe neovisno služi li primjeni povlaštenе stope carine ili izuzeću od primjene neke od mjera trgovinske politike, od izuzetnog je značaja. Ono što treba istaknuti je da EU ima zaključen čitav niz preferencijalnih sporazuma i to kako dvostranih, tako i jednostranih te je na stranicama Ministarstva financija RH – Carinske uprave objavljen pregled svih preferencijalnih aranžmana koje EU primjenjuje uz naznake gdje se predmetni ugovori ili odluke mogu pronaći kako bi se detaljnije proučile. Ujedno treba naglasiti da je ovo trenutno stanje, a trgovinski su pregovori „živi organizam“ i kontinuirano se pregovara sa određenim državama te je i sama shema ugovora podložna promjenama.

U primjeni su sporazumi o slobodnoj trgovini i drugi preferencijski aranžmani koje je EU sklopila s određenim trećim zemljama. Popis svih Ugovora o slobodnoj trgovini (protokola o podrijetlu) i autonomnih aranžmana koje EU primjenjuje u trgovini s državama ugovornicama <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/pro-pisi-i-sporazumi/carinskatarifa-vrijednost-i-podrijetlo/podrijetlo-robe/informacije-4092/16-02-2017-tabela-ugovori-preferencijalni-aranzman>- v1_10-16-2-2017/4780.

Prijevodom Općeg sustava povlastica (GSP) moguće su dodatne pogodnosti koje EU jednostrano primjenjuje prema zemljama u razvoju i najnerazvijenijim zemljama tako da omogućuje povoljniji tretman pri uvozu robe iz tih zemalja. Pri izvozu iz RH/EU za izvoz robe nepreferencijalnog/ nepovlaštenog podrijetla u zemlje s kojima EU nema sklopljen ugovor o slobodnoj trgovini ili nisu zadovoljena preferencijalna pravila podrijetla, primjenjuje se osnovna stopa carine prema načelu najpovlaštenije nacije (MFN).

Pri izvozu u zemlje s kojima je EU sklopila sporazum o slobodnoj trgovini primjenjuju se snižene stope carine, odnosno carine utvrđene tim sporazumima.

Kada je sporazumima o slobodnoj trgovini i jednostranim aranžmanima propisano da robu pri izvozu i uvozu prati potvrda o povlaštenom podrijetlu robe (EUR.1, EUR-MED), tu potvrdu izdaje nadležna carina. Ako je ugovorom sa stranom osobom, propisima strane države ili EU propisima predviđeno da robu pri izvozu prati potvrda o nepovlaštenom podrijetlu, nju izdaje Hrvatska gospodarska komora. Uz propisana izuzeća od plaćanja carine za određene skupine robe, ovisno o posebnoj uporabi, EU ima razrađen mehanizam za poticanje i povećanje konkurentnosti domaće proizvodnje tarifnim suspenzijama i autonomnim carinskim kvotama. Taj mehanizam europskim proizvođačima omogućuje pokretanje postupka za snižavanje stope carine kako bi se omogućila nabava sirovina uz povoljnije uvjete. EU primjenjuje brojne mjeru trgovinske politike radi zaštite tržišta i domaće proizvodnje od prekomjernoga dampinškog ili subvencioniranog uvoza robe iz trećih zemalja. Najznačajnije su mjeru trgovinske politike: antidampinške i kompenzacijiske carine.

Antidampinške i kompenzacijiske carine uvode se kao dodatno davanje uz redovnu carinu. Postupak i način utvrđivanja postojanja dampinga ili subvencije pri uvozu ili moguće štete domaćoj proizvodnji zbog takvog uvoza te postupak i način uvođenja antidampinške, odnosno kompenzacijiske, pristojbe propisuje se u skladu s pravilima WTO-a. Uz tarifne mjeru moguća je primjena niza netarifnih mjeru kojima se propisuju ograničenja ili zabrane u trgovini s trećim zemljama, npr. uvozne i izvozne dozvole u poljoprivredi, uvozne dozvole u tekstilnom sektoru, količinska ograničenja i uvozne dozvole u sektoru čeliča, zabrane u trgovini s pojedinim zemljama i dr.

Pri uvozu nekih proizvoda iz trećih zemalja (hrana, životinje, lijekovi, kulturna dobra, dual use i sl.) kao dokaz o njihovoj ispravnosti i kakovoci potrebno je priložiti posebne potvrde (sanitarnu, veterinarsku, fitopatološku ili potvrdu o kakvoći). Te potvrde izdaju nadležne institucije ovisno o vrsti robe. Roba podrijetlom iz treće zemlje, za koju je propisan postupak obveznog atestiranja ili homologacije, treba se ispitati i atestirati u ovlaštenoj organizaciji te odgovarajuće označiti prije stavljanja u promet.

CARINSKI SUSTAV

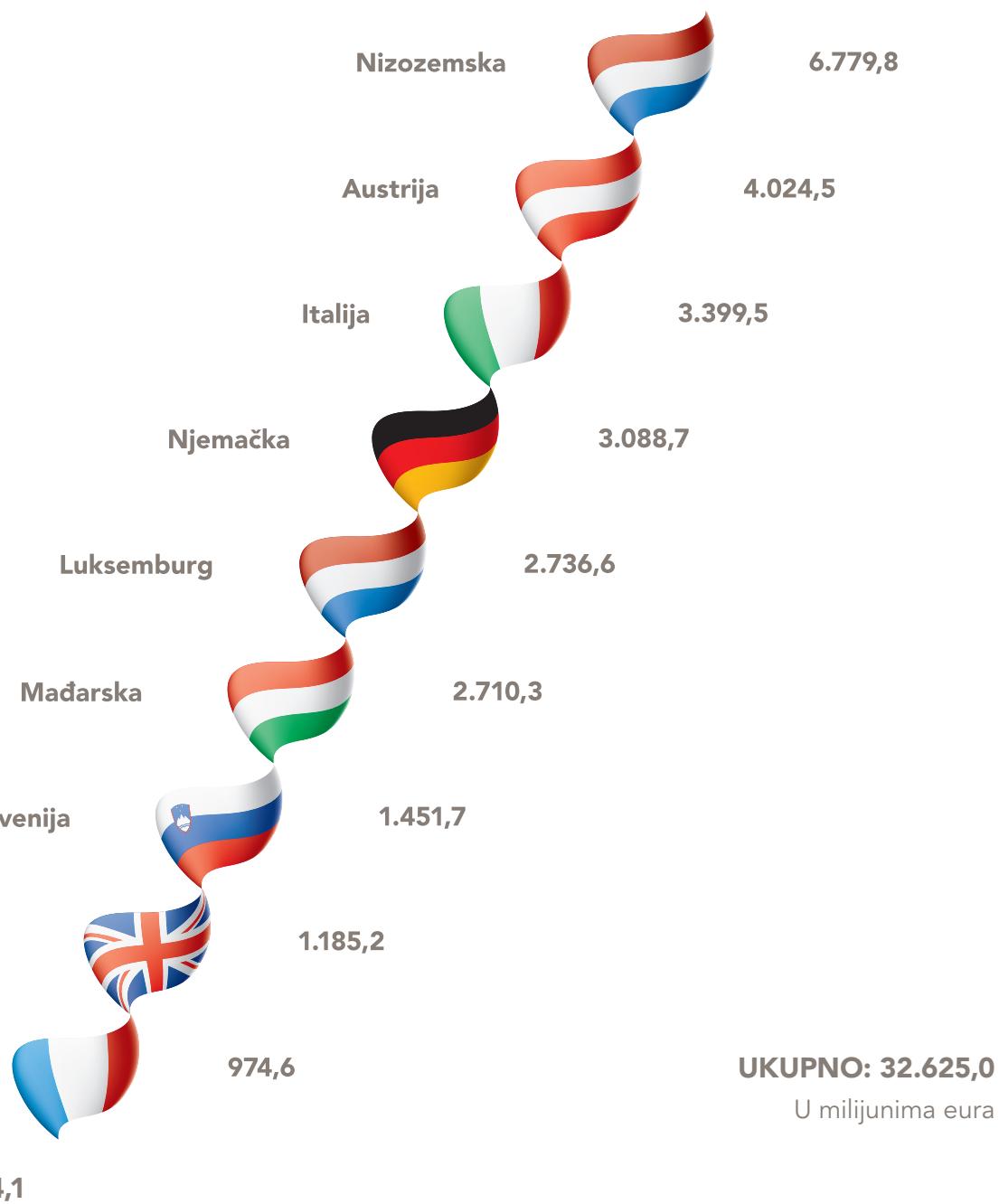
Kako bi se poslovanje među gospodarskim subjektima na jedinstvenom tržištu EU moglo temeljiti na slobodi kretanja roba i usluga, trguje se bez carinskih formalnosti, odnosno bez provedbe carinskog nadzora nad robom i naplate carinskih davanja. U robnoj razmjeni između članica EU i trećih zemalja u primjeni su zajednički carinski propisi EU, koji su obvezujući za sve države članice, i Zajednička carinska tarifa. UREDBA (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (CZU) temeljni je propis carinske politike EU prema kojem pravne i fizičke osobe trebaju postupati kada uvoze robu iz trećih zemalja ili kada robu izvoze u treće zemlje te tko, kada i kako plaća izvozne ili uvozne carine i ostala davanja.

Unos i iznos robe u carinsko područje Unije dopušten je samo preko propisanih graničnih prijelaza. Unos i iznos robe za koju je obvezna fitosanitarna, veterinarska ili druga kontrola, dopušten je samo preko onih graničnih prijelaza koji su posebnim propisima određeni za unos i iznos takve robe, a u skladu s obavezom države članice da odredi granične prijelaze preko kojih se obavlja robni ili putnički promet. UREDBOM (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (CZU) propisuju se odredbe koje uređuju carinski dopušteno postupanje ili uporabu robe, u kojima se detaljnije uređuje carinska deklaracija i s njom povezane aktivnosti carinskih tijela i stranki u carinskim postupcima (prihvatanje i provjera carinske deklaracije, uzimanje uzorka robe, izmjena podataka u deklaraciji), kao i uvjeti za izdavanje odobrenja za provedbu pojednostavljenja provoznog postupka.

Strana ulaganja

Strana ulaganja u Hrvatskoj uređena su Zakonom o trgovačkim društvima, Zakonom o poticanju ulaganja, Zakonom o strateškim investicijskim projektima RH i drugim zakonima. Inozemni ulagač je u pravima, obvezama i pravnom položaju u trgovačkom društvu, pod uvjetom uzajamnosti, izjednačen s domaćom osobom. Ustavom Republike Hrvatske utvrđeno je da se prava stečena ulaganjem kapitala neće umanjivati zakonom ili drugim pravnim aktima te se osigurava slobodno iznošenje dobiti i uloženoga kapitala iz zemlje po prestanku ulaganja. Ukupna su inozemna ulaganja u Hrvatskoj od 1993. do 2017. godine iznosila 32.625,0 milijuna eura.

**INOZEMNA
IZRAVNA
ULAGANJA PO
ZEMLJAMA OD
1993. DO 2017.
GODINE**

POTICANJE ULAGANJA

Zakon o poticanju ulaganja (NN 102/15, NN 25/18) uređuje dodjelu državnih potpora radi poticanja ulaganja pravnih ili fizičkih osoba registriranih u Republici Hrvatskoj koje su obveznici poreza na dobit i koje obavljaju gospodarsku djelatnost i sudjeluju u prometu robe i usluga u RH. Potpore uredene ovim Zakonom odnose se na projekte ulaganja i jačanja konkurenčke sposobnosti u:

- proizvodno-prerađivačkim aktivnostima,
- razvojno-inovacijskim aktivnostima,
- aktivnostima poslovne podrške
- aktivnostima usluga visoke dodane vrijednosti kojima se istodobno osigurava ekološki sigurna poduzetnička aktivnost i jedan ili više od sljedećih ciljeva:
- unos nove opreme i suvremenih tehnologija
- veća zaposlenost i izobrazba zaposlenika
- razvoj proizvoda i usluga više dodane vrijednosti
- povećanje poduzetničke konkurenčnosti
- ravnomjerni regionalni razvoj Republike Hrvatske.
- gospodarsko aktiviranje neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

Ulaganje, početno ulaganje, odnosno projekt ulaganja prema odredbama Zakona je ulaganje u dugotrajnu imovinu unesenu u vlasništvo korisnika potpore, u minimalnom iznosu protuvrijednosti kuna od 150.000 eura, odnosno u minimalnom iznosu protuvrijednosti kuna od 50.000 eura za mikropoduzetnike uz uvjet otvaranja najmanje pet novih radnih mjeseta povezanih s investicijom, odnosno tri za mikropoduzetnike ili u minimalnom iznosu protuvrijednosti kuna od 50.000 eura i uz uvjet otvaranja najmanje deset novih radnih mjeseta za Centre za razvoj informacijsko-komunikacijskih sustava i softvera. Početno ulaganje jest ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu, povezano s osnivanjem nove poslovne jedinice, proširenje kapaciteta postojeće poslovne jedinice, diversifikacija proizvodnje poslovne jedinice na proizvode koje dotična poslovna jedinica prethodno nije proizvodila ili temeljita promjena u sveukupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice.

Minimalno ulaganje za ostvarenje poticaja:

- 50.000 eura i otvaranje tri nova radna mjesta – mikropoduzetnici ili
- 150.000 eura i otvaranje pet novih radnih mjesta – mali, srednji i veliki poduzetnici ili
- 50.000 eura i otvaranje najmanje 10 novih radnih mjesta za centre za razvoj informacijsko-komunikacijskih sustava i softvera.

Potpore za početno ulaganje utvrđuje se na temelju:

- A. prihvatljivih troškova ulaganja – u materijalnu i nematerijalnu imovinu ili
- B. prihvatljivih troškova otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem.

Minimalno 25 posto prihvatljivih troškova ulaganja mora osigurati korisnik potpore i ne smije sadržavati nikakvu državnu potporu.

Maksimalni intenzitet potpore određen je u skladu s pravilima o regionalnim potporama i ne smije prelaziti iznos gornje granice dopuštenog intenziteta utvrđenoga kartom regionalnih potpora (Republika Hrvatska podijeljena je na dvije prostorne jedinice: jadransku i kontinentalnu Hrvatsku).

NAČINI ULAGANJA STRANIH OSOBA

Stranci mogu u Hrvatskoj uložiti kapital na sljedeće načine:

- na ugovornoj osnovi
- u trgovačko društvo
- u banku ili osiguranje
- otvoriti obrt ili djelovati kao trgovci pojedinci

Prema Zakonu o trgovackim društvima, u Hrvatskoj se može osnovati:

- javno trgovacko društvo
- komanditno društvo
- dioničko društvo
- društvo s ograničenom odgovornošću
- jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću
- gospodarsko interesno udruženje
- tajno društvo

Stranci mogu stjecati udjele trgovackih društava i dionice. Sva trgovacka društva upisana su u sudski registar mjerodavnoga trgovackog suda prema svojem sjedištu. Dionička društva i društva s ograničenom odgovornošću mogu biti osnovana temeljnim ulogom u novcu, stvarima i pravima. Temeljni kapital društva mora biti izražen u kunama. Najniži je temeljni kapital za osnivanje dioničkog društva 200.000 kuna, a nominalni iznos dionice ne može biti manji od 10 kuna. Minimalni je temeljni kapital za osnivanje društva s ograničenom odgovornošću 20.000 kuna, a nominalni iznos poslovnog udjela ne može biti manji od 200 kuna. Najniži iznos temeljnoga kapitala jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću jest 10 kuna, a najniži nominalni iznos poslovnog udjela 1 kuna.

Društvo može osnovati jedna ili više osoba. Strana fizička osoba može u Hrvatskoj poslovati kao obrtnik. Za obavljanje slobodnih i vezanih obrta obrtnik mora imati obrtnicu koju izdaje mjerodavni županijski ured na čijem će području biti sjedište obrta. Ako je riječ o povlaštenim obrtima, povlasticu izdaje mjerodavno ministarstvo ovisno o vrsti obrta.

Posebna metodologija izračuna maksimalnog intenziteta potpore predviđena je za velike projekte ulaganja čiji prihvatljivi troškovi premašuju iznos protuvrijednosti kuna od 50 milijuna eura.

Korisnik potpore jest poduzetnik – fizička osoba (obrtnik) koji je obveznik poreza na dobit ili trgovačko društvo, registrirani na teritoriju Republike Hrvatske, koji koriste potpore, odnosno kojima se odobravaju regionalne potpore za početno ulaganje i otvaranje novih radnih mesta, te potpore za usavršavanje povezano s ulaganjem.

Fizička osoba (obrtnik) koja je obveznik poreza na dobit, mikro, malo, srednje i veliko trgovačko društvo koje namjerava koristiti potporu za početno ulaganje, prijavu za korištenje potpore radi poticanja ulaganja podnosi Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta, prije početka ulaganja.

Pod terminom „početak ulaganja“ podrazumijeva se: početak građevinskih radova na tom ulaganju ili prva zakonski obvezujuća preuzeta obveza poduzetnika u smislu narudžbe opreme ili druge obveze koja ulaganje čini neopozivim, a što prije nastupi. Kupnja zemljišta i pripremni radovi poput dobivanja dozvola i provedbe pripremnih studija izvedivosti ne smatraju se početkom ulaganja.

POTPORE RADI POTICANJA ULAGANJA

Potpore predviđene Zakonom jesu:

- porezne potpore za mikropoduzetnike
- porezne potpore za male, srednje i velike poduzetnike
- potpore za opravdane troškove novih radnih mesta povezanih s projektom ulaganja
- potpore za opravdane troškove usavršavanja povezanih s projektom ulaganja
- potpore za:
  - razvojno-inovacijske aktivnosti
  - aktivnosti poslovne podrške i
  - aktivnosti usluga visoke dodane vrijednosti
- potpore za kapitalne troškove projekta ulaganja
- potpore za radno-intenzivne projekte ulaganja
- potpore za gospodarsko aktiviranje neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

POREZNE POTPORE

Ukupni iznos poreznih poticaja koje korisnik potpore može iskoristiti tijekom korištenja poreznih poticaja određuje se u apsolutnom iznosu razlike obračuna dužnog iznosa poreza na dobit izračunatog na temelju Zakona o porezu na dobit i iznosa izračunatog na temelju Zakona o poticanju ulaganja, a poštujući maksimalni dopušteni iznos ukupnih potpora.

Ako korisnik potpore tijekom razdoblja korištenja potpora prestane biti obveznik poreza na dobit, prestaje mu pravo korištenja poreznih povlastica za preostalo razdoblje za koje su odobrene uz obvezu očuvanja novih radnih mesta i investicijskog projekta.

Ako korisnik potpore smanji broj novih radnih mesta utvrđenih Zakonom prije isteka propisanog minimalnog razdoblja očuvanja ulaganja, prestaje mu pravo korištenja poreznih povlastica za čitavo razdoblje za koje su odobrene, uz obvezu povrata sredstava ostvarenih korištenjem odobrenih povlastica uvećanih za iznos osnovne referentne stope, koja se određuje i objavljuje na temelju pravila o državnim potporama, uvećane za 100 baznih bodova.

Za ulaganja veća od 150.000 eura primjenjuju se poticaji koji vrijede za velike, srednje i male poduzetnike.

Minimalna visina ulaganja	Minimalni broj novih radnih mesta	Vrijeme za otvaranje novih radnih mesta	Stopa poreza na dobit se smanjuje	Trajanje poticaja
50.000 € za mikropoduzetnike	3	3 god.	50%	do 5 god.
>0,05 – 1 mil € za centre za razvoj informacijsko-komunikacijskih sustava i softvera	10	3 god.	50%	do 10 god.
0,15 do 1 mil. €	5	3 god.	50%	do 10 god.
1 – 3 mil. €	10	3 god.	75%	do 10 god.
više od 3 mil. €	15	3 god.	100%	do 10 god.

Minimalno razdoblje očuvanja ulaganja jest pet godina nakon završetka ulaganja za velike poduzetnike ili tri godine u slučaju mikro, malih i srednjih poduzetnika, ali ne kraće od razdoblja korištenja potpora prema Zakonu o poticanju ulaganja. Kao završetak ulaganja smatra se datum kada materijalna imovina povezana s projektom ulaganja postane operativna.

Ako se potpora računa na temelju troškova plaća, novo radno mjesto mora biti popunjeno unutar razdoblja od tri godine od početka projekta ulaganja. Novo radno mjesto mora biti povezano s provedbom projekta ulaganja i sačuvano na određenom području pet godina nakon njegova prvog popunjavanja za velike poduzetnike, odnosno tri godine za mikro, male i srednje poduzetnike, ali ne kraće od razdoblja korištenja potpora iz Zakona o poticanju ulaganja za koje je to radno mjesto preduvjet.

POTPORE ZA OPRAVDANE TROŠKOVE NOVIH RADNIH MJESTA

POVEZANIH S PROJEKTOM ULAGANJA

U skladu s podacima Državnog zavoda za statistiku koji se odnose na stope nezaposlenosti registrirane u prethodnoj godini prema županijama, korisniku potpore koji osigurava otvaranje novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem odobrit će se potpora kako slijedi:

Stopa nezaposlenosti u županiji	Minimalno razdoblje očuvanja novih radnih mjesta	Besporvratna novčana potpora za troškove otvaranja novih radnih mjesta	Maksimalni iznos potpore
do 10%	3/5 g.	do 10% prihvatljivih troškova	do 3.000 €
10% - 20%	3/5 g.	do 20% prihvatljivih troškova	do 6.000 €
više od 20%	3/5 g.	do 30% prihvatljivih troškova	do 9.000 €

Prihvatljivi troškovi otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem izračunavaju se kao troškovi plaća. Troškovi plaća jesu ukupni iznos koji korisnik potpore stvarno mora platiti za dotična radna mjesta, a koji se u određenom razdoblju sastoji od bruto plaće uvećane za iznos doprinosa na osnovicu prema toj plaći.

Nova radna mjesta moraju se popuniti u razdoblju od tri godine nakon završetka ulaganja. Završetkom ulaganja smatra se datum izdavanja rješenja za obavljanje djelatnosti ili datum kada materijalna imovina povezana s projektom ulaganja postane operativna. Minimalno razdoblje očuvanja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem iznosi pet godina za velike poduzetnike, odnosno tri godine za male i srednje poduzetnike.

POTPORE ZA OPRAVDANE TROŠKOVE USAVRŠAVANJA

POVEZANIH S PROJEKTOM ULAGANJA

Korisniku potpore odobrit će se besporvratna novčana potpora za usavršavanje radnika na novim radnim mjestima povezanim s projektom ulaganja.

Intenzitet potpore ne premašuje 50% prihvatljivih troškova, a može se povećati do 70% prihvatljivih troškova kako slijedi:

- A. za 10 postotnih bodova ako se usavršavanje provodi za radnike s invaliditetom
- B. za 10 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje srednjem poduzetniku
- C. za 20 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje malom i mikropoduzetniku.

Prihvatljivi troškovi radi usavršavanja jesu:

- A. troškovi predavača
- B. troškovi poslovanja povezani s predavačima i polaznicima, izravno povezani s projektom usavršavanja, poput putnih troškova, troškova materijala i potrošne robe izravno povezanih s projektom, amortizacija alata i opreme, ako se koriste isključivo za projekt usavršavanja; troškovi smještaja su isključeni
- C. troškovi savjetodavnih usluga povezanih s projektom usavršavanja
- D. troškovi osoblja polaznika usavršavanja i opći neizravni troškovi (administrativni troškovi, najam, režijski troškovi) za sate koje polaznici usavršavanja provedu u usavršavanju.

POTPORE ZA RAZVOJNO-INOVACIJSKE AKTIVNOSTI, AKTIVNOSTI POSLOVNE PODRŠKE

I AKTIVNOSTI USLUGA VISOKE DODANE VRJEDNOSTI

Za investicije u razvojno-inovacijske aktivnosti, aktivnosti poslovne podrške i aktivnosti usluga visoke dodane vrijednosti, dodatne poticajne mjere odobrat će se za sljedeće projekte ulaganja:

A. RAZVOJNO-INOVACIJSKE AKTIVNOSTI koje utječu na razvoj novih i znatno unapređenje postojećih:

- proizvoda,
- proizvodnih serija,
- proizvodnih procesa i
- proizvodnih tehnologija.

Za ulaganja u razvojno-inovacijske aktivnosti uz predviđene potpore iz ovoga Zakona korisniku potpore odobrit će se povećanje potpore za troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja za iznos od 50 posto. Također, odobrit će se bespovratna novčana potpora za kupnju opreme/strojeva u visini do 20 posto stvarnih prihvatljivih troškova kupnje opreme/strojeva, a u maksimalnom iznosu do 0,5 milijuna eura (uyjet – kupljena oprema/strojevi moraju biti visoke tehnologije).

B. AKTIVNOSTI POSLOVNE PODRŠKE:

1. centri za odnose s kupcima/korisnicima
2. centri izdvojenih poslovnih aktivnosti
3. logistički i distribucijski centri
4. centri za razvoj informacijsko-komunikacijskih sustava i softvera.

Za ulaganja u aktivnosti poslovne podrške uz predviđene potpore iz ovoga Zakona korisniku potpore odobrit će se povećanje potpore za troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja za iznos od 25%.

C. AKTIVNOSTI USLUGA VISOKE DODANE VRIJEDNOSTI

1. aktivnosti kreativnih usluga
2. aktivnosti ugostiteljsko-turističkih usluga – projekti ugostiteljsko-turističkih objekata kategorije četiri ili pet zvjezdica i projekti pratećih sadržaja
3. aktivnosti usluga industrijskog inženjeringu.

Za ulaganja u aktivnosti poslovne podrške uz predviđene potpore iz ovoga Zakona korisniku potpore odobrit će se povećanje potpore za troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja za iznos od 25%.

POTPORE ZA KAPITALNE TROŠKOVE PROJEKTA ULAGANJA

Ova kategorija potpora odobrava se za ulaganja u dugotrajanu imovinu poslovne jedinice korisnika potpore u iznosu protuvrijednosti kuna najmanje 5 milijuna eura i popunjavanje najmanje 50 novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja unutar tri godine od početka ulaganja.

Stopa nezaposlenosti u županiji	Bespovratna novčana potpora za trošak izgradnje novog objekta*	Bespovratna novčana potpora za kupnju nove proizvodne opreme	Maksimalni iznos potpore za novu opremu	Minimalni udio ulaganja u novu opremu/udio opreme visoke tehnologije
10% - 20%	10% prihvatljivih troškova	10% prihvatljivih troškova	do 0,5 mil. €	40% / 50%
više od 20%	20% prihvatljivih troškova	20% prihvatljivih troškova	do 1 mil. €	40% / 50%

*novi objekt – tvornica, industrijsko postrojenje

POTPORE ZA RADNO-INTENZIVNE PROJEKTE ULAGANJA

Ova kategorija potpora odobrava se za projekte ulaganja u dugotrajanu imovinu korisnika potpore koja omogućuje otvaranja najmanje 100 novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja, i to unutar razdoblja od tri godine nakon početka ulaganja.

Nova radna mjesta	Povećanje potpore za troškove otvaranja novih radnih mjesta
100	25%
300	50%
500	100%

POTPORE ZA PROJEKTE ULAGANJA KROZ GOSPODARSKO AKTIVIRANJE NEAKTIVNE IMOVINE U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE

Neaktivnu imovinu u smislu Zakona o poticanju ulaganja čini zemljište i/ili građevine u vlasništvu Republike Hrvatske kojim upravlja ministarstvo nadležno za upravljanje državnom imovinom, a koja nije u funkciji i na kojoj se ne obavljaju nikakve gospodarske aktivnosti.

Minimalna visina ulaganja	Minimalni broj novih radnih mesta	Vrijeme za otvaranje novih radnih mesta	Potpore	Trajanje potpore
3 mil. €	15	3 god.	davanje u zakup bez naknade neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske kojom upravlja ministarstvo nadležno za upravljanje državnom imovinom	do 10 god.

Korisniku potpore koji realizira projekt ulaganja prema kriterijima propisanim Zakonom o poticanju ulaganja, na područjima jedinica lokalne samouprave razvrstanih sukladno propisu o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema vrijednosti indeksa razvijenosti od I. do IV. skupine, odobrit će se davanje u zakup bez naknade neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske kojom upravlja ministarstvo nadležno za upravljanje državnom imovinom na razdoblje od 10 godina od početka ulaganja, ako ta imovina čini gospodarsku cjelinu podobnu za realizaciju projekta ulaganja. Na području onih jedinica lokalne samouprave razvrstanih prema vrijednosti indeksa razvijenosti od V. do VIII. skupine jedinica lokalne samouprave odobrit će se davanje u zakup bez naknade tek nakon prethodno provedena tri kruga javnog natječaja za prodaju neaktivne imovine, koje je provelo ministarstvo nadležno za upravljanje državnom imovinom u razdoblju od 90 dana od podnošenja zahtjeva za zakup neaktivne imovine bez naknade od investitora, odnosno korisnika potpore.

Korisnik potpore tijekom razdoblja realizacije projekta ulaganja obvezan je izvršiti izravno materijalno ulaganje u neaktivnu imovinu koja je dana u zakup bez naknade u visini od najmanje 50% procijenjene vrijednosti neaktivne imovine u trenutku davanja u zakup bez naknade, ne uključujući u taj izračun vrijednost unesene opreme koja predstavlja ulaganje.

ODOBRENJE I NADZOR

Poduzetnici koji namjeravaju koristiti potpore na temelju Zakona podnose mjerodavnom ministarstvu prijavu za odobrenje statusa korisnika potpore, odnosno prijavu za korištenje potpore, i to prije početka radova na projektu ulaganja, odnosno prije početka projekta ulaganja. Korisnici potpora dužni su tijekom razdoblja korištenja statusa korisnika potpora podnositи godišnje pisano izvješće o ostvarenju investicijskog projekta, prihvatljivim troškovima, korištenju poticajnih mera te očuvanju investicije i otvorenih radnih mesta povezanih s tom investicijom, mjerodavnom ministarstvu i Ministarstvu financija – Poreznoj upravi. Korisnici potpora dužni su tijekom minimalnog razdoblja očuvanja te investicije mjerodavnom ministarstvu podnositи godišnje pisano izvješće o očuvanju te investicije i otvorenih radnih mesta povezanih s njom.

ZAKON O STRATEŠKIM INVESTICIJSKIM PROJEKTIMA

Zakonom o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske (NN 29/18) uređuju se kriteriji i postupak prijave strateških investicijskih projekata (u daljinjem tekstu: strateški projekti), postupak procjene, odabira, pripreme i provedbe strateških projekata, raspolažanje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske za potrebe provedbe strateških projekata, davanje koncesija u vezi s provedbom strateških projekata i izdavanje upravnih akata u vezi s provedbom strateških projekata. Cilj je Zakona ubrzati pripremu i provedbu projekata te ubrzati postupke pribavljanja potrebne dokumentacije za ostvarenje pojedinoga investicijskog projekta. Strateški projekti Republike Hrvatske mogu biti privatni investicijski projekti, javni investicijski projekti ili javno-privatni investicijski projekti iz područja gospodarstva, rудarstva, energetike, turizma, prometa, infrastrukture, elektroničkih komunikacija, poštanskih usluga, zaštite okoliša, komunalnoga gospodarstva, poljoprivrede, šumarstva, vodnoga gospodarstva, ribarstva, zdravstva, kulture, audiovizualnih djelatnosti, znanosti, obrane, pravosuđa, tehnologije i obrazovanja koji uključuju građenje građevina, a koje na temelju ovoga Zakona proglaši Vlada Republike Hrvatske. Strateškim projektom smatrać će se projekt čijom se provedbom stvaraju uvjeti za zapošljavanje većeg broja osoba ovisno o vrsti i lokaciji projekta, koji znatno pridonosi razvoju ili poboljšanju uvjeta i standarda za proizvodnju proizvoda i pružanje usluga, uvodi i razvija nove tehnologije kojima se povećava konkurentnost i ekonomičnost u gospodarstvu ili javnom sektoru i/ili kojim se podiže ukupna razina sigurnosti i kvaliteta života građana i zaštita okoliša, koji pozitivno utječe na više gospodarskih djelatnosti i čijom se provedbom stvara dodana vrijednost te koji u većoj mjeri pridonosi održivom razvitu i zaštiti prostora, okoliša i kulture te znatno pridonosi konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva i udovoljava ovim kriterijima:

1. u skladu je s dokumentima prostornog uređenja i
2. ima vrijednost ukupnih kapitalnih troškova ulaganja jednaku ili veću od 75.000.000,00 kuna bez poreza na dodanu vrijednost

3. ima mogućnost sufinancirati se iz fondova i programa Europske unije, a ukupna vrijednost kapitalnih troškova projekta jednaka je ili veća od 75.000.000,00 kuna bez PDV-a ili
4. se ostvaruje na potpomognutim područjima, sukladno propisu kojim se uređuju potpomognuta područja i područja s razvojnim posebnostima Republike Hrvatske, a ukupna vrijednost kapitalnih troškova ulaganja na potpomognutom području jednaka je ili veća od 10.000.000,00 kuna bez PDV-a ili
5. se ostvaruje na otocima, a ukupna vrijednost kapitalnih troškova ulaganja na otocima jednaka je ili veća od 10.000.000,00 kuna bez PDV-a ili
6. za projekte koji spadaju u područje poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i šumarstva, a ukupna vrijednost kapitalnih troškova ulaganja jednaka je ili veća od 10.000.000,00 kuna bez PDV-a.

Uz ispunjavanje kriterija privatni projekt može biti proglašen strateškim ako se odnosi na:

1. proizvodno-preradivačke aktivnosti ili
2. razvojno-inovacijske aktivnosti ili
3. aktivnosti poslovne podrške ili
4. aktivnosti usluga visoke dodane vrijednosti ili
5. aktivnosti u energetskom sektoru ili
6. infrastrukturne aktivnosti ili
7. aktivnosti u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva ili
8. aktivnosti u zdravstvu.

Za provedbu ovog Zakona zaduženo je Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta.

PRIJENOS DOBITI U INOZEMSTVO

Prijenos dobiti u inozemstvo, koju nerezident ostvari izravnim ulaganjem, slobodan je pod uvjetom da su u Republici Hrvatskoj podmirene sve zakonske obvezе.

PRAVO VLASNIŠTVA STRANIH OSOBA

Pravne osobe osnovane i registrirane u Hrvatskoj, bez obzira na to je li u njih uložen domaći ili strani kapital, smatraju se domaćim pravnim osobama i imaju pravo stjecati vlasništvo nad nekretninama. Strana fizička ili pravna osoba može steći pravo vlasništva nad nekretninama, uz načelo uzajamnosti i suglasnost Ministarstva pravosuđa, prema Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, izuzev državljanja i pravnih osoba iz država članica Europske unije za koje ne postoje takva ograničenja.

POSLOVANJE STRANIH TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Zakon o trgovackim društvima uređuje djelatnosti stranih trgovackih društava i trgovaca pojedinaca (sa sjedištem izvan Hrvatske) na području Hrvatske. Strana trgovacka društva i trgovci pojedinci u pravilu su u Hrvatskoj izjednačeni s domaćim osobama u poslovanju. Zajamčena je i sloboda pružanja usluga u skladu s pravnom stečevinom EU (povremeno ili jednokratno obavljanje djelatnosti, odnosno obavljanje pojedinog posla za poduzetnike sa sjedištem u državama članicama Europskoga gospodarskog prostora). U nekim slučajevima, uvjet poslovanja u Hrvatskoj može biti osnivanje podružnica, a one nisu pravne osobe. Njihovim poslovanjem sva prava i obvezе stječe matično trgovacko društvo. Podružnice mogu obavljati sve djelatnosti obuhvaćene predmetom poslovanja društva.

PREDSTAVNIŠTVA STRANIH TVRTKI

Prema Zakonu o trgovini, strane osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost iz zemalja koje nisu članice Europske unije, odnosno članice Europskoga gospodarskog prostora, mogu osnovati predstavništvo u Republici Hrvatskoj. Predstavništvo nema status pravne osobe, stoga ne može obavljati poslove iz djelatnosti osnivača, odnosno ugovarati poslove za osnivača, nego obavlja poslove prema nalogu osnivača i to samo poslove istraživanja tržišta, obavljanja promidžbenih i informativnih poslova te predstavljanja strane osobe koja ga je osnovala. Ono može početi s radom nakon upisa u Registr predstavništava stranih osoba u Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta.

Porezni sustav Republike Hrvatske

Hrvatski porezni sustav usklađen je s europskim načelima, u kojem je izjednačen položaj svih poreznih obveznika tj. domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba. Porezni sustav RH je pluralan – ima više poreznih oblika. Prema razini državne vlasti, porezi se dijele na: državne, županijske, gradske ili općinske te zajedničke poreze. Zajednički porezi su porezi od kojih se jedan dio slijeva u državni proračun, a drugi dio u proračun županija i gradova / općina.

Ipak, najčešća podjela poreza je na izravne i neizravne poreze. Izravni porezi su oni koje porezni obveznici uplaćuju osobno ili ih za njih uplaćuje poslodavac u državnu blagajnu. To su porez na dohodak koji se plaća iz plaće, autorskog honorara ili obrta i porez na dobit koji plaćaju tvrtke. Neizravne poreze ne snosi onaj tko ih uplaćuje u državni proračun, već se porezni teret prevaljuje na krajnjeg potrošača. Najpoznatiji neizravni porez je porez na dodanu vrijednost (PDV).

DRŽAVNI POREZI

- porez na dodanu vrijednost (PDV)
- porez na dobit
- posebni porezi i trošarine
  - posebni porez na motorna vozila
  - posebni porez na kavu i bezalkoholna pića
  - porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila
  - trošarski sustav oporezivanja alkohola, alkoholnih pića, duhanskih proizvoda, energenata i električne energije

ŽUPANIJSKI POREZI

- porez na nasljedstva i darove
- porez na cestovna motorna vozila
- porez na plovila
- porez na automate za zabavne igre

GRADSKI/OPĆINSKI POREZI

- prirez porezu na dohodak
- porez na potrošnju
- porez na kuće za odmor
- porez na korištenje javnih površina
- porez na promet nekretnina

ZAJEDNIČKI POREZI

- porez na dohodak

POREZI NA DOBITKE OD IGARA NA SREĆU I NAKNADE ZA PRIREDIVANJE IGARA NA SREĆU

- lutrijske igre (mjesečna naknada za priređivanje lutrijskih igara i porez na dobitke od lutrijskih igara na sreću),
- igre u kasinima,
- igre klađenja (naknade za priređivanje klađenja, porez na dobitke od igara klađenja),
- igre na sreću na automatima
- naknada za prigodno jednokratno priređivanje igara na sreću.

POREZ NA DOBIT

Obveznici poreza na dobit trgovačka su društva i druge pravne osobe koje gospodarsku djelatnost obavljaju samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi. Obveznici toga poreza su i fizičke osobe koje ostvaruju dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka, a izjave da žele umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit ili ako prema opsegu poslovanja podliježu tom načinu oporezivanja, što se određuje prema sljedećim kriterijima:

1. ako su u prethodnom poreznom razdoblju ostvarili ukupni primetak veći od 3.000.000,00 kn ili
2. ako ispunе dva od sljedeća tri uvjeta:
  - vrijednost dugotrajne imovine veća od 2.000.000,00 kn,
  - u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljavaju više od 15 radnika,
  - u prethodnom poreznom razdoblju ostvarili dohodak veći od 400.000,00 kn.

Porezni obveznik je i tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezidenta).

Osnovica poreza na dobit utvrđuje se:

- prema računovodstvenim načelima – kao razlika prihoda i rashoda, uz propisana uvećanja i smanjenja
- prema novčanom načelu – za male porezne obveznike koji ostvaruju godišnje prihode do 3 milijuna kuna – uvjet – postupak oporezivanja prema naplaćenim naknadama u skladu s posebnim propisom o porezu na dodanu vrijednost (samо poreznu osnovicu i obvezu poreza na dobit utvrđuju prema novčanom načelu).

Poreznu osnovicu domaćega poreznnog obveznika (rezidenta) čini dobit od poslovanja ostvarena u zemlji i inozemstvu, a poreznu osnovicu nerezidenta (osobe čije je sjedište u inozemstvu) čini samo dobit ostvarena u Republici Hrvatskoj.

Porez na dobit plaća se na utvrđenu poreznu osnovicu po stopi od:

- 12% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 3.000.000,00 kn
- 18% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi jednaki ili veći od 3.000.000,01 kn.

Porez na dobit utvrđuje se za poslovnu godinu, a tijekom godine se plaćaju predujmovi na osnovi porezne prijave za prethodnu godinu.

POREZNA OSLOBOĐENJA

Porezne olakšice propisane su poreznim obveznicima koji obavljaju djelatnost na području Grada Vukovara i na potpomognutom području jedinica lokalne samouprave, odnosno na području Republike Hrvatske koje je na temelju indeksa razvijenosti ocijenjeno kao područje koje prema stupnju razvijenosti zaostaje za nacionalnim prosjekom i čiji je razvoj potrebno dodatno poticati.

Porezne olakšice u obliku:

- ne plaćaju porez na dobit – Porezni obveznici koji obavljaju djelatnost na području Grada Vukovara, utvrđuje se u skladu s odgovarajućim propisima o potporama male vrijednosti.
- plaćaju 50% od propisane stope poreza – Porezni obveznici koji obavljaju djelatnost na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske
- Uvjeti za stope poreza na dobit na području Grada Vukovara i I. skupine:
- zapošljavaju više od pet zaposlenika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, pri čemu više od 50% zaposlenika ima prebivalište i borave na potpomognutom području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti, odnosno na području Grada Vukovara, najmanje devet mjeseci u poreznom razdoblju

Porezne olakšice prema Zakonu o poticanju ulaganja odnose se na mogućnost umanjenja obveze poreza na dobit (umanjenje porezne stope) ovisno o visini ulaganja, uz dodatne uvjete zapošljavanja radnika ili ulaganja u modernizaciju proizvodnih procesa.

- Za investicije mikropoduzetnika u visini protuvrijednosti kuna od minimalno 50.000 eura, nositelju poticajnih mjera stopa poreza na dobit umanjuje se za 50% od propisane stope u razdoblju do 5 godina od godine početka investicije uz uvjet otvaranja najmanje 3 nova radna mjesta povezana s investicijskim projektom.
- Za investicije u visini protuvrijednosti kuna do 1 milijun eura stopa poreza na dobit umanjuje se za 50% od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do 10 godina od godine početka investicije uz uvjet otvaranja najmanje 5 novih radnih mjesta povezanih s investicijom.
- Za investicije u visini protuvrijednosti kuna od 1 do 3 milijuna eura, stopa poreza na dobit umanjuje se za 75% od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do 10 godina od godine početka investicije uz uvjet otvaranja najmanje 10 novih radnih mjesta povezanih s investicijom.
- Za investicije u visini protuvrijednosti kuna više od 3 milijuna eura, stopa poreza na dobit umanjuje se za 100% od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do 10 godina od godine početka investicije uz uvjet otvaranja najmanje 15 novih radnih mjesta povezanih s investicijom.

DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU

Osnovica poreza na dobit može se smanjiti za svotu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu u visini i na način propisan Zakonom o državnim potporama za obrazovanje i izobrazbu i drugim propisima donesenima na temelju toga Zakona. Korisnici državne potpore koji se smatraju mikro, malim, srednjim ili velikim poduzetnicima mogu osnovicu za obračun poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti umanjiti do 60% opravdanih troškova u slučaju općeg obra

zovanja i izobrazbe radnika te do 25% opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika. Iznimno, korisnik državne potpore koji se smatra mikro i malim poduzetnikom može osnovicu za obračun poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti umanjiti do 80% opravdanih troškova. Korisnici potpore koji obavljaju djelatnost pomorskog prijevoza mogu umanjiti poreznu osnovicu do 100 % iznosa opravdanih troškova za obrazovanje i izobrazbu, bez obzira na to odnose li se ti troškovi na opće ili posebno obrazovanje i izobrazbu, uz ispunjenje sljedećih uvjeta:

- obrazovanje se mora provoditi na brodovima koji su upisani u Hrvatski registar brodova;
- osoba koja se uvrštava ne može biti djelatni već pričuvni član posade;

Korisnici potpore koji zapošljavaju radnike u nepovoljnem položaju mogu smanjenje porezne osnovice, koje ostvaruju za opće obrazovanje i izobrazbu te posebno obrazovanje i izobrazbu, uvećati za 10 postotnih bodova.

POREZ NA DOBIT PO ODBITKU (ZADRŽANI POREZ)

Porez po odbitku jest porez kojim se oporezuje dobit koju ostvari neresident u Republici Hrvatskoj. Porezni obveznik je isplatitelj, a porezna osnovica je bruto iznos naknade koju tuzemni isplatitelj plaća nerezidentu – inozemnom primatelju. Porez po odbitku se plaća na:

- kamate (osim kamata na robne kredite za kupnju dobara za obavljanje djelatnosti poduzetnika, kamata na kredite koje daje inozemna banka ili druga financijska institucija te kamata na državne i korporativne obveznice, kamate na financijski najam dobara);

- dividende i udjele u dobiti;
- autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva (prava na reprodukciju, patente, licencije, zaštitni znak, dizajn ili model, proizvodni postupak, proizvodne formule, nacrt, plan, industrijsko ili znanstveno iskustvo i dr.) koje se plaćaju inozemnim osobama koje nisu fizičke osobe;

Porez po odbitku plaća se i na usluge istraživanje tržišta, poreznog i poslovnog savjetovanja te revizorske usluge, plaćene inozemnim osobama.

Porez po odbitku plaća se po stopi od 15%, osim za dividende i udjele u dobiti na koje se porez po odbitku plaća po stopi od 12%. Porez po odbitku plaća se i po stopi od 20% na sve vrste usluga koje su plaćene osobama koje imaju sjedište ili mjesto stvarne uprave, odnosno nadzora poslovanja u državama koje se smatraju poreznim utočištima ili financijskim centrima, osim država članica Europske unije te država s kojima je Republika Hrvatska sklopila i primjenjuje ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

Dodatno, ulaskom u EU nastale su određene iznimke pri oporezivanju porezom po odbitku, pa se tako porez po odbitku ne plaća na isplate kamata i autorskih naknada ako se radi o povezanim društvima iz različitih država članica EU, uz određene uvjete. Također, porez po odbitku na dividende i udjele u dobiti ne plaća se prilikom isplate društvu koje ima jedan od oblika na koji se primjenjuje zajednički sustav oporezivanja koji vrijedi za matična društva i povezana društva iz različitih država članica EU, ako primatelj dividendi ili udjela u dobiti ima najmanje 10% udjela u društvu isplatitelju u neprekidnom razdoblju od 24 mjeseca.

POREZ NA DOHODAK

Obveznik poreza na dohodak fizička je osoba koja ostvaruje dohodak. Poreznim obveznikom smatraju se rezidenti i nerezidenti. Rezidentima se oporezuje ostvareni dohodak u tuzemstvu i inozemstvu (umanjen za osobni odbitak), a nerezidentima se oporezuje samo dohodak ostvaren u tuzemstvu.

Osnovica poreza na dohodak rezidenta jest ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada (plaće i mirovine), dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala, dohotka od osiguranja i drugog dohotka koji rezident ostvarи u tuzemstvu i u inozemstvu (načelo svjetskog dohotka) umanjen za osobni odbitak za rezidenta (osnovni osobni odbitak je 3.800,00 kn za svaki mjesec poreznog razdoblja).

Osnovica poreza na dohodak nerezidenta jest ukupni iznos dohotka koji nerezident ostvari u tuzemstvu (načelo tuzemnog dohotka)

umanjen za osobni odbitak za nerezidente.

Dohodak je razlika između primitaka i izdataka nastalih u istom poreznom razdoblju.

Postoje i primici na koje se ne plaća porez na dohodak. To su primjerice: naknade plaće za vrijeme privremene nezaposlenosti i sprječenosti za rad isplaćene na teret sredstava obveznih osiguranja, nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja do 1.750,00 kn mjesečno i dr. Porez na dohodak plaća se za kalendarsku godinu (porezno razdoblje).

Obračun predujma poreza na dohodak iz plaće:

- 36% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 17.500,00 kn mjesečno
- 24% na poreznu osnovicu do visine 17.500,00 kn mjesečno

Na obračunati iznos poreza na dohodak obračunava se prirez ako je propisan za općinu odnosno grad u kojem porezni obveznik ima prebivalište ili uobičajeno boravište. Stope priresa mogu biti za općine do 10%; za gradove s manje od 30.000 stanovnika do 12%; za gradove s više od 30.000 stanovnika do 15% te za Grad Zagreb do 18%.

Zakon o porezu na dohodak stopu od 12 posto zadržava samo kod konačnog oporezivanja dohotka od imovine i kapitala te osiguranja. Zakon propisuje i koji se sve dohodak smatra konačnim i za taj se dohodak ne podnosi porezna prijava niti se provodi posebni postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak, a za njega se ne priznaju ni osobni odbici.

DOPRINOSI ZA OBVEZNA OSIGURANJA

Doprinosi za obvezna osiguranja su namjenski javni prihodi a mogu se koristiti samo za namjenu za koju su prikupljeni. Obveznim osiguranjem smatraju se:

- Obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti
- Obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje
- Obvezno zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti
- Osiguranje za slučaj nezaposlenosti

DOPRINOSI PO OSNOVI RADNOG ODNOSA I ODNOSA IZJEDNAČENIH S RADNIM ODNOSOM

Obveznik doprinos po osnovi radnog odnosa je osiguranik, a obveznik obračunavanja i plaćanja doprinos je poslodavac ili druga osoba koja umjesto poslodavca osiguraniku isplaćuje plaću.

Osiguranik (radnik) je obveznik doprinosa iz plaće, a poslodavci i isplativitelji plaće dužni su obračunavati, obustaviti i plaćati sljedeće doprinose iz plaće:

- doprinos za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (15% ili 20%),
- doprinos za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (5%).

Doprinosi na plaću koje plaćaju poslodavci su:

- doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje (15%)
- doprinos za zaštitu zdravlja na radu (0,5%)
- doprinos za zapošljavanje (1,7%).

Najniža je mjeseca osnovica za obračun doprinosa za puno radno vrijeme koja se odnosi na plaće za 2018. godinu 3.047,60 kn, a najviša 48.120,00 kn.

Uredbom o visini minimalne plaće utvrđena je minimalna plaća za razdoblje 2018. godinu u visini od 3.439,80 kn.

Poslodavci koji s mladim osobama (do 30 godina života) sklope ugovor o radu na neodređeno radno vrijeme za te se osobe oslobođaju od obračuna i uplate doprinosova na plaću u trajanju do 5 godina. Također, ukoliko zaposle nezaposlene ili dugotrajno nezaposlene osobe oslobođeni su doprinosova na plaću u trajanju od 2 godine.

POREZ NA DODANU VRIJEDNOST (PDV)

Promet proizvoda i usluga u RH oporezuje se poreznom na dodanu vrijednost. Predmet oporezivanja PDV-om jest isporuka dobara i obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu koju obavi porezni obveznik, stjecanje dobara uz naknadu unutar EU te uvoz dobara.

Ulaskom u Europsku uniju „izvoz“ i „uvoz“ odnose se samo na promet s trećim zemljama (bilo koja država koja nije područje EU), za koje će se i nadalje provoditi postupak uvoznog carinjenja, a u prometu s EU zamjenjuje ih isporuka i stjecanje dobara unutar EU.

Obveznik poreza na dodanu vrijednost jest svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti.

Gospodarska djelatnost jest svaka djelatnost proizvođača, trgovca ili osobe koja obavlja usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti, slobodna zanimanja te iskorištavanje materijalne ili nematerijalne imovine u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda.

Poreznim se obveznikom smatra i svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva koja su kupcu otpremljena ili prevezena na području druge države članice.

Poduzetnici čija je godišnja vrijednost isporuka dobara ili obavljenih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini bila veća od 300.000,00 kn postaju obveznici PDV-a te se moraju prijaviti u Poreznu upravu radi upisa u Registar obveznika PDV-a.

Poreznim obveznikom u RH smatra se i strani porezni obveznik koji:

- u tuzemstvu obavlja isporuke dobara i usluga s pravom na odbitak pretporeza
- isporučuje dobra u RH poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, a čija stjecanja dobara unutar EU ne podliježu plaćanju PDV-a, ili bilo kojoj osobi koja nije porezni obveznik, a koji je prešao prag isporuke u svoti od 270.000,00 kn.
- u RH isporučuje dobra koja podliježu trošarinama osobama koje nisu porezni obveznici niti plaćaju PDV na stjecanje.

Isporukom dobara u tuzemstvu smatra se prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika, predaja dobara na raspolaganje, prodaja dobara uz odgodu plaćanja.

Mjesto isporuke dobara u tuzemstvu prema kojemu se određuje i mjesto oporezivanja smatra se:

- za dobra koja se ne otpremaju niti prevoze – mjesto gdje se dobra nalaze u trenutku isporuke,
- za dobra koja se otpremaju odnosno prevoze – mjesto gdje se dobra nalaze na početku otpreme ili prijevoza do kupca.

Isporukom dobara uz naknadu, predmetom oporezivanja smatra se i korištenje poslovne imovine za privatne potrebe, a za ta je dobra u cijelosti ili djelomično korišten pretporez, premještanje dobara u drugu državu članicu te zadržavanje dobara nakon prestanka obavljanja djelatnosti.

Ne oporezuje se besplatno davanje uzoraka (u razumnim količinama) kupcima ili budućim kupcima te pokloni u vrijednosti do 160,00 kn bez PDV-a (za gospodarsku djelatnost i ne istim osobama).

Izvoz dobara iz RH izvan Europske unije (u treće zemlje) oslobođen je PDV-a.

ISPORUKA DOBARA U DRŽAVE ČLANICE EU:

Poreznim obveznicima koji obavljaju isporuke dobara u druge države članice EU (i stjecanje dobara unutar EU) potreban je PDV identifikacijski broj kako bi mogli poslovati na zajedničkom tržištu.

Isporuka dobara unutar EU oslobođena je PDV-a uz uvjet da je dobro napustilo područje RH, da je kupac porezni obveznik koji ima važeći PDV ID broj u svojoj državi članci te da su brojevi iskazani na računu. Porezni status kupca isporučitelj može provjeriti u informatičkoj bazi VIES.

Ako je kupac u drugoj državi članici pravna osoba koja nema PDV identifikacijski broj (mali porezni obveznik, državno tijelo i sl.) ili krajnji potrošač (građanin), primjenjuje se načelo zemlje podrijetla, što znači da je hrvatski porezni obveznik dužan na isporučena dobra obračunati hrvatski PDV (osim kada je riječ o novim prijevoznim sredstvima i trošarinskim proizvodima, kada je obveznik uvijek stjecatelj). Međutim, ako prijede ili odustane od praga isporuke koji je propisala druga država članica EU, obvezan je registrirati se za potrebe PDV-a u toj državi članici i na sve daljnje isporuke u toj državi obračunavati PDV. Isto vrijedi i za strane porezne obveznike koji isporučuju dobra građanima i osobama koje nisu porezni obveznici u RH. Prag isporuke u RH iznosi 270.000,00 kn.

STJECANJE DOBARA UNUTAR EU-a:

Hrvatski porezni obveznik, koji je stekao dobra unutar EU za potrebe poslovanja, obvezan je sam obračunati PDV.

Ako porezni obveznik (stjecatelj) ne dostavi PDV identifikacijski broj, isporučitelj dobara iz druge države članice obračunat će porez na dodanu vrijednost u skladu s propisima svoje države (što stjecatelja ne oslobođa PDV-a u RH).

Za stjecanje dobara iz drugih država članica, u istom obračunskom razdoblju iskazuju se porezna obveza i pravo na pretporez kod poreznih obveznika koji obavljaju oporezive isporuke s pravom na odbitak pretporeza, samo obračunski bez novčanog toka. Kada dobra iz druge države članice stječu porezni obveznici, odnosno mali porezni obveznici, obveznici koji obavljaju isključivo oslobođene isporuke bez prava na odbitak pretporeza koji nisu upisani u registar te pravne osobe koje nisu porezni obveznici bitan je prag stjecanja koji iznosi 77.000,00 kn. Navedenima će PDV biti obračunat u drugoj državi članici.

U slučaju da prijedu prag stjecanja obvezni su zatražiti dodjelu PDV ID broja na temelju kojeg im dobavljač iz druge države članice neće zaračunati PDV već će biti obvezni obračunati i platiti PDV na stjecanje dobara u RH. Ovdje PDV nije samo obračunska kategorija već dolazi do fizičkog plaćanja PDV-a na stjecanje koji ovi obveznici ne mogu odbiti jer nisu upisani u Registar poreznih obveznika. Obveza obračuna PDV-a na stjecanje unutar EU nastaje u trenutku izdavanja računa ili najkasnije 15 dana po proteku mjeseca u kojem je nastao oporeziv događaj.

Opće načelo u oporezivanju usluga prema Zakonu o PDV-u jest da se usluge obavljene poreznom obvezniku koji djeluje kao takav, oporezuju prema sjedištu primatelja usluge (prijenos porezne obveze), a osobi koja nije porezni obveznik oporezuju se prema sjedištu poreznog obveznika koji je uslugu obavio.

Kada se radi o uslugama koje tuzemni porezni obveznik zaračunava korisniku u tuzemstvu, porezni obveznik je izvršitelj usluge jer se tuzemstvo smatra jednim mjestom obavljanja usluge.

Od općeg pravila oporezivanja usluga propisan je niz izuzetaka koji se odnose na:

posredničke usluge, usluge u vezi s nekretninama, usluge prijevoza, usluge u kulturi i njima slične usluge, pomoćne usluge u prijevozu i usluge u vezi s pokretnim dobrima, usluge pripremanja hrane i usluge opskrbe pripremljenom hranom i pićem, iznajmljivanje prijevoznih sredstava te ostale usluge (prijenos i ustupanje autorskih prava, patentata, licencija, usluge oglašavanja, usluge konzultanata, inženjera, odyjetnika, računovođa, prevoditelja, usluge obrade podataka, omogućavanje pristupa do sustava za prirodnii plin, telekomunikacijske usluge, elektronički obavljene usluge i dr. – kada se pružaju osobama koje nisu porezni obveznici, a imaju sjedište/prebivalište izvan EU). Porezna osnovica pri isporuci dobara i obavljanju usluga jest naknada koju čini sve ono što je isporučitelj primio ili treba primiti od kupca ili druge osobe za te isporuke, uključujući svete subvencije koje su izravno povezane s cijenom isporučenih dobara ili usluga.

U poreznu osnovicu uračunavaju se iznosi poreza, carina, pristojbi i sličnih davanja osim PDV-a te sporedni troškovi (kao što su provizije, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja koje isporučitelj dobara ili usluga zaračunava kupcu ili primatelju).

U poreznu osnovicu ne ulaze sniženja cijena, popusti zbog prijevre-menog plaćanja i popusti koji se kupcu odobre u trenutku isporuke, iznosi koje porezni obveznik zaračuna ili primi kao povrat za izdatke koje je platio u ime kupca i koje u evidenciji unosi kao prolazne stavke te trošak povratne ambalaže (o kojoj se vodi posebna evidencija). Porezna je osnovica kod stjecanja dobara unutar EU naknada za isporuku dobara kako se utvrđuje i u tuzemstvu, a u nabavnu cijenu ulazi i svota trošarine. Pri uvozu dobara u EU poreznu osnovicu čini carinska vrijednost utvrđena prema carinskim propisima.

U sustavu poreza na dodanu vrijednost, razdoblje oporezivanja je od prvog do posljednjeg dana u mjesecu odnosno tromjesečju.

Granična vrijednost za određivanje tromjesečnog obračunskog razdoblja iznosi 800.000,00 kn (ovisno o vrijednosti isporučenih dobara i usluga u prethodnom razdoblju oporezivanja), osim ako poduzetnik obavlja transakcije s državama članicama EU, u kojem slučaju postaje mjesecni obveznik PDV-a.

Porezni obveznik mora za obračunsko razdoblje sam utvrditi poreznu obvezu i iskazati je u prijavi PDV-a, u kojoj se navode svi podaci za obračunavanje PDV-a odnosno ukupnu vrijednost oporezivih transakcija i iznos PDV-a i pretporeza po stopama PDV-a te ukupnu vrijednost oslobođenih transakcija i transakcija koje ne podliježu oporezivanju. Porezni obveznik koji u obračunskom razdoblju ima pravo na odbitak pretporeza čiji je iznos veći od njegove porezne obveze ima pravo na povrat te razlike (ili prenijeti u sljedeće obračunsko razdoblje) i obrnuto, tj. ako je porezna obveza veća, tada obračunati porez treba uplatiti. Obveza obračuna PDV-a nastaje kad je nastao oporezivi događaj, odnosno kad su dobra isporučena ili usluge obavljene. Iznimno, obračun prema naplaćenim naknadama mogu primjenjivati porezni obveznici sa sjedištem, stalnom poslovnom jedinicom, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu koji su u prethodnoj kalendarskoj godini obavili isporuke dobara i usluga, bez PDV-a, koje nisu bile veće od tri milijuna kn. Obračun PDV-a po naplaćenoj realizaciji ne primjenjuje se na isporuke sa EU.

Republika Hrvatska primjenjuje tri stope poreza na dodanu vrijednost:

- 25% – opća stopa
- 13% – na usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u hotelima ili objektima slične namjene, uključujući smještaj za vrijeme odmora, iznajmljivanje prostora u kampovima za odmor ili u mjestima određenima za kampiranje te smještaj u plovnim objektima nautičkog turizma
  - novine i časopise novinskog nakladnika koji ima statut medija (te onog nakladnika kojima nije propisana obveza donošenja statuta medija), osim onih obuhvaćenih poreznom stopom od 5%, otisnute na papiru koji izlaze periodično te osim onih koji u cijelosti ili u većem dijelu sadrže oglase ili služe oglašavanju
  - jestiva ulja i masti, biljnog i životinjskog podrijetla
  - dječje sjedalice za automobile, dječju hranu i prerađenu hranu na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu
  - isporuku vode, osim vode koja se stavlja na tržiste u bocama ili u drugoj ambalaži, u smislu javne vodoopskrbe i javne odvodnje prema posebnom propisu,

- ulaznice za koncerте
- isporuku električne energije do drugog isporučitelja ili krajnjeg korisnika, uključujući naknade povezane s tom isporukom
- javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biorazgradivo komunalnog otpada i odvojenog sakupljanja otpada prema posebnom propisu
- urne i ljesove
- sadnice i sjemenje
- gnojiva i pesticide te druge agrokemijske proizvode
- hranu za životinje, osim hrane za kućne ljubimce
- 5% – na sve vrste kruha i mlijeka, knjige stručnog, znanstvenog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog sadržaja, udžbenike za pedagoški odgoj i obrazovanje, za osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, u svim fizičkim oblicima
- lijekove koji se izdaju na liječnički recept i koji imaju odobrenje nadležnog tijela za lijekove i medicinske proizvode
- medicinsku opremu, pomagala i druge sprave koje se koriste za ublažavanje liječenja invalidnosti isključivo za osobnu uporabu invalida propisane Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
- kino ulaznice
- novine novinskog nakladnika koji ima statut medija, otisnute na papiru, koje izlaze dnevno, osim onih koje u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju
- znanstvene časopise.

Porezni obveznik sa sjedištem u drugoj državi članici može imenovati poreznog zastupnika kao osobu za obavljanje svih poslova u vezi s utvrđivanjem i plaćanjem poreza u Republici Hrvatskoj, dok porezni obveznik koji ima sjedište u trećim zemljama mora imenovati poreznog zastupnika kako bi platio PDV.

POREZNA OSLOBOĐENJA PROPISANA SU ZA:

- određene djelatnosti od javnog interesa (npr. univerzalna poštanska usluga i povezane isporuke osim prijevoza putnika i telekomunikacijskih usluga, bolnička njega, usluge dentalnih tehničara, usluge u kulturi i sl.)
- ostale djelatnosti (npr. transakcije osiguranja i reosiguranja, upravljanja investicijskim fondovima, isporuka građevina ili njihovih dijelova i zemljишta na kojem se one nalaze, osim isporuka prije prvog nastanjenja odnosno korištenja ili isporuka kod kojih od datuma prvog nastanjenja odnosno korištenja do datuma sljedeće isporuke nije proteklo više od dvije godine, isporuka zemljišta osim građevinskog, najam stambenih prostorija i sl.)
- isporuke dobara unutar EU (isporuke dobara koje prodavatelj ili osoba koja stječe dobro ili druga osoba za njihov račun otpremi ili preveze iz tuzemstva u drugu državu članicu drugom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, a koji djeluju kao takvi u toj drugoj državi članici i dr.)
- stjecanje dobara unutar EU (ako bi isporuka tih dobara koju obavi porezni obveznik u tuzemstvu bila u svakom slučaju oslobođena plaćanja PDV-a i dr.)
- određene usluge prijevoza (usluga međunarodnog prijevoza putnika, osim cestovnog i željezničkog prijevoza)

- pri uvozu (konačni uvoz dobara čija bi isporuka koju obavi porezni obveznik u svim slučajevima bila oslobođena plaćanja PDV-a na području Republike Hrvatske, uvoz dobara nekomercijalne naravi sadržanih u malim pošiljkama, uvoz dobara koja se koriste ili troše na sajmovima i sličnim priredbama, uvoz dobara otpremljenih ili preveznih iz trećeg područja ili iz treće zemlje na područje Republike Hrvatske ako je ta dobra uvoznik ili osoba koja je određena kao porezni dužnik pri uvozu neposredno nakon uvoza isporučio unutar Europske unije uz primjenu oslobođenja od PDV-a iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona i dr.)
- pri izvozu (isporuke dobara koja iz Republike Hrvatske otpremi ili prezeve isporučitelj ili neka druga osoba za njegov račun izvan Europske unije, isporuke dobara, osim isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe, koja iz Republike Hrvatske otpremi ili prezeve izvan Europske unije sam kupac koji nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili neka druga osoba za njegov račun i dr.)
- kod obavljanja usluga na pokretnoj imovini
- u vezi s međunarodnim prijevozom (isporuke goriva i dobara za opskrbu plovila koja se koriste za plovidbu na otvorenom moru i prijevoz putnika uz naknadu ili se koriste za potrebe komercijalnih ili industrijskih djelatnosti te za spašavanje ili pomoći na moru, isporuke, preinake, popravci, održavanje, iznajmljivanje i unajmljivanje plovila te isporuke, iznajmljivanje, popravci i održavanje opreme koja je ugrađena u njih ili se u njima koristi i dr.)
- za transakcije koje se odnose na međunarodnu trgovinu
- određene isporuke koje su izjednačene s izvozom

POVRAT POREZA INOZEMNIM PODUZETNICIMA

Porezni obveznik koji na području EU nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu iz koje su obavljene isporuke ili boravište, ima pravo na povrat PDV-a koji su mu zaračunali drugi porezni obveznici u RH za isporučena pokretna dobra i usluge ili koji mu je zaračunat prilikom uvoza u RH. Pravo na povrat poreza ostvaruje se pod uvjetom da u državi podrijetla podnositelja zahtjeva tuzemni porezni obveznik također ima pravo na povrat poreza.

Pravo na povrat poreza imaju porezni obveznici koji u razdoblju za koje traže povrat nisu obavljali isporuke dobara i usluga za koje je mjesto oporezivanja u tuzemstvu, osim prijevoznih i s prijevozom povezanih usluga koje su oslobođene PDV-a na temelju Zakona i usluga, za koje je PDV obvezna platiti osoba kojoj su usluge obavljene.

Za ostvarenje povrata PDV-a inozemni poduzetnici predaju zahtjev za povrat PDV-a Poreznoj upravi, Područnom uredu Zagreb najkasnije do 30. lipnja kalendarske godine nakon završetka godine na koju se zahtjev odnosi. Iznos PDV-a za koji se traži povrat ne smije biti manji od 3.100,00 kn ako se povrat odnosi na razdoblje kraće od jedne godine, a ako se odnosi na jednu godinu ne smije biti manji od 400,00 kn. Porezni obveznik sa sjedištem u drugoj državi članici ima pravo na povrat zaračunatog PDV-a za dobra i usluge koja su mu isporučili ili obavili tuzemni porezni obveznici ili za dobra uvezena u tuzemstvo. Pritom trebaju biti zadovoljeni uvjeti: da tijekom razdoblja povrata u RH nisu imali sjedište, stalnu poslovnu jedinicu ili boravište, da nisu isporučivali dobra ili usluge u tuzemstvu, osim

prijevoznih i s prijevozom povezanih usluga oslobođenih PDV-a te usluga i isporuka dobara primatelju na koje je tuzemni poduzetnik bio obvezan obračunati PDV.

Tuzemni porezni obveznici imaju također pravo na povrat PDV-a ostvarenog u drugim državama članicama. Zahtjev se podnosi najkasnije do 30. rujna tekuće godine za prethodnu godinu, a pravo na povrat nemaju poduzetnici koji nisu obveznici PDV-a, koji obavljaju isključivo oslobođene isporuke ili primjenjuju oslobođenje za male porezne obveznike.

POSEBNI POSTUPAK OPOREZIVANJA PUTNIČKIH AGENCIJA

Posebni postupak odnosi se na poslovanje putničkih agencija kao organizatora putovanja ako posluju s putnicima u svoje ime, a koriste isporuke dobara i usluga drugih poreznih obveznika za obavljanje usluga putovanja.

Postupak se ne primjenjuje kada agencije djeluju samo kao posrednici tj. kada posluju u tuđe ime i za tuđi račun.

Obavljanje usluga putničke agencije u vezi s putovanjem jedinstvena je usluga koja je oporeziva prema mjestu sjedišta ili stalne poslovne jedinice putničke agencije iz koje se usluge obavljaju. Porezna osnova je razlika u cijeni putničke agencije, tj. razlika između ukupne naknade (bez PDV-a) koju plaća putnik i stvarnih troškova agencije za isporuke dobara i usluga koje su joj obavili drugi porezni obveznici. Bitno je da su transakcije obavljene direktno putniku.

Putnička agencija ne može koristiti pretporez iz računa zaračunatih od strane drugih poreznih obveznika.

Jedinstvena usluga putničke agencije oslobođena je plaćanja PDV-a za isporuke dobara i usluga izravno kupcu koje se obavljaju izvan EU. Kada se te transakcije obavljaju i unutar i izvan EU, oslobođen je samo onaj dio usluge putničke agencije koji se odnosi na transakcije izvan Europske unije.

Porezni položaj smještaja u komercijalnim ugostiteljskim objektima određuje mjesto gdje se nekretnina nalazi.

POSEBNI POSTUPAK OPOREZIVANJA MARŽE

Posebni postupak oporezivanja marže, tj. razlike u cijeni, primjenjuje se za isporuke rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih ili antiknih predmeta koje ostvari preprodavatelj (porezni obveznik). Poseban postupak oporezivanja marže ne primjenjuje se na isporuke novih prijevoznih sredstava u drugu državu članicu. Porezna osnova za isporuke koje se oporezuju prema posebnom postupku oporezivanja marže jest marža koja je jednaka razlici prodajne i nabavne cijene isporučenih dobara, umanjena za svotu PDV-a koji je sadržan u toj marži. Temeljno je pravilo kod poreznog postupanja pri oporezivanju marže da preprodavatelj koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja marže ne može od PDV-a, koji je obvezan platiti, odbiti porez koji mu je obračunao drugi preprodavatelj za isporučena dobra, ako za isporuke tih dobara primjenjuje postupak oporezivanja marže.

Preprodavatelj može primijeniti posebni postupak oporezivanja marže ako su mu dobra isporučili:

- porezni obveznici koji obavljaju oslobođene isporuke iz čl. 40 st. 2. Zakona o PDV-u,
- osobe koje nisu porezni obveznici,
- mali poduzetnici koji još nisu ostvarili promet veći od 300.000,00 kn i nisu upisani u Registar obveznika PDV-a,

- drugi preprodavatelj čija je isporuka oporeziva po posebnom postupku oporezivanja marže.

Preprodavatelj može po vlastitom izboru primijeniti redoviti postupak oporezivanja (priznaje pretporez, zaračunava PDV) za bilo koju isporuku dobara za koju je propisan posebni postupak oporezivanja marže.

TROŠARINE I POSEBNI POREZI

Hrvatski trošarinski sustav uređen je Zakonom o trošarinama koji određuje oporezivanje alkohola i alkoholnih pića, duhanskih proizvoda, energenata i električne energije. Osim spomenutih proizvoda, Republika Hrvatska oporezuje i druge proizvode, npr. kavu, bezalkoholna pića te motorna vozila.

Trošarinskim obveznikom smatra se osoba koja je u obvezi plaćanja trošarine, i to:

- ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta, registrirani primatelj, bilo koja osoba koja otpušta trošarinske proizvode ili osoba za čiji se račun otpuštaju trošarinski proizvodi iz sustava odgode plaćanja,
- uvoznik trošarinskih proizvoda,
- proizvođač trošarinskih proizvoda izvan sustava odgode,
- primatelj trošarinskih proizvoda već puštenih u potrošnju u drugoj državi članici, a koje drži u RH u komercijalne svrhe, osoba koja isporučuje ili drži trošarinske proizvode radi isporuke,
- prodavatelj iz druge države članice, odnosno njegov porezni zaštitnik kod prodaje na daljinu i dr. Zakonom propisane osobe.

Trošarina se ne plaća na trošarinske proizvode koji su namijenjeni za:

- službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavnici u te posebnih misija akreditiranih u Hrvatskoj, pod uvjetom uzajamnosti, osim konzularnih predstavnici koje vode počasni konzularni dužnosnici,
- osobne potrebe stranog osoblja diplomatskih i konzularnih predstavnici,
- potrebe međunarodnih organizacija, kad je to utvrđeno međunarodnim ugovorom koji obvezuje Republiku Hrvatsku,
- osobne potrebe stranog osoblja međunarodnih organizacija,
- potrošnju u skladu s međunarodnim ugovorom koji je Republika Hrvatska zaključila s drugom državom ili međunarodnom organizacijom, ako taj ugovor za isporuku trošarinskih proizvoda predviđa oslobođenje od plaćanja poreza na dodanu vrijednost,
- potrebe oružanih snaga drugih država članica Sjevernoatlantskog saveza ili njihova pratećega civilnog osoblja ili za opskrbu njihovih kantina i restorana.

Trošarina se ne plaća na trošarinske proizvode koji su u prodaji na brodovima i zrakoplovima za vrijeme plovidbe ili leta u treće države, koji su u prodaji u izdvojenim prodajnim mjestima carinskih, odnosno trošarinskih skladišta u zračnim lukama i pristaništima otvorenim za međunarodni promet putnicima koji putuju u treće države, koje putnik unese u osobnoj prtljazi iz treće države ili trećeg teritorija za koje je propisano oslobođenje, koje fizička osoba iz treće države ili iz trećih teritorija u malim pošiljkama koje nisu komercijalne naravi besplatno šalje fizičkoj osobi u Republici Hrvatskoj.

Ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta, registrirani primatelj i oslobođeni korisnik oslobođeni su plaćanja trošarine na trošarske proizvode:

- koji se koriste kao uzorci za analize probnih proizvoda, odnosno znanstvene svrhe,
- koji se koriste za kontrolu kvalitete,
- koji se koriste u svrhu trošarinskog nadzora,
- koji su uništeni pod carinskim nadzorom,
- za utvrđene gubitke ili manjkove za koje se dokaže da se mogu pripisati nepredviđenim slučajevima ili višoj sili, odnosno koji su neodvojivo povezani sa svojstvima proizvoda nastalim tijekom proizvodnje, skladištenja i prijevoza.

Obveza obračunavanja trošarine nastaje puštanjem trošarinskih proizvoda u potrošnju na teritoriju Republike Hrvatske, a trošarinski obveznik sam obračunava i plaća trošarinu sukladno propisanim trošarinskim osnovicama i stopama, odnosno iznosima koji su na snazi na dan nastanka obveze obračunavanja trošarine. Pri uvozu trošarinskih proizvoda na teritorij Republike Hrvatske obveza obračunavanja trošarine nastaje danom nastanka carinskog duga u skladu s carinskim propisima o obračunu i naplati carinskog duga, osim u slučajevima kada je obračunavanje trošarine odgodeno sukladno Zakonu. Obveza obračuna i plaćanja trošarine nastaje i kod utvrđenih nepravilnosti.

Trošarinski obveznik mora iskazati obračunatu trošarinu u dnevnom obračunu trošarine koji dostavlja dva puta mjesečno carinskom uredu nadležnom prema svome sjedištu, odnosno prebivalištu, i to za razdoblje od 1. do 15. dana u mjesecu do 20. dana u istom mjesecu, a za razdoblje od 16. do zadnjeg dana u mjesecu do 8. dana sljedećeg mjeseca. Obračunatu trošarinu mora platiti najkasnije 30 dana od dana nastanka obveze obračunavanja trošarine.

ALKOHOL I ALKOHOLNA PIĆA

Alkoholom i alkoholnim pićima smatraju se pivo, vino, ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina, međuproizvodi te etilni alkohol. Visina trošarine ovisi o proizvodu, i to:

- trošarina na pivo plaća se u iznosu od 40,00 kn za jedan posto volumnog udjela stvarnog alkohola sadržanog u jednom hektolitru gotovog proizvoda,
- trošarina na mirna i pjenušava vina plaća se u iznosu od 0,00 kn,
- trošarina na ostala pića koja su dobivena vrenjem, osim piva i vina, plaća se u iznosu od 0,00 kn,
- trošarina na međuproizvode s volumnim udjelom stvarnog alkohola od 15% i većim, plaća se u iznosu od 800,00 kn po hektolitru gotovog proizvoda,
- trošarina na međuproizvode s volumnim udjelom stvarnog alkohola manjim od 15% plaća se u iznosu od 500,00 kn po hektolitru gotovog proizvoda,
- trošarina na etilni alkohol plaća se u iznosu od 5.300,00 kn po hektolitru čistog alkohola.

Zakonom su propisana oslobođenja od plaćanja trošarine, osobito za denaturirani alkohol te alkohol i alkoholna pića koja se koriste u proizvodnji, proizvodnim procesima i preradi neprehrambenih proizvoda, proizvodnji lijekova, proizvodnji octa, u medicinske svrhe u bolnicama, ljekarnama, u znanstveno-istraživačke ili obrazovne potrebe na fakultetima, institutima i drugim znanstvenim ustanovama za obavljanje znanstvene i nastavne djelatnosti.

U trošarinski sustav uveden je i institut "male destilerije", s proizvodnjom u količini do 10 hektolitara čistog alkohola godišnje, za koje se primjenjuje snižena stopa trošarine, 50% u odnosu na trošarinu propisanu za etilni alkohol (2.650,00 kn).

DUHANSKI PROIZVODI

Duhanskim proizvodima smatraju se cigarete, cigare, cigarilos i duhan za pušenje, proizvodi namijenjeni udisanju pare, grijani duhanski proizvod, e-tekućina.

Duhanske prerađevine moraju biti označene duhanskim markicama Ministarstva financija RH sukladno odredbama Zakona.

Trošarinska osnovica na cigarete jest 1000 komada i maloprodajna cijena. Trošarina na cigarete iznosi:

- specifična trošarina 310,00 kn za 1000 cigareta,
- proporcionalna trošarina 34% od maloprodajne cijene

Minimalna trošarina na cigarete iznosi 696,00 kn za 1000 komada cigareta. Trošarinska osnovica na cigare i cigarilose je 1000 komada. Trošarina se utvrđuje kao specifična trošarina propisana u određenom iznosu za količinu od 1000 komada i iznosi 600,00 kn.

Trošarinska osnovica na sitno rezani duhan za savijanje cigareta jest jedan kilogram.

Trošarina se utvrđuje kao specifična trošarina propisana u određenom iznosu za jedan kilogram kako slijedi:

- na sitno rezani duhan 600,00 kn za jedan kilogram
- na ostali duhan za pušenje 600,00 kn za jedan kilogram
  - grijani duhanski proizvod 600,00 kn za jedan kilogram
  - novi duhanski proizvod 600,00 kn za jedan kilogram

Maloprodajnu cijenu duhanskih prerađevina za svaki pojedini proizvod koji se pušta u potrošnju na teritoriju RH utvrđuju proizvođači ili njihovi predstavnici ili ovlašteni posrednici u RH te uvoznici, osim ovlaštenih držatelja trošarinskog skladišta koji vrše prodaju u izdvojenim prodajnim mjestima trošarinskih skladišta u zračnim lukama putnicima koji putuju u drugu državu članicu. Maloprodajna cijena uključuje i trošarinu, carinu i porez na dodanu vrijednost. Trošarina na duhanske proizvode ne plaća se na proizvode koji su isključivo namijenjeni za znanstvena istraživanja i analizu kvalitete proizvoda.

ENERGENTI I ELEKTRIČNA ENERGIJA

Predmet oporezivanja su energenti koji se koriste kao pogonsko gorivo ili kao gorivo za grijanje te električna energija. Pod pojmom energeta uključeni su svi naftni derivati kao i biogoriva, kruta goriva (ugljen, koks), prirodn plin te svi ostali proizvodi ako služe za pogon motornih vozila ili za grijanje.

Trošarinska je osnovica za energente 1000 kilograma neto mase, 1000 litara pri osnovnim uvjetima temperature energeta od +15 °C, odnosno gigadžul bruto toplinske vrijednosti.

Trošarinska je osnovica za električnu energiju količina električne energije mjerena u megavat satima.

Visina trošarine:

- za plinsko ulje za pogon iznosi 3.060,00 kn/1000 l, a za grijanje 423,00 kn/1000 l
- za kerozin-petrolej za pogon iznosi 2.660,00 kn/1000 l
- za UNP (ukapljeni naftni plin) za pogon iznosi 100,00 kn/1000 kg, a za grijanje 100,00 kn/1000 kg
- za prirodn plin za pogon iznosi 0,00 kn/ MWh za grijanje za poslovnu uporabu 4,05 kn/MWh, a za grijanje za neposlovnu uporabu 8,10 kn/MWh

Motorni benzini koji se koriste kao pogonska goriva visina trošarine iznosi:

- olovni benzin 4.500,00 kn/1000 l, a za bezolovni 3.680,00 kn/1000 l
- teško loživo ulje 160,00 kn/1000 kg
- visina trošarine na električnu energiju iznosi za poslovnu uporabu 3,75 kn/MWh, a za neposlovnu uporabu 7,50 kn/MWh
- ugljen i koks za poslovnu i neposlovnu uporabu iznosi 2,30 kn/ Gj.

Trošarina se ne plaća, među ostalim, na energente koji se koriste kao pogonsko gorivo u zračnom prometu i za plovidbu, osim uporabe za privatne svrhe, te koje proizvođač energeta koristi u svojim proizvodnim prostorijama za daljnju preradu.

POSEBNI POREZ NA KAVU I BEZALKOHOLNA PIĆA

Predmet oporezivanja posebnim porezom su kava (pržena kava, ekstrakti, esencije, pripravci, nadomjesci i bezalkoholna pića koja sadrže kavu) i bezalkoholna pića (voda, uključujući mineralnu, gaziranu i s dodatkom šećera, ostala pića s udjelom alkohola ne većim od 1,2%, sirupi, koncentrati, prašci i granule) koji se stavljuju na tržiste Republike Hrvatske.

Obveznik plaćanja posebnog poreza jest ovlašteni držatelj poreznog

skladišta, proizvođač i trgovac izvan sustava odgode, primatelj te osoba za koju se utvrdi da je nezakonito postupala sa predmetom oporezivanja u RH.

Porezni obveznik dužan je sam obračunati i platiti poseban porez u skladno propisanim poreznim osnovicama i visinama koje su na snazi na dan nastanka obveze obračuna posebnog poreza.

Obveza obračuna i uplate posebnog poreza nastaje stavljanjem predmeta oporezivanja na tržište u RH, i to:

- u trenutku proizvodnje ili otpuštanja iz sustava odgode plaćanja,
- u trenutku uvoza, unosa ili primitka izvan sustava odgode plaćanja,
- kada se utvrdi manjak ili gubitak u poreznom skladištu ili za vrijeme kretanja u sustavu odgode, osim za gubitke uzrokovane višom silom,
- na dan prestanka važenja odobrenja za poslovanje u sustavu odgode,
- kada se utvrdi nezakonito postupanje.

Porezna osnova za oporezivanje kave jest jedan kilogram neto mase, a posebni porez se plaća:

- za prženu kavu 6,00 kn/kg, a za ekstrakte, esencije i koncentrate 20,00 kn/kg,
- za prženu kavu u gotovom proizvodu 6,00 kn/kg, a za ekstrakte, esencije i koncentrate od kave sadržane u gotovu proizvodu 20,00 kn.

Porezna osnova za oporezivanje bezalkoholnih pića jest jedan hektolitar, a posebni porez plaća se u iznosu od 40,00 kn/he za vode i ostala pića s udjelom alkohola ne većim od 1,2%, 240,00 kn/he za sirupe i koncentrate te 400,00 kn/100 kg neto za praške i granule.

Posebni se porez ne plaća na predmete oporezivanja koje fizička osoba proizvede te unese ili uveže u osobnoj prtljazi u količinama za koje se smatra da nisu namijenjene komercijalnoj uporabi. Poseban porez se ne plaća na proizvode koji su u prodaji na brodovima i zrakoplovima za vrijeme plovidbe ili leta u treće države ili druge članice EU. Osoba koja u okviru obavljanja djelatnosti izveže ili iznese predmete oporezivanja iz Republike Hrvatske na koje je plaćen posebni porez ima pravo na povrat posebnog poreza u visini posebnog poreza plaćenog za predmete oporezivanja u Republici Hrvatskoj.

POSEBNI POREZ NA MOTORNA VOZILA

Predmet oporezivanja su motorna vozila na koje nije obračunat i plaćen posebni porez u Republici Hrvatskoj koja se registriraju u skladu s posebnim propisima: osobni automobili i ostala motorna vozila konstruirana prvenstveno za prijevoz osoba, uključujući motorna vozila tipa karavan, kombi i trkaće automobile, motocikli, mopedi, bicikli i slična vozila s bočnom prikolicom ili bez nje, »pick-up« vozila s dvostrukom kabinom, »ATV« vozila, druga motorna vozila prenamjenjena u navedena vozila.

Porezni obveznik jest kupac ili stjecatelj (pravna i fizička osoba).

Posebni porez utvrđuje se na temelju prodajne cijene motornog vozila, emisije ugljičnog dioksida (CO_2) izražene u gramima po kilometru, obujma motora u kubičnim centimetrima i razini emisije ispušnih plinova.

Porezna osnova za utvrđivanje posebnog poreza za nova motorna vozila je prodajna cijena. Posebni porez za rabljena vozila plaća se u iznosu ostatka posebnog poreza utvrđenog prema postotku pada vrijednosti motornog vozila na tržištu u Hrvatskoj od čije je prve registracije proteklo isto razdoblje.

Motorna vozila koja se pokreću isključivo na električni pogon, motorna vozila čija je emisija ugljikova dioksida (CO_2) 0 grama po kilometru te motorna vozila proizvedena prije 30 i više godina koja su prema posebnim propisima razvrstana u kategoriju starodobnih (old-timer) vozila nisu predmet oporezivanja.

POREZ NA PREMIJE OSIGURANJA OD AUTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI I PREMIJE KASKO–OSIGURANJA CESTOVNIH VOZILA

Obveznici plaćanja ovog poreza su društva za osiguranje koja s pravnim i fizičkim osobama sklapaju ugovore i naplaćuju premije osiguranja od automobilске odgovornosti i kasko–osiguranja cestovnih vozila izravno ili neizravno preko posrednika ili zastupnika. Porezna osnova za utvrđivanje poreza na premiju kasko–osiguranja cestovnih vozila jest premija osiguranja koju društvo za osiguranje utvrđuje pravnoj ili fizičkoj osobi pri sklapanju ugovora o kaskoosiguranju cestovnih vozila.

Stopa poreza iznosi 15% ugovorene premije osiguranja od automobilске odgovornosti.

Stopa poreza iznosi 10% od ugovorene premije kasko–osiguranja cestovnih vozila.

POREZ NA PROMET NEKRETNINA

Predmet oporezivanja je svako stjecanje vlasništva nekretnine u Republici Hrvatskoj (kupoprodaja, zamjena, nasljeđivanje, darovanje, unošenje i izuzimanje nekretnina iz trgovačkog društva, stjecanje nekretnine dosjelošću, stjecanje nekretnina u postupku likvidacije ili stečaja te na temelju odluke suda). Prometom nekretnina ne smatra se stjecanje nekretnina na koje se plaća PDV.

Obveznik poreza na promet nekretnina stjecatelj je nekretnine, a osnova je tržišna vrijednost nekretnine u trenutku stjecanja. Porez na promet nekretnina plaća se po stopi od 4%. Porezna obveza nastaje u trenutku sklapanja ugovora ili drugog pravnog posla, kojim se stječe nekretnina, a prijavljuje se Poreznoj upravi najkasnije 30 dana od dana njezina nastanka.

Iznimno, porezom na dodanu vrijednost oporezuje se isporuka građevina ili njihovih dijelova i zemljišta na kojima se one nalaze kada se iste prodaju prije prvog nastanjenja (korištenja) ili kada od datuma prvog nastanjenja (korištenja) do datuma sljedeće isporuke nije proteklo više od dvije godine i isporuka građevinskih zemljišta koje obave porezni obveznici.

Oporezivom isporukom nekretnina smatrati će se i isporuka rekonstruiranih građevina ili njihovih dijelova i zemljišta na kojemu se one nalaze, ako su troškovi rekonstrukcije u prethodne dvije godine prije isporuke bili veći od 50% prodajne cijene.

Zakon propisuje i određena oslobođenja od plaćanja poreza na promet nekretnina – opća oslobođenja, porezna oslobođenja pri unosu nekretnina u kapital trgovačkog društva, porezna oslobođenja pri na-

sljedivanju, darovanju i drugom stjecanju nekretnina bez naknade i dr.

STRANCI I STJECANJE NEKRETNINA

Državljeni i pravne osobe iz država članica Europske unije od 1. veljače 2009. godine stječu pravo vlasništva nad nekretninom u Republici Hrvatskoj uz jednake uvjete kao hrvatski državljeni, samo uz ispunjenje općih uvjeta za pravovaljanost pravnog posla. Za te osobe i dalje ostaju zabrane u pogledu stjecanja prava vlasništva nad nekretninama kad je riječ o poljoprivrednom zemljištu i zaštićenim dijelovima prirode.

Za ostale strane osobe i dalje vrijede opći (pravovaljan pravni posao) i posebni uvjeti (uzajamnost i suglasnost ministra pravosuđa) za stjecanje prava vlasništva nad nekretninama na području Republike Hrvatske.

Ukoliko strane fizičke osobe (državljeni zemalja koje nisu članice EU) i pravne osobe koje nemaju sjedište u državama članicama EU stječu vlasništvo nekretnine u RH na temelju pravomoćnog rješenja o nasljedivanju ili na temelju pravomoćne sudske presude, nije potrebna prethodna suglasnost ministra pravosuđa RH.

Strane pravne i fizičke osobe pri stjecanju nekretnina u Republici Hrvatskoj plaćaju porez na promet nekretnina po stopi od 4%.

Strane osobe koje stječu nekretnine na području Republike Hrvatske upisuju vlasništvo nekretnine u nadležni zemljišno–knjižni odjel – gruntovnicu. S obzirom na to da je riječ o upisu prava vlasništva nekretnine u službenu evidenciju, stranoj se osobi mora odrediti i dodijeliti osobni identifikacijski broj. U tu svrhu strana osoba podnosi zahtjev mjesnoj nadležnoj ispostavi Porezne uprave (ispostava Porezne uprave nadležna prema mjestu nekretnine) koja određuje i dodjeljuje osobni identifikacijski broj. Tek po dodijeli osobnog identifikacijskog broja moguće je upisati pravo vlasništva nekretnine u zemljišne knjige.

IGRE NA SREĆU

Igre na sreću jesu one igre u kojima se za uplatu određenog iznosa sudionicima pruža mogućnost stjecanja dobitka u novcu, stvarima, uslugama ili pravima. Pravo priređivanja igara na sreću, osim Hrvatske lutrije d.o.o., mogu stići i druga trgovačka društva sa sjedištem u RH.

Igre na sreću razvrstavaju se u četiri skupine:

- lutrijske igre
- igre u kasinima
- igre klađenja
- igre na sreću na automatima

Za priređivanje lutrijskih igara priređivač plaća mjesecnu naknadu u iznosu od 10% od osnovice koju kod svih oblika lutrija čini ukupna vrijednost prodanih srećaka, odnosno ukupna vrijednost primljenih uplata za pojedinu igru.

Porez na dobitke od lutrijskih igara plaćaju fizičke osobe koje stječu dobitke od igara na sreću. Osnovica za obračun poreza na novčane dobitke jest novčani iznos pojedinačnog dobitka, a osnovica poreza na dobitak onih dobitaka koji se sastoje od stvari, usluga ili prava jest tržišna vrijednost stvari, usluga ili prava koje čine pojedinačni dobitak.

Porez na dobitke plaća se po stopi od 10% na dobitke do 10.000,00 kuna, po stopi od 15% na dobitke iznad 10.000,00 kuna do 30.000,00 kuna, po stopi od 20% na dobitke iznad 30.000,00 kuna do 500.000,00 kuna, a po stopi od 30% na dobitke iznad 500.000,00 kuna.

Porez na dobitke obračunava se i naplaćuje pri isplati dobitka, a obračun i uplatu obavlja priređivač igara na sreću.

ŽUPANIJSKI POREZI

Porez na nasljedstva i darove plaćaju pravne i fizičke osobe koje su na teritoriju Republike Hrvatske naslijedile ili primile na dar nekretninu, gotov novac, novčanu tražbinu i vrijednosne papire ili pokretninu ako im je pojedinačna vrijednost veća od 50.000,00 kn na dan utvrđivanja porezne obveze. Porez na nasljedstva i darove ne plaća se ako se na naslijedene ili darovane pokretnine plaća PDV. Porez na nasljedstva i darove plaća se po stopi od 4% pri čemu osnovicom poreza na nasljedstvo i darove čini iznos gotova novca te tržišna vrijednost finansijskih i drugih imovina, na dan utvrđivanja porezne obveze, nakon odbitka dugova i troškova što se odnose na imovinu na koju se porez plaća. Osnovica poreza na nasljedstva i darove utvrđuje nadležno porezno tijelo. Oslobodenje vrijedi za bračne ili izvanbračne drugove, životne partnere, potomke koji čine uspravnu liniju, posvojenike, bivše bračne drugove kada uređuju imovinske odnose te u slučaju darovanja od strane Republike Hrvatske.

Porez na cestovna motorna vozila utvrđuje se pri registraciji vozila. Visina poreza ovisi o snazi automobila te godinama starosti, i to za osobne automobile u najmanjem iznosu od 200,00 kn do najviše 1.500,00 kn, a za motocikle u najmanjem iznosu od 50,00 kn do najviše 1.200,00 kn. Poreznim se obveznikom smatra vlasnik ili korisnik upisan u knjižicu vozila.

Porez na plovila plaćaju sve pravne i fizičke osobe koje su vlasnici registriranih plovila. Porez se plaća jednom godišnje prema rješenju nadležnoga porezognog tijela na području kojega je plovilo registrirano, i to najkasnije 15 dana od dostave rješenja o utvrđivanju toga poreza. Visina poreza utvrđena rješenjem ovisi o: dužini plovila iskazanoj u metrima, godinama starosti plovila, snazi motora iskazanoj u KW te imena li plovilo kabinu te pogon na jedra. Iznos poreza na plovila (ovisno o dužini i snazi):

- bez kabine – od 100,00 kn do 600,00 kn
- s kabinetom na motorni pogon – od 200,00 kn do 5.000,00 kn
- s kabinetom i pogonom na jedra – od 200,00 kn do 4.000,00 kn

Porez na plovila ne plaća se na plovila kojima se obavlja registrirana djelatnost i brodice u vlasništvu domicilnog stanovništva na otocima koje služe za nužnu organizaciju života i održavanje posjeta na otocima.

Porez na automate za zabavne igre plaćaju pravne i fizičke osobe koje automate za zabavne igre stavljuju u uporabu u zabavnim klubovima, ugostiteljskim objektima, javnim objektima i drugim javnim prostorima. Porez na automate za zabavne igre plaća se mjesечно 100,00 kn.

OPĆINSKI POREZI

Obveznici plaćanja priteza porezu na dohodak jesu obveznici poreza na dohodak koji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište na području općine ili grada koji su propisali obvezu plaćanja priteza.

Obveznik poreza na potrošnju jest pravna i fizička osoba koja pruža ugostiteljske usluge. Porez na potrošnju plaća se na potrošnju alkoholnih pića (vinjak, rakiju i žestoka pića), prirodnih vina, specijalnih vina, piva i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima. Stopu poreza propisuje grad ili općina, ali ne može biti veća od 3%. U Zagrebu se porez na potrošnju plaća po stopi od 2%.

Porez na kuće za odmor plaćaju pravne i fizičke osobe – vlasnici kuća za odmor. Porezna osnovica je četvorni metar korisne površine, a porez se plaća u godišnjem iznosu koji propisuje grad ili općina. Iznos poreza je između 5 i 15 kuna po četvornome metru korisne površine

Porez na korištenje javnih površina plaćaju pravne i fizičke osobe koje koriste javne površine pod uvjetima koje propiše općina ili grad. Što se smatra javnom površinom te visinu poreza svojom odlukom, propisuje grad ili općina.

Bankarski, financijski i devizni sustav

KREDITNE INSTITUCIJE

Kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj jest pravna osoba koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za rad, a može se osnovati kao banka, štedna banka ili stambena štedionica.

Odobrenje za rad sadrži odobrenje za pružanje bankovnih usluga, a može sadržavati i odobrenje za pružanje osnovnih i dodatnih financijskih usluga (odobrenje za pružanje financijskih usluga).

Inicijalni kapital banke iznosi najmanje 40 milijuna kuna, štedne banke najmanje 8 milijuna kuna, a stambene štedionice najmanje 20 milijuna kuna. Kreditna institucija jest dioničko društvo. Dionice kreditne institucije glase na ime i izdaju se u nematerijaliziranom obliku. Dionice kreditne institucije moraju biti u cijelosti uplaćene u novcu prije upisa osnivanja ili upisa povećanja temeljnoga kapitala u sudski registar, uz iznimke predviđene Zakonom.

Bankovne usluge su primanje depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita iz tih sredstava, za svoj račun.

Bankovne usluge na području Republike Hrvatske može pružati:

- kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za pružanje bankovnih usluga,
- kreditna institucija države članice koja u skladu sa Zakonom osnuje podružnicu na području Republike Hrvatske ili je ovlaštena neposredno pružati bankovne usluge na području Republike Hrvatske i
- podružnica kreditne institucije iz treće zemlje koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za pružanje bankovnih usluga na području Republike Hrvatske.

Osnovne financijske usluge su: primanje depozita ili drugih povratnih sredstava; odobravanje kredita i zajmova, uključujući potrošačke kredite i zajmove te hipotekarne kredite i zajmove, ako je to dopušteno posebnim zakonom, te financiranje komercijalnih poslova, uključujući izvozno financiranje na osnovi otkupa s diskontom i bez regresa dugoročnih nedospjelih potraživanja osiguranih financijskim instrumentima (engl. forfeiting); otkup potraživanja s regresom ili bez njega (engl. factoring); financijski najam (engl. leasing); izdava-

nje garancija ili drugih jamstava; trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta (instrumentima tržišta novca, prenosivim vrijednosnim papirima, stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove, financijskim ročnicama i opcijama, valutnim i kamatnim instrumentima); platne usluge u skladu s posebnim zakonima; usluge povezane s poslovima kreditiranja, npr. prikupljanje podataka, izrada analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih osoba koje samostalno obavljaju djelatnost; izdavanje drugih instrumenata plaćanja i upravljanje njima (u skladu sa zakonom); iznajmljivanje sefova; posredovanje pri sklapanju poslova na novčanom tržištu; sudjelovanje u izdavanju financijskih instrumenata te pružanje usluga povezanih s izdavanjem financijskih instrumenata u skladu sa zakonom koji uređuje tržište kapitala; upravljanje imovinom klijenata i savjetovanje u vezi s tim; poslovi skrbništva nad financijskim instrumentima te usluge povezane sa skrbništvom nad financijskim instrumentima u skladu sa zakonom koji uređuje tržište kapitala; savjetovanje pravnih osoba glede strukture kapitala, poslovne strategije i sličnih pitanja te pružanje usluga koje se odnose na poslovna spajanja i stjecanje dionica i poslovnih udjela u drugim društvima; izdavanje elektroničkog novca; investicijske i pomoćne usluge i aktivnosti propisane posebnim zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Dodatne financijske usluge su: poslovi povezani s prodajom polica osiguranja u skladu s propisima koji uređuju osiguranje; pružanje usluga upravljanja platnim sustavima u skladu s odredbama posebnog zakona; druge usluge koje kreditna institucija može pružati u skladu s odredbama posebnog zakona, trgovanje zlatom, usluge dostave podataka u skladu s propisima kojima se uređuje tržište kapitala i druge usluge ili poslovi koji, s obzirom na način pružanja i rizik kojem je kreditna institucija izložena, imaju slične karakteristike kao i osnovne financijske usluge, a koje su navedene u odobrenju za rad kreditne institucije.

Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka upravlja sustavom osiguranja depozita u Republici Hrvatskoj. Kada Hrvatska narodna banka donese rješenje o nedostupnosti depozita

ili kada nadležni sud doneće rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom, Agencija preuzima obvezu isplate obećenja deponentima. Osigurani su depoziti fizičkih osoba, trgovачkih društava, neprofitnih institucija i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čiji je proračun za prethodnu godinu iznosi najviše 3.750.000,00 kuna u kreditnim institucijama koje su od HNB-a dobile odobrenje za rad i u podružnicama tih kreditnih institucija u drugoj državi članici. Osiguran je iznos koji deponent ima u kreditnoj instituciji na dan nastupa osiguranog slučaja, a najviše do iznosa od 100.000 eura u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju HNB-a važećem na dan nastupa osiguranog slučaja.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) razvojna je i izvorna banka Republike Hrvatske, a cilj je HBOR-a poticanje razvoja hrvatskoga gospodarstva. Svojim poslovanjem HBOR potiče sustavni, održivi i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak, a njene su djelatnosti ponajprije financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potpora razvitiu malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zaštite okoliša, osiguranje izvoza hrvatske robe i usluga od netržišnih rizika. HBOR svoje djelatnosti provodi izravno i neizravno putem banaka i drugih pravnih osoba.

Hrvatska narodna banka središnja je banka Republike Hrvatske. Osnovni cilj HNB-a je održavanje stabilnosti cijena. Samostalna je i neovisna u cjelokupnosti poslova iz svoje nadležnosti, što se očituje u utvrđivanju i provedbi monetarne i devizne politike; držanju međunarodnih pričuva RH i upravljanju njima; izdavanju novčanica i kovanog novca; izdavanju i oduzimanju odobrenja i suglasnosti u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet, institucija za elektronički novac i sustava za namiru platnih transakcija te devizno poslovanje i poslovanje ovlaštenih mjenjača; obavljanju poslova supervizije i nadzora u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet, institucija za elektronički novac i sustava za namiru platnih transakcija; vođenju računa kreditnih institucija i obavljanju platnog prometa po tim računima, davanju kredita kreditnim institucijama i primanju u depozit sredstava kreditnih institucija; uređivanju i unapređivanju sustava platnog prometa; obavljanju zakonom utvrđenih poslova za RH; donošenju podzakonskih propisa u poslovima iz svoje nadležnosti, pridonošenju stabilnosti finansijskog sustava u cjelini i obavljanju ostalih zakonom utvrđenih poslova.

LEASING

Leasing društvo jest trgovacko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj upisano u sudski registar na temelju odobrenja za obavljanje poslova leasinga koje izdaje Agencija. Leasing društvo može biti osnovano kao dioničko društvo, odnosno društvo s ograničenom odgovornošću. Temeljni kapital leasing društva ne može biti manji od milijun kuna.

Leasing društvo koje ispunjava uvjete za obavljanje poslova leasinga kao uzajamno priznatih usluga izvan područja Republike Hrvatske prema zakonu kojim se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija te pružanje bankovnih i/ili finansijskih usluga obavlja poslove leasinga u državi članici u skladu sa zakonom kojim se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija te pružanje bankovnih i/ili finansijskih usluga. Leasing društvo koje ne ispunjava uvjete za obavljanje poslova leasinga kao uzajamno priznatih usluga izvan područja Republike Hrvatske prema zakonu kojim se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija te pružanje bankovnih i/ili finansijskih usluga, može obavljati te poslove posredstvom podružnice. Leasing društvo može obavljati poslove leasinga u trećoj državi

samo posredstvom podružnice. Leasing društvo koje ispunjava uvjete za obavljanje poslova leasinga kao uzajamno priznatih usluga prema zakonu kojim se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija te pružanje bankovnih i/ili finansijskih usluga iz države članice može obavljati poslove leasinga na području Republike Hrvatske u skladu sa zakonom kojim se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija te pružanje bankovnih i/ili finansijskih usluga. Leasing društvo koje je u skladu s propisima države članice ovlašteno obavljati poslove leasinga (finansijskog i/ili operativnog) u toj državi članici, a koje ne ispunjava uvjete za poslovanje kao finansijsku instituciju koja obavlja te poslove kao uzajamno priznatu uslugu (finansijski leasing) te druge propisane uvjete u skladu sa zakonom kojim se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija te pružanje bankovnih i/ili finansijskih usluga, može obavljati te poslove (finansijskog i/ili operativnog) na području Republike Hrvatske samo posredstvom podružnice. Leasing društvo iz treće države može obavljati poslove leasinga na području Republike Hrvatske samo posredstvom podružnice, i to pod uvjetom da je te poslove ovlašteno pružati u toj državi.

OSIGURANJE*

Društvo za osiguranje jest pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, koja obavlja poslove životnog ili neživotnog osiguranja, koja ima odobrenje Hrvatske agencije za nadzor nad finansijskim uslugama za obavljanje poslova osiguranja i upisano je u sudski register mjerodavnoga trgovačkog suda. Poslove osiguranja u Republici Hrvatskoj može obavljati: društvo za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova osiguranja; društvo za uzajamno osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova osiguranja; društvo za osiguranje iz druge države članice koje, u skladu s Zakonom o osiguranju, ima pravo obavljati poslove osiguranja putem slobode pružanja usluga ili poslovog nastana; društvo za osiguranje iz Švicarske Konfederacije koje ima odobrenje mjerodavnoga nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja i koje, u skladu s Zakonom, ima pravo obavljati poslove osiguranja putem poslovog nastana te podružnica društva za osiguranje iz treće države koje ima odobrenje

Agencije za obavljanje poslova osiguranja putem poslovog nastana. U skladu sa Zakonom o osiguranju, poslove reosiguranja mogu obavljati društva za reosiguranje i društva za osiguranje sa sjedištem u RH i drugoj državi članici, društva za reosiguranje iz Švicarske Konfederacije te društva za reosiguranje iz treće članice.

Društvo za osiguranje može biti osnovano kao dioničko društvo, europsko društvo (Societas Europea – SE) ili kao društvo za uzajamno osiguranje, a društvo za reosiguranje može biti osnovano samo kao dioničko društvo ili europsko društvo (Societas Europea – SE).

Temeljni kapital pri osnivanju društva za osiguranje i društva za reosiguranje odnosno pri proširenju odobrenja za obavljanje poslova osiguranja društva za osiguranje, ne smije biti manji od iznosa apsolutnog praga minimalnog potrebnoga kapitala. Sredstva temeljnoga kapitala društva za osiguranje i društva za reosiguranje ne smiju potjecati iz zajmova ili kredita, niti smiju biti bilo kako opterećena.

Minimalni potretni kapital mora biti najmanje jednak apsolutnom pragu minimalnog potrebnoga kapitala koji iznosi:

- 19.500.000,00 kuna za društva za neživotno osiguranje, uključujući vlastita društva za osiguranje, osim u slučaju kada su pokriveni neki ili svi rizici uključeni u jednu od vrsta osiguranja koje su navedene u članku 7. stavku 2. točkama 10. – 15. Zakona o osiguranju, u kojem slučaju apsolutni prag minimalnog potrebnoga kapitala iznosi 28.860.000,00 kuna,
- 28.860.000,00 kuna za društva za životno osiguranje, uključujući vlastita društva za osiguranje,
- 28.080.000,00 kuna za društva za reosiguranje, osim u slučaju vlastitih društava za reosiguranje, u kojem slučaju apsolutni prag minimalnog potrebnoga kapitala iznosi 9.360.000,00 kuna te
- zbroj iznosa iz točke 1. i 2. za društva za osiguranje koja istodobno obavljaju djelatnosti životnih i neživotnih osiguranja.

Poslove posredovanja u osiguranju i reosiguranju može obavljati društvo za posredovanje u osiguranju i reosiguranju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ima dozvolu Hrvats-

ske agencije za nadzor finansijskih usluga za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju i reosiguranju te društvo za posredovanje u osiguranju i reosiguranje države članice koje u skladu s Zakonom o osiguranju ima pravo obavljati poslove posredovanja u osiguranju i reosiguranju na području Republike Hrvatske neposredno ili putem podružnice.

Dozvolu za obavljanje djelatnosti posredovanja u osiguranju i reosiguranju izdaje Agencija, pod uvjetom da društvo ispunjava sljedeće uvjete:

- temeljni kapital uplaćen u novcu u iznisu od najmanje 200.000,00 kuna
  - najmanje dva posrednika u osiguranju i reosiguranju koji će na temelju ugovora o radu biti zaposleni na puno radno vrijeme
  - da s društvom za osiguranje, drugim društvom za posredovanje u osiguranju i reosiguranju, odnosno društvom za zastupanje u osiguranju nije u odnosu uske povezanosti u smislu ovoga Zakona
  - da nije pravomoćno osuđen za kaznena djela propisana Kaznenim zakonom
- Djelatnost zastupanja u osiguranju može obavljati društvo za zastupanje u osigura-

nju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ima dozvolu Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju, obrt za zastupanje u osiguranju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, koji ima dozvolu Agencije za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju te društvo za zastupanje u osiguranju druge države članice, koje u skladu sa Zakonom o osiguranju ima pravo obavljati poslove zastupanja u osiguranju na području Republike Hrvatske neposredno ili putem podružnice.

Agencija će društvu za zastupanje u osiguranju izdati dozvolu za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju pod uvjetom da društvo ispunjava sljedeće uvjete:

- temeljni kapital uplaćen u novcu u iznusu od najmanje 100.000,00 kuna
- najmanje jedan zastupnik u osiguranju koji će na temelju ugovora o radu biti zaposlen na puno radno vrijeme
- da s društvom za posredovanje u osiguranju i reosiguranju nije u odnosu uske povezanosti
- da nije pravomoćno osuđen za kaznena djela propisana Kaznenim zakonom

* U tijeku su izmjene i dopune Zakona o osiguranju koje stupaju na snagu u listopadu 2018.

FAKTORING

Faktoring je pravni posao u kojemu pružatelj usluge faktoringa, na temelju ugovora o faktoringu sklopljenog s dobavljačem i/ili kupcem i u skladu s njim, kupuje predmete faktoringa s pravom ili bez prava na regres. Posao faktoringa može se obavljati samo na temelju ugovora o faktoringu sklopljenog u pisanom obliku. Faktoring s obzirom na svoja obilježja može biti tuzemni ili inozemni, regresni ili bezregresni, a posebnu vrstu faktoringa predstavlja dobavljački (obrnuti) faktoring.

Posao faktoringa može obavljati:

- faktoring društvo, tj. pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je upisana u sudske registre na temelju odobrenja Agencije za obavljanje poslova faktoringa. Temeljni kapital faktoringa društva ne može biti manji od milijun kuna i mora biti u cijelosti uplaćen u novcu prije upisa osnivanja.
- faktoring društvo iz druge države članice koje ispunjava uvjete za obavljanje poslova faktoringa kao uzajamno priznatih usluga prema zakonu kojim se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija te pružanje bankovnih i/ili

financijskih usluga iz druge države, u skladu sa zakonom kojim se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija te pružanje bankovnih i/ili financijskih usluga.

- podružnica faktoringa društva iz druge države članice; faktoring društvo koje je u skladu s propisima države članice ovlašteno obavljati poslove faktoringa u toj državi članici, a koje ne ispunjava uvjete za poslovanje kao financijska institucija koja obavlja te poslove kao uzajamno priznatu uslugu te druge propisane uvjete u skladu sa zakonom kojim se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija te pružanje bankovnih i/ili financijskih usluga, pod uvjetom da je te poslove ovlašteno pružati u toj državi, da posluje najmanje dvije godine te da ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova faktoringa.
- podružnica faktoringa društva iz treće države pod uvjetom da je te poslove ovlašteno pružati u toj državi, da posluje najmanje dvije godine te da ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova faktoringa.
- kreditna institucija u skladu s propisima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj.

TRŽIŠTE KAPITALA

Burza se osniva kao dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u skladu s odredbama ovog Zakona i zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje trgovačkih društava. Osim kao dioničko društvo, burza se može osnovati i kao Europsko društvo – Societas Europea sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Burza propisuje i primjenjuje akte kojima se uređuju opći uvjeti poslovanja burze i uređenog tržišta kojima upravlja.

Samo burza kao tržišni operater može upravljati poslovanjem uređenog tržišta u Republici Hrvatskoj, na temelju odobrenja Agencije. Upravljanje uređenim tržištem mora biti glavna djelatnost burze.

Burza može: upravljati organiziranim trgovinskom platformom (OTP-om) ili multilateralnom trgovinskom platformom (MTP-om) te obavljati usluge dostave podataka sukladno Zakonu na temelju posebnog odobrenja Agencije. Burza je ovlaštena objavljivati podatke definirane Zakonom na svojim internetskim stranicama. Burza može obavljati i druge djelatnosti nakon proteka najmanje 30 radnih dana od dana kada je o tome obavijestila Agenciju. Prilikom obavljanja djelatnosti koje nisu vezane uz upravljanje uređenim tržištem, burza mora voditi računa da određena djelatnost ne ugrožava kvalitetu i kontinuitet obavljanja glavne djelatnosti burze.

Financijski instrumenti su:

- prenosivi vrijednosni papiri – dionice i drugi ekvivalentni vrijednosni papiri koji predstavljaju dio u kapitalu ili članskim pravima u društvu ili drugim subjektima, kao i potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima za dionice; obveznice i druge vrste sekuritiziranog duga, uključujući i potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima; svi ostali vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje ili prodaju prenosivih vrijednosnih papira, ili koji se namiruju u novcu pozivanjem na prenosive vrijednosne papire, valute, kamatne stope ili prinose, robu ili druge indekse ili mjerne veličine
- instrumenti tržišta novca – trezorski, blagajnički i komercijalni zapisi i certifikati o depozitu, osim instrumenata plaćanja,
- udjeli u subjektima za zajednička ulaganja,
- izvedenice – opcije/options, budućnosnice/futures, zamjene/swaps, kamatni unaprijedni ugovori/forward rate agreements, izvedeni instrumenti za prijenos kreditnog rizika, financijski ugovori za razlike/financial contracts for differences, emisijske jedinice.

Investicijsko društvo jest pravna osoba čija je redovita djelatnost pružanje jedne ili više investicijskih usluga trećim osobama i/ili obavljanje jedne ili više investicijskih aktivnosti na profesionalnoj osnovi.

Iznos minimalnog inicijalnog kapitala investicijskog društva ovisi o vrsti i opsegu investicijskih usluga i aktivnosti za koje investicijsko društvo traži odobrenje Agencije (od 400.000 kuna do 6.000.000 kuna). Investicijsko društvo dužno je svoje klijente s obzirom na njihovo znanje, iskustvo, finansijsku situaciju i ulagačke ciljeve, razvrstati na male i profesionalne ulagatelje.

Profesionalni ulagatelj je klijent koji posjeduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnu procjenu povezanih rizika. Klijent koji ne ispunjava kriterije za profesionalnog ulagatelja smatra se malim ulagateljem.

Kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj može obavljati investicijske usluge i aktivnosti i s njima povezane pomoćne usluge, u skladu sa Zakonom, za koje je dobila odobrenje Hrvatske narodne banke, uz prethodnu suglasnost Agencije.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (Agencija) jest nadzorno tijelo u čiji djelokrug i nadležnost spada nadzor financijskog tržišta, subjekata nadzora i financijskih usluga koje pružaju. Temeljni su ciljevi Agencije promicanje i očuvanje stabilnosti financijskog sustava i nadzor zakonitosti poslovanja subjekata nadzora. Agencija obavlja nadzor nad poslovanjem subjekata nadzora koji su utvrđeni propisima koji uređuju tržišta kapitala, investicijske i mirovinske fondove, preuzimanje dioničkih društava, mirovinska osiguravajuća društva, osiguranje i reosiguranje, leasing, faktoring te financijske usluge, kao i drugih zakona kada je za to ovlaštena, Agencija je ovlaštena izdavati i oduzimati dozvole, odobrenja, suglasnosti i licencije u skladu sa zakonima koji reguliraju subjekte nadzora. Agencija je također ovlaštena donositi propise o provedbi zakona koji reguliraju subjekte nadzora te poduzimati druge mjere i obavljati druge poslove u skladu sa zakonskim ovlastima.

INVESTICIJSKI FONDOVI

Investicijski fond subjekt je za zajednička ulaganja čija je jedina svrha i namjena prikupljanje sredstava javnom ili privatnom ponudom te ulaganje tih sredstava u različite vrste imovine u skladu s unaprijed određenom strategijom ulaganja investicijskog fonda, a isključivo u korist imatelja udjela u tom investicijskom fondu. Investicijski fond može biti **UCITS (Untertakings for Collective Investment in Transferable Securities) fond ili alternativni investicijski fond (AIF)**.

UCITS fond jest otvoreni investicijski fond s javnom ponudom kojemu je isključivi cilj zajedničko ulaganje imovine, prikupljene javnom ponudom udjela u fondu, u prenosive vrijednosne papire ili u druge oblike likvidne financijske imovine, koji posluje prema načelima razdiobe rizika. Udjeli UCITS fonda se, na zahtjev ulagatelja, otkupljuju izravno ili neizravno, iz imovine toga fonda. UCITS fond osniva i njime upravlja društvo za upravljanje, a najniži iznos temeljnog kapitala društva za upravljanje iznosi 1.000.000,00 kuna. Odobrenje za rad društvu za upravljanje izdaje Agencija. Društvo za upravljanje upravlja i raspolaže zasebnom imovinom UCITS fonda i ostvaruje svu prava koja iz nje proizlaze u svoje ime, a za zajednički račun svih

imatelja udjela u UCITS fondu, u skladu s odredbama Zakona, prospeksa i pravila UCITS fonda. Prospekt predstavlja poziv na davanje ponude za izdavanje udjela UCITS fonda i mora sadržavati sve informacije koje su ulagatelju potrebne za donošenje informirane odluke o ulaganju koje mu je ponuđeno, a posebno o rizicima povezanim s takvim ulaganjem.

Alternativni investicijski fond (AIF) jest investicijski fond osnovan sa svrhom i namjenom prikupljanja sredstava javnom ili privatnom ponudom te ulaganja tih sredstava u različite vrste imovine u skladu s unaprijed određenom strategijom i ciljem ulaganja AIF-a, a isključivo u korist imatelja udjela tog AIFa. AIF može biti otvoreni i zatvoreni, a zatvoreni AIF se može osnovati kao AIF s pravnom osobnošću i AIF bez pravne osobnosti.

Udjeli otvorenog AIF-a, udjeli zatvorenog AIF-a bez pravne osobnosti i dionice zatvorenog AIF-a osnovanog u obliku dioničkog društva mogu se nuditi javnom ili privatnom ponudom, dok se poslovni udjeli zatvorenog AIF-a osnovanog u obliku društva s ograničenom odgovornošću mogu nuditi isključivo privatnom ponudom.

MIROVINSKI FONDOVI

Sustav mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj, čija je primjena počela 1. siječnja 2002. godine, sastoji se od tri stupnja:

- obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup),
- obvezno mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup),
- dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (III. stup).

Mirovinski fond (obvezni ili dobrovoljni) zasebna je imovina bez pravne osobnosti, koji se kao fond posebne vrste osniva radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova mirovinskog fonda, odnosno novčanih sredstava uplatama na osobne račune članova fonda, i ulaganja tih sredstava radi povećanja vrijednosti imovine mirovinskog fonda radi mirovina članovima fonda. Mirovinskim fondom upravlja mirovinsko društvo.

Obvezni mirovinski fondovi kategorije A, B, C su kategorije mirovinskih fondova kojima upravlja isto mirovinsko društvo. Mirovinski fondovi različitih kategorija imaju različite strategije ulaganja. Preuzeti rizik najmanji je u fondu kategorije C, a najveći u fondu kategorije A.

Najniži iznos temeljnoga kapitala mirovinskog društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondom iznosi 40 milijuna kuna, a društvo može biti osnovano kao dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću. Otvoreni dobrovoljni mirovinski fond je dobrovoljni mirovinski fond u koji se, pod uvjetima predviđenima zakonom, mogu učlaniti sve fizičke osobe. Zatvoren dobrovoljni mirovinski fond jest dobrovoljni mirovinski fond u koji se, pod uvjetima predviđenima zakonom, mogu učlaniti fizičke osobe koje su zaposlene kod poslodavca pokrovitelja fonda ili su članovi sindikata ili udruge pokrovitelja fonda.

Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond s definiranim primanjima znači zatvoreni fond koji pokriva biometričke rizike ili jamči investicijski rezultat ili određenu razinu mirovine.

Društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima može biti osnovano kao dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, a najniži iznos temeljnoga kapitala iznosi 15 milijuna kuna odnosno 22,8 milijuna kuna ako društvo upravlja zatvorenim fondom s definiranim primanjima.

Mirovinsko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj može putem podružnice ili izravno upravljati i zatvorenim fondom čiji je jedan ili više pokrovitelja iz druge države članice, pri čemu se mora pridržavati odredbi zakonodavstva koje uređuje područje rada i socijalne skrbi države članice domaćina fonda. Mirovinsko društvo iz druge države članice može upravljati zatvorenim fondom čiji je jedan ili više pokrovitelja iz Republike Hrvatske, pri čemu mu ne treba odobrenje Agencije, ali se mora pridržavati odredbi zakonodavstva Republike Hrvatske koje uređuju područje rada i socijalne skrbi.

Mirovinsko osiguravajuće društvo jest dioničko društvo koje nudi mirovinske programe i isplaćuje mirovine korisnicima mirovina i drugim osobama u skladu s odredbama ovoga Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima.

Mirovinsko osiguravajuće društvo može putem podružnice ili izravno poslovati u drugoj državi članici, pri čemu se mora pridržavati odredbi zakonodavstva koje uređuju područje rada i socijalne sigurnosti države članice domaćina.

DEVIZNI SUSTAV

Poslovanje rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja i kunama, poslovanje rezidenata u stranim sredstvima plaćanja te jednostrani prijenosi imovine iz RH i u RH koji nemaju obilježja izvršenja posla između rezidenta i nerezidenta uređuju se Zakonom o deviznom poslovanju. To podrazumijeva sklapanje tekućih i kapitalnih poslova te njihovo izvršavanje plaćanjima, naplatama ili prijenosima.

Kapitalni poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata obuhvaćaju izravna ulaganja, ulaganja u nekretnine, poslove s vrijednosnim papirima, poslove s udjelima u investicijskim fondovima, kreditne i depozitne poslove, plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju. Jednostrani prijenosi imovine, osobni i fizički, radi prijenosa kapitala također su kapitalni poslovi. Osim toga, kapitalni poslovi su i oni kojima se otuđuju prava stečena ulaganjem, odnosno vrijednosni papiri, repatrijacija sredstva i prijenos ostatka likvidacijske ili stečajne mase.

Tekući poslovi jesu poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namjera nije prijenos kapitala.

Izravna su ulaganja nerezidenata u RH slobodna ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Prijenos u inozemstvo dobiti koju nerezident ostvari izravnim ulaganjem sloboden je pod uvjetom da je u RH podmiren porez na dobit na iznos koji se prenosi u inozemstvo. Izravna su ulaganja rezidenata u inozemstvu također slobodna.

Fizičke osobe koje ulaze u EU ili izlaze iz EU preko RH, a prenose gotovinu u vrijednosti od 10.000,00 eura ili većoj, dužne su u skladu s Uredbom (EZ) br. 1889/2005 Ministarstvu financija – Carinskoj upravi prijaviti tražene podatke iz Uredbe, u pisanim obliku na obrascu za prijavu koji je dostupan u carinskim uredima na graničnim prijelazima i objavljen na internetskim stranicama Ministarstva financija – Carinske uprave i Financijskog inspektorata.

SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

Suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma u RH organizirano je u okviru sustava u kojem su zakonski definirane uloge svih sudionika te njihova suradnja: tijela preventije – obveznici provedbe Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma; tijela nadzora – HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava; tijela kaznenog progona – policija, državno odvjetništvo, pravosude; **Ured za sprječavanje pranja novca** – središnje nacionalno tijelo za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

Mjere, radnje i postupci za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma provode se prije i/ili prilikom svake transakcije, kao i pri sklapanju pravnih poslova kojima se stječe ili koristi imovina te u ostalim oblicima raspolažanja sredstvima, pravima i drugom imovinom koji mogu poslužiti za pranje novca i financiranje terorizma.

Obveznici provedbe mjera, radnji i postupaka su: kreditne institucije; kreditne unije; Hrvatska banka za obnovu i razvitak; Hrvatska pošta u dijelu poslovanja koji se odnosi na poštanske novčane uputnice; institucije za platni promet; društva za upravljanje investicijskim fondovima i investicijski fondovi s pravnom osobnošću s unutarnjim upravljanjem; mirovinska društva u dijelu poslovanja koje se odnosi na dobrovoljne mirovinske fondove te mirovinska osiguravajuća društva u dijelu poslovanja koji se odnosi na izravne jednokratne uplate osoba u takva društva i društva za dokup mirovine; društva ovlaštena za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti; društva za osiguranje koja imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima; pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću za stupanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnome osiguranju i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima; pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću posredovanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životno-

me osiguranju i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima; faktoring – društva; leasing – društva; institucije za elektronički novac; ovlašteni mjenjači; priređivači igara na sreću (za lutrijske igre, igre u kasinima, igre kladjenja, igre na sreću na automatima, online igranje); pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću: odobravanja kredita i zajmova (uključujući potrošačke kredite i financiranje komercijalnih poslova, uključujući forfeiting te otkup dospjelih potraživanja), izdavanja ostalih sredstava plaćanja i upravljanja njima (putnički čekovi i bankovne mjenice), izdavanja garancija i jamstava, upravljanja ulaganjima za treće osobe i savjetovanja u vezi s tim, iznajmljivanja sefova, pružanja usluga povezanih s trustovima ili trgovackim društvima, prometa plemenitih metala i dragoga kamenja, trgovine umjetničkim predmetima i antikvitetima, organiziranja ili provođenja dražbi, posredovanja u prometu nekretninama; pravne i fizičke osobe u obavljanju profesionalnih djelatnosti (revizorsko društvo, samostalni revizor, vanjski računovođa koji je fizička ili pravna osoba koja obavlja računovodstvene usluge, porezni savjetnik, društvo za porezno savjetništvo; odvjetnik, odvjetničko društvo, javni bilježnik, ako sudjeluje u bilo kojoj vrsti finansijskih transakcija ili transakcija koje uključuju nekretnine ili pak pružajupomoć u planiranju ili provođenju transakcije za svoju stranku u vezi s kupnjom ili prodajom nekretnina ili poslovnih subjekata, upravljanjem novčanim sredstvima, vrijednosnim papirima ili drugom imovinom u vlasništvu stranke, otvaranjem i upravljanjem bankovnih računa, štednih uloga ili računa za poslovanje s finansijskim instrumentima, prikupljanjem sredstava potrebnih za osnivanje, poslovanje ili upravljanje trgovackim društвom, osnivanjem, poslovanjem ili upravljanjem trustovima, trgovackim društвima, zakladama ili sličnim pravnim uređenjima).

Radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma, obveznici su pri obavljanju svojih djelatnosti dužni ispunjavati obveze, koje, među ostalim, obuhvaćaju: izradu

procjene rizika i uspostavljanje politika, kontrola i postupaka za učinkovito smanjivanje i djelotvorno upravljanje rizicima od pranja novca i financiranja terorizma; provođenje mjera dubinske analize stranke; provođenje mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u poslovnim jedinicama i društvima u kojima obveznik ima većinski udio ili većinsko pravo u odlučivanju, a koje imaju sjedište u drugoj državi članici ili trećoj državi; izradu i redovito dopunjavanje liste indikatora za prepoznavanje stranaka i sumnjivih transakcija i sredstava za koje postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma; obavještavanje i dostavljanje Uredu propisanih i traženih podataka, informacija i dokumentacije o transakcijama, sredstvima i osobama; obvezu uspostave odgovarajućeg informacijskog sustava radi cjelovite procjene rizika stranaka, poslovnih odnosa i transakcija te stalnoga praćenja poslovnih odnosa te sa svrhom pravodobnoga i cjelovitoga obavještavanja Ureda (kreditne i finansijske institucije) te provođenje drugih obveza i mjera propisanih Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

Pravna ili fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj ne smije primiti naplatu ili obaviti plaćanje u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj.

Obveznik je dužan suzdržati se od obavljanja sumnje transakcije kada zna, sumnja ili ima razloga sumnjati da u vezi sa sumnjivom transakcijom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Obveznik je dužan bez odgađanja prije obavljanja sumnje transakcije obavijestiti Ured i u obavijesti navesti rok u kojem će se transakcija obaviti.

Obveznik je dužan o transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana obavljanja transakcije.

POPIS NAJVAŽNIJIH ZAKONA:

- Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci (NN 75/08, 54/13)
- Zakon o kreditnim institucijama (NN 159/13, 19/15, 102/15, 15/18)
- Zakon o Vijeću za finansijsku stabilnost (NN 159/13)
- Zakon o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava (NN 19/15)
- Zakon o elektroničkom novcu (NN 139/10, 64/18)
- Zakon o finansijskom inspektoratu (NN 85/08, 55/11, 25/12)
- Zakon o finansijskim konglomeratima (NN 147/08, 54/13)
- Zakon o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru finansijskih instrumenata (NN 59/12, 44/16)
- Zakon o leasingu (NN 141/13)
- Zakon o faktoringu (NN 94/14, 85/15, 41/16)
- Zakon o platnom prometu (NN 66/18)
- Zakon o provedbi uredbi Europske unije iz područja platnog prometa (NN 50/16)
- Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 16/18)
- Zakon o deviznom poslovanju (NN 96/03, 140/05, 132/06, 150/08, 92/09, 133/09)
- Zakon o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN 138/06, 25/13)
- Zakon o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje (NN 109/97, 117/97, 76/99, 10/01, 92/05, 21/10, 15/13, 139/13, 151/14, 110/15)
- Zakon o kreditnim unijama (NN 141/06, 25/09, 90/11)
- Zakon o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (NN 44/94, 79/98, 19/99, 35/00, 60/04, 12/12, 15/13)
- Zakon o osiguranju depozita (NN 82/15)
- Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/17)
- Zakon o tržištu kapitala (NN 65/18)
- Zakon o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom (NN 44/16)
- Zakon o alternativnim investicijskim fondovima (NN 21/18)
- Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor finansijskih usluga (NN 140/05, 12/12)
- Zakon o preuzimanju dioničkih društava (NN 109/07, 36/09, 108/12, 148/13)
- Zakon o mirovinskom osiguranju (NN 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16)
- Zakon o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14, 93/15)
- Zakon o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 19/14, 29/18)
- Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima (NN 22/14, 29/18)
- Zakon o doživotnoj otpremnini odnosno dokupu mirovine (NN 153/13)
- Zakon o doprinosima (NN 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16)
- Zakon o središnjem registru osiguranika (NN 159/13, 39/18)
- Zakon o osiguranju (NN 30/15)
- Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14)
- Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (NN 133/12, 115/16)
- Zakon o finansijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15 – Stečajni zakon, 78/15 – Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima)

Radni odnosi

U Hrvatskoj su radni odnosi uređeni zakonima, kolektivnim i individualnim ugovorima te pravilnicima koje donose poslodavci. Zakon o radu usklađen je s konvencijama Međunarodne organizacije rada. Zakon o radu, među ostalim, uređuje:

- zasnivanje radnog odnosa
- pravilnike o radu
- zaštitu života, zdravlja i privatnosti
- zaštitu trudnica, roditelja i posvojitelja
- zaštitu radnika koji su privremeno ili trajno nesposobni za rad
- privremeno zapošljavanje
- probni rad, obrazovanje i osposobljavanje za rad
- radno vrijeme (puno radno vrijeme od 40 sati tjedno)
- odmore i dopuste
- mogućnost drukčijeg uređenja radnog vremena, noćnog rada i odmora
- plaću i naknadu plaće
- izume i tehnička unapređenja radnika
- zabranu natjecanja radnika s poslodavcem
- naknadu štete
- prestanak ugovora o radu
- ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa
- sudjelovanje radnika u odlučivanju kroz radničko vijeće, skupove radnika i predstavnika radnika u organu poslodavca
- kolektivne radne odnose i dr.

Državljanin treće zemlje, prema Zakonu o strancima, može raditi u Hrvatskoj na temelju izdane dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada, osim ako Zakonom nije drugačije određeno. Vlada RH u skladu sa stanjem na tržištu rada utvrđuje godišnju kvotu za zapošljavanje državljanina treće zemlje. Državljeni država članica EGP-a (i državljeni Švicarske Konfederacije), kao i članovi njihove obitelji odnosno članovi obitelji hrvatskih državljanina koji su državljeni država članica EGP-a mogu u Republici Hrvatskoj raditi i pružati usluge bez dozvole za boravak i rad, odnosno bez potvrde o prijavi rada.

Na zahtjev poslodavca, dozvolu za boravak i rad za državljanina treće zemlje izdaje Ministarstvo unutarnjih poslova prema mjestu njegova boravišta. Dozvola za boravak i rad izdaje se na određeno vrijeme s rokom važenja koji je jednak vremenu za koji se sklapa ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, a najduže do godine dana. Dozvola za boravak i rad izvan godišnje kvote može se odobriti pograničnim radnicima pod uvjetom uzajamnosti, ključnom osoblju, pružateljima usluga, radnicima i članovima njihovih obitelji, čiji je status reguliran Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između europskih zajednica i njihovih država članica i RH, državljanima treće zemlje koji obavljaju ključne poslove u trgovackim društвima, podružnicama i predstavništвima, državljaninu treće zemlje koji se samozapošljava u vlastitom trgovackom društvu ili u trgovackom društvu u kojem ima vlasnički udio veći od 51 posto ili vlastitom obrtu, profesionalnim sportašima ili sportskim djelatnicima te umjetnicima koji rade u ustanovama u kulturi u RH, profesorima – izvornim govornicima stranih jezika, lektorima i drugim nastavnicima koji izvode nastavu na hrvatskim visokim učilištima ili registriranim školama stranih jezika te sl.

Potvrda o prijavi rada izdaje se državljaninu treće zemlje na osnovi duljine trajanja rada u RH. U tom smislu razlikuju se potvrde o prijavi rada do 90, 60 te 30 dana godišnje. Potvrdu o prijavi rada, prema mjestu obavljanja poslova ili sjedištu poslodavca, dužni su pribaviti, od nadležne policijske uprave odnosno postaje, pravna ili fizička osoba koja će se koristiti uslugama državljanina treće zemlje, i to prije početka rada. Na temelju izdane potvrde državljanin treće zemlje za istog poslodavca ili primatelja usluge može raditi na cijelom području RH. Pravna ili fizička osoba koja zapošljava ili koristi usluge državljanina treće zemlje mora imati sklopljen odgovarajući ugovor ili drugi dokaz o izvršenju posla sa državljaninom treće zemlje ili inozemnim poslodavcem koji ga upućuje na rad u RH.

POPIS NAJAVAŽNIJIH PROPISA

<https://narodne-novine.nn.hr/>

- Ustav Republike Hrvatske (NN 85/10, 05/14)
- Zakon o trgovačkim društvima (NN 152/11, 111/12, 68/13, 110/15)
- Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14)
- Zakon o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18)
- Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16)
- Zakon o koncesijama (NN 69/17)
- Zakon o javno-privatnom partnerstvu (NN 78/12, 152/14)
- Zakon o slobodnim zonama (NN 44/96, 92/05, 85/08, 148/13)
- Zakon o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14, 18/15)
- Zakon o trgovini (NN 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14)
- Zakon o provedbi carinskog nadzora zakonodavstva Europske unije (NN 40/16)
- Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10. listopada 2013.)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2446/2015 o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/2015)
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije
- Pravilnik o obrascu zahtjeva i obrascu Potvrde o nepovlaštenom podrijetlu (NN 25/18)
- Opći porezni zakon (NN 115/16)
- Zakon o porezu na dohodak (NN 115/16)
- Zakon o porezu na dobit (NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14 50/16, 115/16)
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16)
- Zakon o porezu na promet nekretnina (NN 115/16)
- Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 127/17)
- Zakon o trošarinama (NN 22/13, 32/13, 81/13, 100/15, 120/15, 115/16)
- Zakon o posebnom porezu na kavu i bezalkoholna pića (NN 72/13)
- Zakon o posebnom porezu na motorna vozila (NN 15/13, 108/13, 115/16, 127/17)
- Zakon o igrama na sreću (NN 87/09, 35/13, 158/13, 41/14, 143/14)
- Zakon o deviznom poslovanju (NN 96/03, 140/05, 132/06, 150/08, 92/09, 133/09, 153/09, 145/10, 76/13)
- Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (NN 133/12, 115/16)
- Zakon o platnom prometu (NN 66/18)
- Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci (NN 75/08, 54/13)
- Zakon o kreditnim institucijama (NN 159/13, 19/15, 102/15, 15/18)
- Zakon o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN 138/06, 25/13)
- Zakon o osiguranju (NN 30/15)
- Zakon o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14, 93/15, 64/18)
- Zakon o dobrotoljnim mirovinskim fondovima (NN 19/14, 29/18)
- Zakon o tržištu kapitala (NN 65/18)
- Zakon o radu (NN 93/14, 127/17)
- Zakon o strancima (NN 130/11, 74/13, 69/17, 46/18)

Što, gdje, kako?

KREDITNE KARTICE

U Hrvatskoj se najčešće upotrebljavaju kartice Mastercard, Visa, American express i Diners, a neke trgovачke kuće izdaju posebne kreditne kartice za svoje kupce/klijente.

CARINA

Vrijednosni limiti za unos robe nekomercijalne naravi u osobnoj prtljazi putnika
 Oslobođenje od plaćanja carine, PDV-a i trošarine odnosi se na uvoz robe čija ukupna vrijednost ne premašuje:
 3.200,00 kuna za putnike u pomorskom i zračnom prometu,
 2.200,00 kuna po putniku za ostale vrste prijevoza,
 1.100,00 kuna za putnike mlađe od 15 godina, bez obzira na vrstu prijevoza.
 Premašuje li vrijednost pojedinog predmeta navedene vrijednosne limite, podjela vrijednosti takvog predmeta nije dozvoljena, već se naplaćuju propisana davanja na ukupnu vrijednost tog predmeta. Također, nije dozvoljena kumulacija oslobođenja više osoba za pojedini predmet.

UNOS I IZNOS NOVCA

Unos gotovine u Zajednicu i iznos gotovine iz Zajednice (strane i domaće valute i drugih sredstava plaćanja – primjerice putnički čekovi, prenosivi vrijednosni papiri, uključujući čekove, mjenice, bjanko zadužnice i novčane uputnice i drugo) slobodan je i bez ograničenja u svoti za sve fizičke osobe, koje mogu uz prijavu carinskom službeniku nesmetano prenosi bilo koji iznos gotovine u bilo kojoj valuti.

No, obvezatna je prijava carinskom službeniku na graničnom carinskom uredu svakog unošenja gotovine u Zajednicu i svakog iznošenja gotovine iz Zajednice u svoti od 10.000,00 EUR-a ili više, odnosno u protuvrijednosti tog iznosa u drugim valutama ili drugim sredstvima plaćanja.

Od 1. srpnja 2013. godine za prijavu gotovine u primjeni je Obrazac za prijavu gotovine, koji se može elektronički ispuniti i ispisati te tako predati carinskom službeniku na graničnom carinskom uredu ili ga se može ispuniti na samome graničnom uredu. Obrazac se može ispuniti na hrvatskom ili engleskom jeziku. Na području Republike Hrvatske neće se provoditi kontrola gotovine na granicama s ostalim zemljama članicama.

HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA

Iblerov trg 10/IV, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0) 1 4699-333
 Fax: +385 (0) 1 4557-827
 E-adresa: info@htz.hr
htz.hr

BLAGDANI I NERADNI DANI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Nova godina **1. siječnja**
 Sveta tri kralja **6. siječnja**
 Uskrs **1. travnja**
 Uskrsni ponедjeljak **2. travnja**
 Praznik rada **1. svibnja**
 Tijelovo **31. svibnja**
 Dan antifašističke borbe **22. lipnja**
 Dan državnosti **25. lipnja**
 Dan domovinske zahvalnosti **5. kolovoza**
 Velika Gospa **15. kolovoza**
 Dan neovisnosti **8. listopada**
 Svi sveti **1. studenoga**
 Božićni blagdani **25. i 26. prosinca**

BLAGDANI I NERADNI DANI DRUGIH VJEROPOVIJESTI

Božić (Julijanski kalendar) **7. siječnja**
 Ramazanski Bajram **15. lipnja**
 Kurban Bajram **21. kolovoza**
 Roš Hašana (Nova godina) **10. rujna**
 Yom Kippur (Dan pomirenja) **19. rujna**

~

RADNO VRIJEME

Državne službe
 8.30 – 16.30 sati (ponedjeljak - petak)

Banke

8 – 19 sati (radnim danom)
 7 – 12 sati (subotom)

Trgovine prehrambenim proizvodima
 7 – 20 sati (radnim danom)
 7 – 15 sati (subotom)

Trgovine neprehrambenim proizvodima
 8 – 20 sati (radnim danom)
 7 – 15 sati (subotom)

~

Programi i događaji dostupni su na:

Zagrebačka filharmonija: zgf.hr
 Hrvatsko narodno kazalište: hnk.hr
 Koncertna direkcija: kdz.hr
 Zagrebački velesajam: zv.hr
 Koncertna dvorana "Vatroslav Lisinski": lisinski.hr
 Dodatne turističke informacije:
zagreb-touristinfo.hr

INSTITUCIJE I MINISTARSTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

HRVATSKI SABOR

Trg sv. Marka 6, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4569-222, 6303-222
 E-mail: gradjani@sabor.hr,
 sabor@sabor.hr
 sabor.hr

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Trg sv. Marka 2, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4569-222, 4569-239
 E-mail: gradjani@vlada.hr
 vlada.gov.hr

MINISTARSTVO FINANCIJA

Katančićeva 5, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4591-333
 mfin.hr

MINISTARSTVO DRŽAVNE IMOVINE

Ulica Ivana Dežmana 10, 1000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 634-286
 E-mail: pisarnica@midim.hr
 imovina.gov.hr

MINISTARSTVO OBRANE

Trg kralja Petra Krešimira IV br.1, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4567-111
 E-adresa: infor@mohr.hr
 morh.hr

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

Radnička cesta 80, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 3717-111
 mzoip.hr

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Ulica grada Vukovara 33, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 6122-111
 E-mail: pitanja@mup.hr
 mup.hr

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Trg N. Š. Zrinskog 7-8, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4569-964
 E-mail: ministarstvo@mvep.hr
 mvep.hr

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA

Ul. grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 6106-111
 mingo.hr

MINISTARSTVO KULTURE

Runjaninova 2, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4866-666
 min-kulture.hr

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Ul. grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 6106-111
 mps.hr

MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

Miramarska cesta 22, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 6400-600
 E-mail: e-pisrnica@mrrfeu.hr
 mrrfeu.hr

MINISTARSTVO HRVATSKIH BRANITELJA

Trg Nevenke Topalušić 1, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 2308-888
 E-mail: ministarstvo@branitelji.hr
 branitelji.hr

MINISTARSTVO TURIZMA

Prisavlje 14, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 6169-111
 E-mail: pisarnica@mint.hr
 mint.hr

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

Prisavlje 14, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 6169-111
 mpri.hr

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Donje svetice 38, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4569-000
 mzos.hr

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

Ulica grada Vukovara 49, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 3714-000
 E-mail: pisarnica@pravosudje.hr
 mprh.hr

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

Ksaver 200 a, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4607-555
 E-adresa: pisarnica@miz.hr
 zdravstvo.gov.hr

MINISTARSTVO UPRAVE

Maksimirска 63, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 2357-555
 E-mail: kontakt-uprava@uprava.hr
 uprava.gov.hr

MINISTARSTVO RADA I MIROVINSKOG SUSTAVA

Ul. grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 6106-111
 E-mail: info@mrms.hr
 mrms.hr

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA

Ul. Republike Austrije 20, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 3782-444
 mgipu.hr

MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU

Trg Nevenke Topalušić 1, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 5557-111
 E-mail: ministarstvo@mspm.hr
 mspm.hr

HRVATSKA NARODNA BANKA

Trg hrvatskih velikana 3, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4564-555
 hnb.hr

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

Trg. J. J. Strossmayera 9, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4591-666
 E-mail: hbor@hbor.hr
 hbor.hr

DRŽAVNA AGENCIJA ZA OSIGURANJE ŠTEDNIH ULOGA I SANACIJU BANAKA
Jurišićeva 1, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4813-222
E-adresa: dab@dab.hr
dab.hr

FINANCIJSKA AGENCIJA (FINA)
Koturaška 43, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 6127-111
fina.hr

HRVATSKA AGENCIJA ZA MALO GOSPODARSTVO, INOVACIJE I INVESTICIJE – HAMAG-BICRO
Ksaver 208, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4881-043
E-mail: hamagbicro@hamagbicro.hr
hamagbicro.hr

HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA (HANFA)
Miramarska 24b, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 6173-200
E-mail: info@hanfa.hr
www.hanfa.hr

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA
Savska cesta 41/XIV, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 6176-448
E-mail: agencija.ztn@aztn.hr
aztn.hr

DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO
Ul. grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 6109-825
E-mail: info@dziv.hr
dziv.hr

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
Ilica 3, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4806-111
E-mail: stat.info@dzs.hr
dzs.hr

DRŽAVNI ZAVOD ZA MJERITELJSTVO
Capraška 6, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 5630-000
E-mail: pisarnica@dzm.hr
www.dzm.hr

DRŽAVNA UPRAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE
Nehajska 5, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 3650-082, 3650-083
E-mail: kabinet@duzs.hr
duzs.hr

DRŽAVNI ZAVOD ZA RADILOŠKU I NUKLEARNU SIGURNOST
Frankopanska 11, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4881-770
E-mail: dznrs@dznrs.hr
cms.dznrs.hr

DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD
Grič 3, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4565-666
E-mail: dhmz@cirus.dhz.hr
klima.hr

DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA
Gruška 20, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 6165-404
E-mail: info@dgu.hr
dgu.hr

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE
A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4595-500
www.mirovinsko.hr

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE
Radnička cesta 1, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 6126-000
E-mail: hzz@hzz.hr
www.hzz.hr

HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT
Zrinsko-frankopanska 161, 21000 Split
Tel.: +385 (0)21 308-800
E-mail: office@hhi.hr
www.hhi.hr

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE
Margaretska 3, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4806-333
www.hzzo.hr

DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Tkalčićeva 19, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4627-888
E-mail: revizija@revizija.hr
revizija.hr

SREDIŠNJI REGISTAR OSIGURANIKA (REGOS)
Gajeva 5, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4898-900
E-mail: regos@regos.hr
regos.hr

SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA ŠPORT
Savska cesta 28/I, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 6042-950
E-mail: sport@sdus.hr

SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA SREDIŠNJU JAVNU NABAVU
Ulica Ivana Lučića 8/II, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4599-831
E-mail: pisarnica@sredisnjajanabava.hr

SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJ DIGITALNOG DRUŠTVA
Ivana Lučića 8, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4400-840
E-mail: ured@rdd.hr

Hrvatska gospodarska komora

Hrvatska gospodarska komora samostalna je stručno-poslovna organizacija svih pravnih subjekata koji obavljaju gospodarsku djelatnost u Republici Hrvatskoj. Utemeljena je 1852. godine na europskoj tradiciji tzv. komora kontinentalnog tipa, prema uzoru na naše najveće trgovinske partnerne.

Kao institucija koja zastupa, promiče i štiti interese hrvatskoga gospodarstva u zemlji i inozemstvu s mrežom kontakata u lokalnim razvojnim agencijama, razvojnim bankama, državnim institucijama i gospodarskim asocijacijama diljem svijeta, Hrvatska gospodarska komora pomaže pri pronalasku poslovnih partnera, sufinancira sudjelovanje na sajmovima i obavještava o međunarodnim natječajima. Organizira niz edukacija, primjerice: kako aplicirati za EU sredstva, zatim o mogućnostima mikro i makrofinanciranja, o poslovanju na određenim tržištima itd.

Također, Komora je ključna spona između državnih tijela i poslovne zajednice, stoga njene članice svoje interese ostvaruju strukovnim povezivanjem u udruženja i zajednice unutar kojih se raspravlja o svim aspektima poslovanja te se utječe na kreatore gospodarske politike radi stvaranja kvalitetnijih uvjeta i izmjene zakona i propisa. Svaka članica Komore pripada udruženju prema registriranoj djelatnosti ili zajednicama koje povezuju više djelatnosti. U Hrvatskoj gospodarskoj komori djeluje 63 strukovnih udruženja i 42 zajednice.

Uz Središnjicu u Zagrebu i Komoru Zagreb, devetnaest je županijskih komora diljem Hrvatske i Ured za područja posebne državne skrbi u Kninu, što omogućava razumijevanje lokalnih poduzetničkih potreba i specifičnosti. U namjeri da osigura što kvalitetniju potporu hrvatskim tvrtkama u njihovu nastupu na inozemnim tržištima, Komora hrvatskim tvrtkama nudi mogućnost korištenja usluga njenih predstavništava u inozemstvu, i to u Bruxellesu, Moskvi, Šangaju, Beogradu, Sarajevu i Mostaru.

HGK ima najveću bazu podataka o hrvatskome gospodarstvu. Prva je javna institucija u Republici Hrvatskoj koja od 2005. godine ima uveden i certificiran sustav upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001, u koji su, uz Središnjicu, uključene i sve županijske komore.

Djelovanje HGK obuhvaća niz područja određenih Zakonom i Statutom Hrvatske gospodarske komore te brojnim posebnim propisima kojima je preneseno obavljanje javnih ovlasti. Svojom dugom tradicijom djelovanja Komora je stvorila iznimno snažnu bazu znanja, podataka, kontakata i mrežu poslovnih partnera u zemlji i inozemstvu te je pouzdan izvor informacija svim hrvatskim tvrtkama, njihovim inozemnim partnerima i stranim investitorima.

JAVNE OVLASTI HGK

Hrvatska gospodarska komora obavlja brojne javne ovlasti na temelju posebnih zakona. Potvrde i druge isprave koje HGK izdaje u izvršavanju javnih ovlasti imaju karakter i značaj javnih isprava.

Izdavanje potvrda koje prate robu pri izvozu i uvozu

Na temelju Carinskog zakonika Unije Uredba (EU) br. 952/2013, priloga 22-01 Delegirane Uredbe komisije (EU)2 2015/2446 o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/2015), priloga 22-14 Provedbene Uredbe komisije (EU)3 2015/2447 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije) Komora te Pravilnika o obrascu zahtjeva i obrascu Potvrde o nepovlaštenom podrijetlu NN 25/2018 izdaje, ovjerava i ispostavlja sljedeće isprave:

- Potvrdu o nepovlaštenom podrijetlu robe
- Potvrdu o podrijetlu iz treće zemlje

Potvrda o podrijetlu robe FORM A

Potvrde o podrijetlu FORM A prilikom izvoza iz RH izdaju se i ovjeravaju temeljem GSP Općeg sustava povlastica Opće carinske povlastice (Generalised System of Preferences-GSP) sustav su kojim razvijene zemlje jednostrano odobravaju carinske povlastice zemljama u razvoju i najnerazvijenijim zemljama.

Utemeljen je 1968. godine UNCTAD Rezolucijom broj 21. Ciljevi općih carinskih povlastica su jačanje gospodarstava zemalja u razvoju i najnerazvijenijih zemalja kroz povećanje njihovog izvoza, promociju njihove industrializacije i ubrzanje njihovog gospodarskog razvoja.

Danas u svijetu Europska unija i 10 zemalja odobravaju opće carinske povlastice i to: Australija, Bjelorusija, Japan, Kanada, Novi Zeland, Norveška, Ruska Federacija, Sjedinjene Američke Države, Švicarska i Turska.

Komora uz izdavanje potvrda o hrvatskom/EU podrijetlu obavlja verifikaciju potvrda o podrijetlu iz trećih zemalja, ovjerava prema potrebi dokumentaciju koja prati robu pri izvozu, kao što su fakture, cjenici, tehnička dokumentacija i sl. Radi bržeg odvijanja formalnosti povezanih s vanjskotrgovinskim poslovanjem i smanjivanjem troškova, uz Središnjicu, za navedene su poslove ovlaštene i županijske komore.

Najveći broj potvrda koje Komora izdaje odnosi se na potvrde o nepovlaštenom podrijetlu koje se izdaju prema carinskim propisima Europske unije.

EU potvrda

Na temelju odredbi Pravilnika o izdavanju EU potvrde (NN 123/15) HGK je nadležno tijelo za izdavanje EU potvrda za pravne osobe. Pravilnikom se propisuje izgled, sadržaj i postupak izdavanja EU potvrde koja se izdaje hrvatskim pravnim osobama za neometano pružanje usluga na području Europskoga gospodarskog prostora (28 država članica EU plus Norveška, Lihtenštajn i Island). Na zahtjev stranke, EU potvrda može se dopuniti i drugim podacima iz odgovarajućih registara i evidencija o stručnim kvalifikacijama i profesionalnim aktivnostima te o drugim činjenicama.

Izdavanje ATA karneta

Po ovlasti Ministarstva financija – Carinske uprave Komora je ovlaštena za izdavanje ATA karneta, isprave za privremeni izvoz ili uvoz robe.

ATA karnet je međunarodni carinski dokument koji se koristi za pojednostavljenje privremenog uvoza u stranu zemlju s rokom važenja od godine dana. Karnete izdaju gospodarske komore, učlanjene u međunarodni ATA garantni lanac pri Međunarodnoj trgovačkoj komori (ICC).

Ovim carinskim dokumentom omogućen je privremeni uvoz određenih kategorija robe u carinsko područje svake zemlje koja je prihvatile Konvenciju o privremenom uvozu bez popunjavanja nacionalnih carinskih isprava, plaćanja carine ili polaganja depozita kao u redovnom postupku za privremeni izvoz, odnosno uvoz. ATA karnet pokriva tri glavne kategorije: privremeni uvoz uzo-

DJELOKRUG HGK

- savjetovanje o uvjetima financiranja
- lobiranje pri izradi i izmjenama zakona i propisa
- besplatno porezno savjetovanje
- povezivanje domaćih i stranih poslovnih subjekata
- Katalog hrvatskih proizvoda – omogućuje vašem proizvodu lakši put do naručitelja javnih nabava
- besplatne edukacije / seminari / konferencije / stručni skupovi
- baze podataka prema vašoj potrebi
- sufinanciranje i organizacija nastupa na sajmovima i izložbama
- vizualno označavanje kvalitetnih hrvatskih proizvoda znakovima Hrvatska kvaliteta i Izvorno hrvatsko
- promocija hrvatskih proizvoda putem akcija Kupujmo hrvatsko, Drvo je prvo i Riba Hrvatske–Jedi što vrijedi
- korištenje dvorana HGK za potrebe promocija, sastanaka i manifestacija
- usluga Poduzetnik–izvoznik - pronalazak tržišta i partnera za vaš proizvod i uslugu
- tenderi u međunarodnim natječajima prema vašim potrebama (tenderi.hgk.hr)
- organizacija poslovnih susreta i business to business (B2B) razgovora
- organizacija međunarodnih izaslanstava u zemlji i inozemstvu
- informacije o stranim tržištima
- informacije o NATO-ovim natječajima
- informacije o investicijskim projektima u RH
- pružanje pomoći u korištenju pretpri stupnih i strukturalnih fondova te kohezijskog fonda EU
- analiza gospodarskih kretanja
- Registar gospodarskih subjekata zainteresiranih za sudjelovanje u NATO-ovim natječajima
- izvansudsko rješavanje sporova među poslovnim subjektima
- dodjela nagrade Zlatna kuna za uspješnost poslovanja najboljim trgovackim društvima
- dodjela nagrada Indeks DOP-a za društveno odgovorno poslovanje
- izdavanje stručnih publikacija
- vaučeri za pročišćene tekstove zakona
- Centar za industrijski razvoj – provedba nacionalne inovacijske i strategije pametne specijalizacije (CIRAZ)

Jedinstvena kontaktna točka - internetski portal koji pruža informacije o propisima i formalnostima koje treba ispuniti za obavljanje uslužnih djelatnosti

raka, privremeni uvoz stručne opreme te privremeni uvoz robe namijenjene izložbama, sajmovima, kongresima i sličnim manifestacijama.

Izdavanje Potvrda o upisu u Upisnik HGK o izdavanju i distribuciji tiska

Na temelju članaka 2. i 12. Zakona o medijima (NN, br. 59/04, 84/11, 81/13) novinski nakladnik prijavljuje izdavanje tiska u Upisnik koji se vodi pri Komori. U Upisnik se prijavljuju i pravne osobe koje obavljaju djelatnost distribucije tiska.

Javni komisionari

Komora na temelju Ovršnog zakona (NN, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17) organizira i vodi poslove javnog komisionara. Odredbama Ovršnog zakona propisani su organizacija i pravni položaj javnih komisionara, njihova prava i dužnosti te način obavljanja prodaje pokretnina. Komori je ostavljena mogućnost neposredne provedbe poslova javnog komisionara ili njene organizacije tako da uz prethodnu suglasnost Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta raspisuje javni natječaj za odabir javnog komisionara.

Registar posrednika u prometu nekretnina

Na temelju Zakona o posredovanju u prometu nekretnina (NN, br. 107/07, 144/12, 14/14) Komora vodi Registar posrednika u prometu nekretnina. Oblik, sadržaj i način vođenja Registra propisan je Pravilnikom o Registru posrednika u prometu nekretnina (NN, br. 56/08). U Registar se upisuju podaci o pravnim i fizičkim osobama kojima je Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta izdalo rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje posredovanja u prometu nekretnina. Na pisani zahtjev Komora izdaje ovjereni izvadak iz Registra koji je javan.

Imenik agenata posredovanja u prometu nekretnina

Na temelju Zakona o posredovanju u prometu nekretnina (NN, br. 107/07, 144/12, 14/14) Komora vodi Imenik agenata posredovanja u prometu nekretnina. Oblik, sadržaj i način vođenja Imenika propisan je Pravilnikom o Imeniku agenata posredovanja u prometu nekretnina (NN, br. 56/08, 137/08).

U Imenik se upisuju podaci o agentima posredovanja u prometu nekretnina kojima je Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta izdalo rješenje o upisu u Imenik agenata. Na pisani zahtjev Komora izdaje ovjereni izvadak iz Imenika koji je javan.

AKTIVNOSTI HGK – MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE I INICIJATIVE

Hrvatska gospodarska komora članica je brojnih međunarodnih gospodarskih organizacija. Istaknuli bismo članstvo u:

- **Međunarodnoj trgovačkoj komori**

/ International Chamber of Commerce - ICC (www.iccwbo.org) putem Hrvatskog nacionalnog odbora – ICC Hrvatska (www2.hgk.hr/icc) koji djeluje pri HGK.

Misija je ICC-a promicati međunarodnu trgovinu i investicije. Tri su glavne djelatnosti ICC-a utvrđivanje pravila, rješavanje sporova i zagovaranje politika međunarodnog poslovanja.

Članstvo omogućuje:

– sudjelovanje u brojnim komisijama ICC-a iz različitih područja međunarodnog poslovanja koje donose globalne standarde, kodekse, vodiče i smjernice međunarodne trgovine. Međunarodno arbitražno sudište ICC-a (ICC International Court of Arbitration) vodeća je svjetska arbitražna institucija za rješavanje trgovачkih sporova, – u okviru ICC-a djeluje i Svjetska federacija komora (ICC World Chambers Federation – WCF) – www.iccwbo.org/wcf - ICC-eva globalna mreža trgovачkih komora kroz koju se potiče suradnja i razmjena najbolje prakse među komorama.

Od 2002. godine strukovna udruženja i zajednice Hrvatske gospodarske komore intenzivno se učlanjuju u odgovarajuće asocijacije na europskoj razini i na taj način ostvaruju svoje interese (preko 35 krovnih međunarodnih i europskih udruženja). HGK je potpisala više od 340 sporazuma o suradnji s gospodarskim komorama iz više od 70 zemalja svijeta temeljem kojih se radi na jačanju bilateralne, ali i multilateralne gospodarske suradnje.

Organizacija i provedba stručnog ispita za agente posredovanja u prometu nekretnina

Na temelju Zakona o posredovanju u prometu nekretnina (NN, br.107/07,144/12, 14/14) i Pravilnika o programu ospozobljavanja za agenta posredovanja u prometu nekretnina (NN, br. 56/08, 99/13, 115/13) Komora provodi stručni ispit. Nakon položenog stručnog ispita kandidatu se izdaje Potvrda o položenom stručnom ispitu, nakon čega podnosi zahtjev Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta a za donošenje rješenja o upisu u Imenik agenata, odnosno Registar posrednika u prometu nekretnina.

Raspodjela dozvola za međunarodni prijevoz tereta cestom

Komora prema odredbama Zakona o prijevozu u cestovnom prometu (NN, br. 41/18) raspodjeljuje dozvole za obavljanje međunarodnog prijevoza tereta cestom. Mjerila, postupak i način raspodjele stranih dozvola propisani su Pravilnikom o raspodjeli dozvola za međunarodni prijevoz tereta (NN, br. 122/13). Prema članku 4. Pravilnika raspodjelu stranih dozvola domaćim prijevoznicima obavlja HGK i HOK putem županijskih komora, osim kritičnih dozvola čiju raspodjelu obavlja Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Usklađivanje voznih redova linijskog prijevoza putnika u cestovnom prometu

Komora usklađuje vozne redove za obavljanje linijskog prijevoza putnika za županijske, međužupanijske i međunarodne linije na temelju Zakona o prijevozu u cestovnom prometu (NN, br. 82/13 41/18).

Stručna ospozobljenost za obavljanje djelatnosti javnog cestovnog prijevoza

Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska obrtnička komora provode ispit o stručnoj ospozobljenosti na temelju članka 22. Zakona o prijevozu u cestovnom prometu (NN, br. 41/18) i prema Programu ispita o stručnoj ospozobljenosti koji se sastoji od općeg i posebnog dijela, u skladu s Uredbom (EZ-a) br. 1071/2009.

Ispit o stručnoj ospozobljenosti polaze se pred Povjerenstvom koje osniva ministar mora, prometa i infrastrukture na prijedlog komora. Nakon položenog ispita o stručnoj ospozobljenosti izdaje se uvjerenje, o čemu komore vode evidenciju.

Hrvatska gospodarska komora provodi i brojne aktivnosti u sklopu međunarodnih inicijativa od kojih bismo istaknuli:

- Strategiju Europske unije za jadransku i jonsku regiju (www.adriatic-ionian.eu) / Forum jadransko-jonskih gospodarskih komora (www.forumaic.org)

- Strategiju Europske unije za Dunavsku regiju (www.danube-region.eu)

- Inicijativu za suradnju u jugoistočnoj Europi

KONTAKTI HGK

SREDIŠNICA

Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4561 555
 Fax: +385 (0)1 4828 380
 E-mail: hgk@hgk.hr
 www.hgk.hr
 Besplatni info telefon: 0800 1852

LUKA BURILOVIĆ, predsjednik
 Tel.: +385 (0)1 4561 712
 Fax: +385 (0)1 4828 365
 E-mail: predsjednik@hgk.hr

URED PREDSJEDNIKA
MLADEN KOMŠIĆ, predstojnik
 Tel.: +385 (0)1 4561 713
 E-mail: predstojnik@hgk.hr

SEKTOR ZA KOMUNIKACIJE
 Martina Sokač Saraga, direktorica
 Tel.: +385 (0)1 4561 561
 E-mail: osj@hgk.hr

Odjel za odnose s javnošću

Odjel za multimediju
 Tel.: +385 (0)1 4561 507
 E-mail: izdavstvo@hgk.hr

Odjel za marketing
 Tel.: +385 (0)1 4561 573
 E-mail: marketing@hgk.hr

Odjel za ljudske potencijale
Kontaktni centar

SAMOSTALNA SLUŽBA ZA OBRAZOVANJE, KVALITETU I INFORMACIJSKU SIGURNOST
 Petar Mišević, savjetnik predsjednika i voditelj Službe
 Tel.: +385 (0)1 4561 723
 E-mail: pmisevic@hgk.hr

Odjel za informacijsku sigurnost
 Tel.: +385 (0)1 4561 513
 E-mail: informatika@hgk.hr

Odjel za upravljanje kvalitetom
 Tel.: +385 (0)1 4561 551
 E-mail: kvaliteta@hgk.hr

Odjel za obrazovanje
 Tel.: +385 (0)1 4561 687

Ured HGK za područja posebne državne skrbi Knin

Josip Laća, voditelj
 Ulica kralja Zvonimira 36, 22300 Knin
 Tel.: +385 (0)22 664 540
 E-mail: knin@hgk.hr

POTPREDSJEDNICI

Ivan Barbarić, potpredsjednik za međunarodne poslove i EU
 Tel.: +385 (0)1 4561 712
 E-mail: ivan.barbaric@hgk.hr

Dragan Kovačević, potpredsjednik za poljoprivredu i turizam
 Tel.: +385 (0)1 4561-559
 E-mail: dkovacevic@hgk.hr

Josip Zaher, potpredsjednik za trgovinu i financije
 Tel.: +385 (0)1 4561 536
 Fax: +385 (0)1 4826 354
 E-mail: jzaher@hgk.hr

Mirjana Čagalj, potpredsjednica za graditeljstvo, promet i veze
 Draškovićeva 45, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4606 822
 E-mail: mcagalj@hgk.hr

dr. sc. Tomislav Radoš, potpredsjednik za industriju, energetiku i zaštitu okoliša
 Draškovićeva 45, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4606 705
 E-mail: trados@hgk.hr

GLAVNI TAJNIK
Marina Rožić, glavni tajnik
 Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4561 718
 Fax: +385 (0)1 4561 692
 E-mail: mrozic@hgk.hr

SEKTOR ZA FINANCIJSKE INSTITUCIJE I EKONOMSKE ANALIZE

Zvonimir Savić, direktor
 Draškovićeva 45, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4561 514
 E-mail: bankarstvo@hgk.hr

Odjel za tržište kapitala, fondove, leasing i faktoring
Odjel za bankarstvo, osiguranje i druge finansijske institucije

Odjel za makroekonomske analize

Tel.: +385 (0)1 4828 373
 E-mail: makroekonomija@hgk.hr

SEKTOR ZA GRADITELJSTVO I KOMUNALNO GOSPODARSTVO

Katarina Sikavica, direktorica
 Draškovićeva 45, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4606 707
 E-mail: graditeljstvo@hgk.hr

Odjel za graditeljstvo

Odjel za komunalno gospodarstvo, javne usluge i prateće djelatnosti

SEKTOR ZA INDUSTRIJU

Tajana Kesić Šapić, direktorica
 Nova cesta 7, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4606 705
 E-mail: industrija@hgk.hr

Odjel prerađivačke industrije

Odjel za inovativno poduzetništvo i IT

SEKTOR ZA ENERGETIKU I ZAŠTITU OKOLIŠA

Marija Šćulac Domac, direktorica
 Nova cesta 7, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4606 701
 E-mail: energetika@hgk.hr

Odjel za energetiku i elektroindustriju

Odjel za zaštitu okoliša

SEKTOR ZA MEĐUNARODNE POSLOVE I EU

Silva Stipić Kobalić, direktorica
 Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4828 382
 E-mail: eoi@hgk.hr

Odjel za EU poslove, fondove i programe

Odjel za EEN i EU programe i fondove

potpore za mala i srednja poduzeća

Odjel za bilateralnu i multilateralnu suradnju

Odjel za privlačenje investicija

HRVATSKI NACIONALNI ODBOR MEĐUNARODNE TRGOVAČKE KOMORE – ICC HRVATSKA

Sunčanica Skupnjak Kapić, glavna tajnica
 Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
 Tel.: +385 (0)1 4561 651
 E-mail: icc@hgk.hr

**SEKTOR ZA POLJOPRIVREDU,
PREHRAMBENU INDUSTRIJU I
ŠUMARSTVO**

Božica Marković, direktorica
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4826-066
E-mail: poljoprivreda@hgk.hr

Odjel za šumarstvo i drvnu industriju
Odjel za prehrambenu industriju i sigurnost hrane
Odjel za ribarstvo
Odjel za poljoprivredu

SEKTOR ZA PROMET I VEZE

Dario Soldo, direktor
Draškovićeva 45, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4561 510
E-mail: promet@hgk.hr

Odjel za zračni promet i vodenim promet te prateće djelatnosti u prometu

SEKTOR ZA TRGOVINU

Tomislava Ravlić, direktorica
Draškovićeva 45, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4561 624
E-mail: trgovina@hgk.hr

Odjel za zaštitu potrošača
Odjel za usluge u trgovini

SEKTOR ZA TURIZAM

Dragan Kovačević, potpredsjednik za poljoprivredu i turizam
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4561 570
E-mail: turizam@hgk.hr

Odjel za smještaj i ugostiteljstvo

**SEKTOR ZA INDUSTRIJSKI RAZVOJ I
INOVACIJSKI SUSTAV**

Danijela Ćenan, direktorica
Nova cesta 7, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 2078 001
E-mail: ciraz@hgk.hr

Odjel za konkurentnost gospodarstva
Odjel za inovacijski sustav
Odjel za pripremu i provedbu projekata
Odjel za praćenje i izvještavanje na projektima
Akademija za industrijski razvoj

**CENTAR ZA DIGITALNU
TRANSFORMACIJU I STRATEŠKI
RAZVOJ**

Sanja Šimić, direktorica
Nova cesta 7, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4561 571
E-mail: ssimic@hgk.hr

Odjel za poslovne informacije

SUDOVI PRI HGK

STALNO ARBITRAŽNO SUDIŠTE PRI HGK
Hrvoje Sikirić, predsjednik
Andreja Čavlina, tajnik
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4848 622
E-mail: sudiste@hgk.hr

SUD ČASTI PRI HGK

prof. dr. sc. Jasna Omejec, predsjednica
Zdravka Kezele Kokorić, tajnik
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4848 624, 4848 628
E-mail: zkezele@hgk.hr

CENTAR ZA MIRENJE PRI HGK

prof. dr. sc. Jasna Omejec, predsjednica
Mirjana Košec, tajnik
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4848 615
E-mail: mirenje@hgk.hr

U SASTAVU HGK DJELUJE 19 ŽUPANIJSKIH KOMORA I KOMORA ZAGREB

KOMORA ZAGREB

Zlatan Fröhlich, predsjednik
Suzana Drapić, direktorica
Držkovićeva 45, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4606-777
Fax: +385 (0)1 4606-813
E-mail: hgkzg@hgk.hr
zg.hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA BJELOVAR

Jakov Čorić, predsjednik
Martina Posavac, direktorica
Preradovićeva 4/I, 43000 Bjelovar
Tel.: +385 (0)43 274-060
Fax: +385 (0)43 241-908
E-mail: hgkbj@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA ČAKOVEC

Mladen Križaić, predsjednik
Dijana Krnjak, direktorica
Ivana Gorana Kovačića 2, 40000 Čakovec
Tel.: +385 (0)40 311-160
Fax: +385 (0)40 311-161
E-mail: hgckc@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA DUBROVNIK

Terezina Orlić v. d. predsjednice
Nikolina Trojić, v. d. direktorice
Pere Čingrije 6, 20000 Dubrovnik
Tel.: +385 (0)20 312-099
Fax: +385 (0)20 312-096
E-mail: hgkdu@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA KARLOVAC

Zlatko Kuzman, predsjednik
Damir Furdek, direktor
Kralja Tomislava 19b, 47000 Karlovac
Tel.: +385 (0)47 612-111
Fax: +385 (0)47 614-720
E-mail: hgkka@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA KOPRIVNICA

Mirko Habijanec, predsjednik
Krunoslav Vitelj, direktor
Frankopanska ulica 3, 48000 Koprivnica
Tel.: +385 (0)48 674-560
Fax: +385 (0)48 674-570
E-mail: hgkkc@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA KRAPINA

Josip Grilec, predsjednik
Janja Kantolić, direktorica
Trg Ljudevita Gaja 5, 49000 Krapina
Tel.: +385 (0)49 371-883
Fax: +385 (0)49 371-884
E-mail: hgkkr@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA OSIJEK

Zoran Kovačević, predsjednik
Europske avenije 13, 31000 Osijek
Tel.: +385 (0)31 223-800
Fax: +385 (0)31 223-824
E-mail: hgkos@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA OTOČAC

Joso Brajković, predsjednik
Milan Kranjčević, direktor
Ul. kralja Zvonimira 16, 53220 Otočac
Tel.: +385 (0)53 773-307
Fax: +385 (0)53 771-001
E-mail: hgkot@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA POŽEGA

Luka Balenović, predsjednik (Orljava d.o.o., Požega)
Marko Dumančić, direktor
Vukovarska 6, 34000 Požega
Tel.: +385 (0)34 273-260
Fax: +385 (0)34 273-360
E-mail: hgkpz@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA PULA

Jasna Jaklin-Majetić, predsjednica
Damir Sirotić, direktor
Carrarina 5, 52000 Pula
Tel.: +385 (0)52 378-100
Fax: +385 (0)52 211-875
E-mail: hgkpu@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA RIJEKA

Vidoje Vujić, predsjednik
Vita Dujmović, direktorica
Bulevar oslobođenja 23, 51000 Rijeka
Tel.: +385 (0)51 209-111
Fax: +385 (0)51 216-033
E-mail: hgkri@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA SISAK

Boris Mesarić, predsjednik
Brankica Grd, direktorica
Kranjčevićeva 16, 44000 Sisak
Tel.: +385 (0)44 522-583
Fax: +385 (0)44 521-531
E-mail: hgksk@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA SLAVONSKI BROD

Drago Čugura, predsjednik
Krešimir Rudec, direktor
Matije Mesića 9, 35000 Slavonski Brod
Tel.: +385 (0)35 448-583
Fax: +385 (0)35 448-591
E-mail: hgksb@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA SPLIT

Mirjana Čagalj, v. d. predsjednice
Vesna Friedl, direktorica
Obala A. Trumbića 4, 21000 Split
Tel.: +385 (0)21 321-100
Fax: +385 (0)21 346-956
E-mail: hgkst@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA ŠIBENIK

Ivan Soža, predsjednik
Fra Jerolima Milet 31, 22000 Šibenik
Tel.: +385 (0)22 311-600
Fax: +385 (0)22 311-610
E-mail: hgksi@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA VARAŽDIN

Dragutin Gložinić, predsjednik
Snježana Marciuš, direktorica
P. Preradovića 17, 42000 Varaždin
Tel.: +385 (0)42 405-400
Fax: +385 (0)42 405-401
E-mail: hgkvz@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA VIROVITICA

Ivan Slamić, predsjednik (Tvin d.d., Virovitica)
Milan Vandura, direktor
Trg kralja Tomislava 6, 33000 Virovitica
Tel.: +385 (0)33 725-150
Fax: +385 (0)33 722-150
E-mail: hgkvi@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA VUKOVAR

Vinka Ivanković, predsjednica (Hrvatska poštanska banka)
Ivan Marijanović, direktor
Zmajeva 1, 32000 Vukovar
Tel.: +385 (0)32 441-155
Fax: +385 (0)32 441-463
E-mail: hgkvu@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA ZADAR

Dario Jurin, predsjednik (Tankerkomerc d.d., Zadar)
Denis Ikić, direktor
Špire Brusine 16, 23000 Zadar
Tel.: +385 (0)23 211-747
Fax: +385 (0)23 213-923
E-mail: hgkzd@hgk.hr

PREDSTAVNIŠTVA HGK

PREDSTAVNIŠTVO HGK U BRUXELLESU

Dragica Martinović, direktorica
Bruno Lopandić, zamjenik direktorice
Av. Palmerston 2, B-1000 Bruxelles, Belgium
Tel.: +32 2 2343-920
Fax: +32 2 2343-929
E-mail: cce.brussels@skynet.be

PREDSTAVNIŠTVO HGK U RUSKOJ FEDERACIJI

Jakov Despot, direktor
Ul. Iljinka 4, 109012 Moscow, Russian Federation
Tel.: +7 495 2878-176
Fax: +7 499 2713-009
E-mail: hgkmoskva@hgk.hr

PREDSTAVNIŠTVO HGK U NARODNOJ REPUBLICI KINI

Dražen Holmik, direktor
Room 2712-13 Tower B, The Place No. 100 Zunyi Road, Changning District. Shanghai
Tel.: +86 21 6219 5780, +86 18 60164 8855
E-mail: cceshanghai@hgk.hr

PREDSTAVNIŠTVO HGK U REPUBLICI SRBIJI

Pero Mijakić, direktor
Marija Radulović, pomoćnica direktora
Topličin venac 19-21, RS – 11000 Beograd
Tel.: +381 11 2028 036
E-mail: hgkbeograd@hgk.hr

Izdavač
Hrvatska gospodarska komora

Za izdavača
Luka Burilović

Pripremio
Sektor za komunikacije

Dizajn
SLOVA I SLIKE

Tisak
INTERGRAFIKA TTŽ, Zagreb

Naklada
500 primjeraka

ISBN 978-953-7622-83-1

Zagreb, listopad 2018.